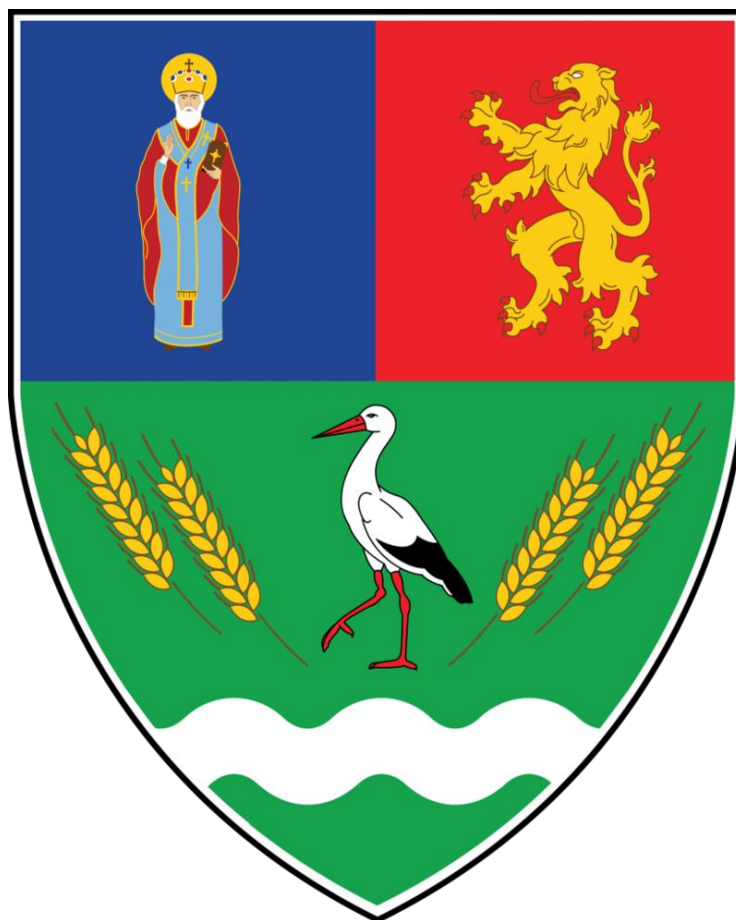

ПЛАН РАЗВОЈА

Општине Опово за период 2022.-2028.године

Децембар, 2021.

Листа скраћеница:

Скраћеница	Значење
БДВ	Бруто додата вредност
БДП	Бруто домаћи производ
ГУП	Генерални урбанистички план
ДУП	Детаљан урбанистички план
ЕУ	Европска унија
ЕУР	Евро
ЈКП	Јавно комунално предузеће
ЈКСП	Јавно комунално стамбеном предузеће
ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЈП	Јавно предузеће
ЛЕР	Локални економски развој
ПДР	План детаљне регулације
ПКС	Привредна комора Србија
РЗС	Републички завод за статистику
РС	Република Србија
РСД	Српски динар
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
СДИ	Стране директне инвестиције
СКГО	Стална конференција градова и општина
СЛОР	Стратегија локалног одрживог развоја
УН	Уједињене нације
УП	Урбанистички план
ЦОР	Циљеви одрживог развоја

Уводна реч председника општине Опово

Поштовани суграђани,

Живимо у изазовним временима у којима је тешко предвидети будућа догађања што нас не спречава да покушамо да што прецизније сагледамо нашу стварност и да наше планове за будућност уклопимо у Планове и Стратегије које доносе земље и заједнице на чија смо тржишта орјентисани. Сведоци смо да се данас окружење суочава са историјским, може се слободно рећи цивилизацијским изазовима, као што су климатске промене, смањење резерви фосилних горива, криза финансијског сектора, што све заједно, отежава израду развојних планова у земљи и економију која осим ових глобалних, има и своје значајне транзиционе проблеме.

План развоја општине Опово је кровни документ који сагледава и равноправно третира све области од значаја за становнике наше општине, и има за циљ објективно и реално планирање, као и објективно и транспарентно коришћење буџетских средстава. Посматрајући национални инвестициони план Републике Србије, акценат стављамо на изградњу, одржавање и реконструкцију комуналне и саобраћајне инфраструктуре, као и уређење индустријске зоне у циљу стварања што повољнијих услова за инвестициона улагања.

Имајући у виду тренутну епидемиолошку ситуацију и експанзију ковид вируса, неминовно је и безупитно улагање у здравствени систем, опремање здравствених установа и улагање у кадровску инфраструктуру. Значајна пажња усмерена је на развој пољопривреде и ревитализацију села, заштиту животне средине и очувању биодиверзитета и природних ресурса. Циљ је да општина Опово буде атрактивна за инвеститоре, да улагањем у образовање пружи младим људима перспективу, услове за запошљавање и заснивање породице.

У изради Плана развоја учешће су узели сви заинтересовани актери општине Опово, представници јавног сектора, привредници, цивилни сектор, политички субјекти и грађани. Увид јавности је обезбедио транспарентност у изради овог веома значајног документа и општи консензус о кључним правцима развоја општине Опово.

Одговорним планирањем достићи ћемо визију организоване привредно стабилне заједнице, са уређеном инфраструктуром, те креирати нове могућности за све житеље наше мале, али перспективне општине, и квалитет живота подићи на ниво да испуне очекивања наших суграђана.

С поштовањем,
Председник општине
Милош Марков ср

УВОД

План развоја општине Опово за период 2022 – 2028. године (у даљем тексту План развоја) је свеобухватни документ развојног планирања општине Опово који дефинише циљеве развоја као и мере којима ће се планирани циљеви реализовати. Основна сврха документа је да препозна и дефинише развојне проблеме општине, одреди развојне циљеве и мере изимајући у обзир оптимално коришћење постојећих ресурса и потенцијала који ће омогућити уравнотежен, одрживи и квалитетнији развој општине као целине.

У Складу са Законом о планском систему Републике Србије ¹, општина Опово је започела процес израде Плана развоја општине за период 2022-2028.године. У току израде Плана развоја образоване су радне групе и позвани сви актери да се активно укључе и дају свој допринос креирању овог важног и свеобухватног документа, сагласно чл. 34. Закона о планском систему.

Закон о планском систему Републике Србије је усвојен са циљем успостављања ефикасног, транспарентног, координисаног и реалистичног система планирања, које покрива све кључне аспекте социјалне и економске развојне политике и регионалног и просторног развоја, уз оптимално коришћење буџетских средстава, обезбеђење одрживог раста и развоја и спровођење процеса приступања Европској унији. Закон се односи и на јединице локалне самоуправе и дефинише оквири за управљање системом јавних политика, врсте и садржину планских докумената², њихову међусобну усклађеност и средњорочно планирање, значење специфичних појмова и начела која се морају поштовати приликом израде планских докумената тј. све неопходне елементе планског система јединице локалне самоуправе.

Након усвајања Закона о планском систему, усвојене су и пратеће Уредбе које ближе дефинишу методолошку примену Закона, и то: Уредба о методологији управљања јавним политикама, анализи ефеката јавних политика и прописа и садржају појединачних докумената јавних политика³ (у даљем тексту Уредба о јавним политикама), Уредба о методологији за израду средњорочних планова (у даљем тексту Уредба о средњорочном планирању) и Уредба о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе⁴ (у даљем тексту Уредба о Плану развоја).

План развоја представља дугорочни документ развојног планирања најширег обухвата и највишег реда и као такав представља основу за касније доношење стратегија за појединачне области планирања, програма, концепата политика, акционих планова и осталих планских докумената предвиђених законским оквиром. У складу са одредбама Закона о планском систему, израђује се за период од најмање седам година и омогућава јединици локалне самоуправе да реално сагледа и опише постојеће стање у погледу проблема и развојних шанси, као и да утврди приоритетне циљеве развоја. План развоја садржи податке о стању природних ресурса, инфраструктуре, образовања, социјалне заштите, привреде, пољопривреде, културе, туризма и других области важних за живот и рад на простору јединице локалне самоуправе. На основу ових података и у складу са потребама грађана и привреде, утврђују се приоритетни циљеви развоја којима се стреми у будућем периоду.

¹ Закон о планском систему Републике Србије, Сл. гласник РС, бр. 30/2018

² Закон дефинише плански документ као акт којим учесник у планском систему поставља циљеве, утврђује приоритете јавних политика, односно планира мере и активности за њихово достизање, у оквирима својих надлежности и у вези са својим функционисањем

³ Сл. гласник РС, бр. 18/2019

⁴ Сл. гласник РС, бр. 107/2020

Закон о планском систему поставља претпоставке за конзистентно и кохезионо планирање на свим планским нивоима у Републици Србији. Зато је важно да се приликом израде Плана развоја јединице локалне самоуправе врши његово усаглашавање са Планом развоја, Просторним планом Републике Србије, Инвестиционим планом и другим документима вишег и једнаког значаја. С обзиром на свој географски положај, општина Опово би приликом израде Плана требало да води рачуна и о документима вишег или једнаког значаја не само на републичком нивоу, већ и на нивоу Аутономне Покрајине Војводине. Имајући у виду да је нови плански систем у Србији у тренутку израде ових смерница у фази успостављања упоредо на свим нивоима управе, треба напоменути да документи развојног планирања на националном и покрајинском нивоу – План развоја РС, План развоја АПВ и Инвестициони план РС.

У складу са Уредбом о Плану развоја дефинисани су и садржај и следећи обавезни елементи Плана развоја општине Опово:

Преглед и анализа постојећег стања;
Визија, односно жељено стање;
Приоритетни циљеви развоја који се желе постићи;
Преглед и кратак опис одговарајућих мера за остваривења циљева;
Начин спровођења и праћења спровођења Плана развоја.

Слика 1: Приказ обавезних елемената Плана развоја општине Опово

План развоја општине Опово настао је уз консензус свих заинтересованих актера и обухвата економски и друштвени аспект, али и аспекте заштите и унапређења животне средине. Израђен је као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и као одговор на изазове будућег развоја општине и свеукупног живота у њој. Приликом израде Плана развоја водило се рачуна о његовој усклађености са смерницама, циљевима и задацима који проистичу из докумената вишег нивоа као и са постојећим важећим локалним планским документима узимајући у обзир и шири друштвени, политички, фискални и институционални оквир.

У складу са Законом о планском систему, План развоја усваја Скупштина општине Опово. Усвајањем Плана развоја као кровног документа, створени су услови за даљу разраду планског система општине Опово израдом програма и акционих планова ужих области, као и израдом средњорочног плана који ће омогућити повезивање јавних политика са средњорочним оквиром као и израдом појединачних секторских акционих планова на годишњем нивоу.

Табела 1: Упоредни приказ докумената који чине плански систем јединице локалне самоуправе

ПЛАНСКИ СИСТЕМ ЈЛС			
ПЛАН РАЗВОЈА (7 година)	СТРАТЕГИЈА (5-7 година)	АКЦИОНИ ПЛАН (мин 1 година)	СРЕДЉОРОЧНИ ПЛАН (3 године)
Прегледи анализа постојећег стања Визија Приоритетни циљеви развоја Прегледи кратак опис мера Начин спровођења и праћења спровођења Плана развоја	Визија Преглед и анализа постојећег стања + анализа остварености циљева Општи и посебни циљеви јавних политика Мере Кључни показатељи учинка (циљеви + мере) Институционални оквир и план за праћење	Циљеви Мере, активности и пројекти Институције Рокови Средства Показатељи учинка (мере + активности) Информације о прописима	Општи и посебни циљеви Мере повезане са буџетским програмима Средства за реализацију мера из програмског буџета Активности Показатељи учинка на нивоу циљева Ризици и предуслови

Кључну улогу у изради Плана развоја општине Опово имала је Општинска управа и канцеларија за локални економски развој која је координирала учешће радних група, свих стручних служби општинске управе, јавних установа и институција и других институционалних, друштвених и привредних актера који су учествовали у изради Плана развоја дајући свој допринос приликом дефинисања развојних потреба, ограничења, потенцијала и праваца будућег развоја. Израду овог документа суфинансирао је покрајински Секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, Владе АП Војводине. Овим путем се захваљујемо свима њима на уложеном труду и доприносу у изради овог свеобухватног и квалитетног планског развојног документа општине Опово.

2. МЕТОДОЛОГИЈА

Методологија израде Плана развоја општине Опово је у потпуности усклађена са постојећим законским оквиром којим је дефинисано планирање развоја на локалном нивоу, при чему је општинска управа носилац процеса израде и имплементације планског документа, уз максимално укључивање и свих актера локалне заједнице. Сходно томе, општина Опово је приступила изради Плана развоја по смерницама и методологији дефинисаној Законом о планском систему и релевантним подзаконским актима који ближе уређују ову област.

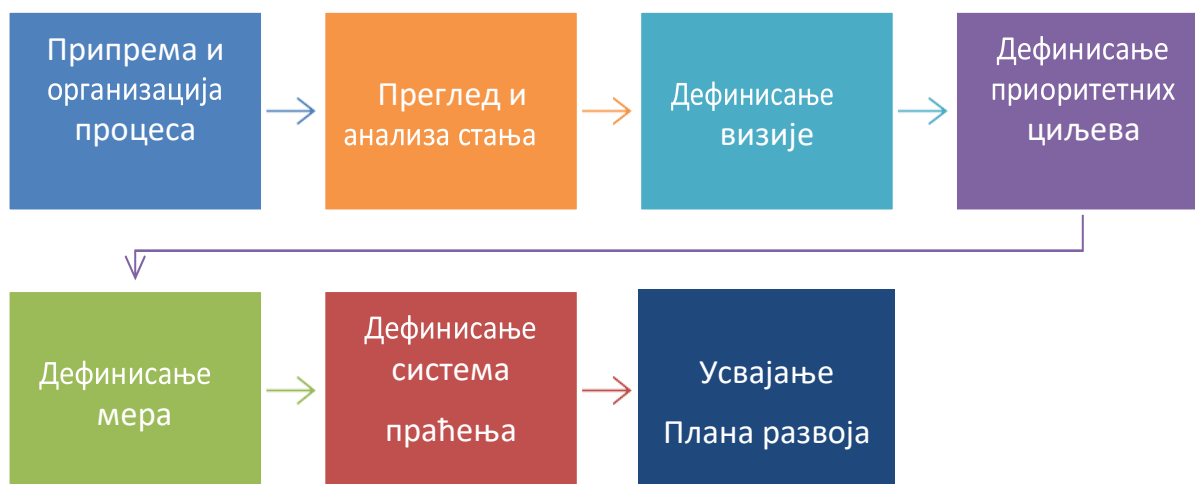
Табела 2:Преглед прописа о планском систему

ЗАКОН О ПЛАНСКОМ СИСТЕМУ		
Детаљно уређује обавезу органа локалне власти (и свих осталих учесника у планском систему) да планирају јавне послове у својој надлежности на начин који ће омогућити успостављање ефикасног, транспарентног, координисаног и реалног система планирања на локалном нивоу, обухватајући кључне аспекте социјалне и економске развојне политике, регионалног и просторног развоја, уз оптимално коришћење буџетских средстава и обезбеђење одрживог раста и развоја.		
Уредба јавним политикама	Уредба о средњорочном планирању	Уредба о Плану развоја
Ближе уређује методологију управљања јавним политикама, а нарочито обим, процес и контрола спровођења анализе ефеката приликом израде докумената јавних политика и прописа, као и анализа ефеката након њиховог усвајања. Такође ближе уређује и начин спровођења консултација и јавних расправа за документе јавних политика, врсте мера јавних политика и садржину и форму докумената јавних политика, и свих пратећих извештаја и других пратећих докумената.	Ближе уређују методологију средњорочног планирања, садржину средњорочног плана, процес његове израде и доношења, као и начин и рок његовог објављивања, његово спровођење, праћење спровођења, вредновање и извештавање о спровођењу тог плана, као и садржину извештаја о спровођењу средњорочног плана за претходну фискалну годину.	Ближе уређује обавезне елементе плана развоја и њихов садржај.

Процес израде Плана развоја реализован је кроз следеће кључне фазе:

1. Припрема и организација процеса;
2. Преглед и анализа постојећег стања;

3. Дефинисање визије, односно жељеног стања;
4. Дефинисање приоритетних циљева;
5. Дефинисање мера;
6. Успостављање институционалног оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја;
7. Усвајање Плана развоја.

Слика 2: Приказ процеса израде Плана развоја општине Опово

2.1. Припрема и организација процеса

Током припремне фазе процеса израде Плана развоја, Скупштина општине Опово је донела одлуку о приступању изради документа, поступку израде и садржини Плана развоја општине Опово. Након доношења одлуке о покретању поступка израде Плана развоја, јавност је путем општинског веб сајта обавештена о почетку процеса израде Плана развоја, а сви заинтересовани актери позвани да се активно укључе и дају свој допринос креирању документа.

У току ове фазе усаглашен је и план активности на изради плана и именован је Тим за развој планског система општине Опово, као радно тело за израду Плана развоја, који је укључио руководиоце свих стручних служби општинске управе и кључних локалних институција и јавних предузећа. Потом је спроведена и анализа заинтересованих страна и идентификовани су најважнији актери који су позвани да се укључе у рад тематских радних група које су организоване у складу са кључним стубовима одрживог развоја. Прва тематска радна група је покривала питања из области као што су заштита животне средине, урбанизам и просторно планирање, саобраћај и енергетика. Друга група је покривала питања из области економског развоја, пољопривреде и туризма, док је трећа група покривала остале области као што су образовање, култура, спорт, омладинска политика, социјална заштита и здравство.

Табела 3. Радни тим за израду Плана развоја

Општина	Опово
Документ	План развоја Општине Опово 2022 - 2028. година
Координатор	Драган Угринов – дипл.инж.екологије дип.економиста - мастер
Чланови радног тима :	Милош Марков - дипл.економиста - лок.самоуправа Анка Симин Дамјанов - дипл. економиста - локална самоуправа Драгана Аврамовић - директор центра за локални економски развој Драгана Антић - дип. инж. - локална самоуправа Саша Цвркота - дипл.инж. Ивана Влах-дипл.екон. – кабинет председника Славиша Мишков - представник Основне школе Др. Софија Поповић - представник ДЗ Опово Гордана Рајишић - представник ПУ Бамби Саша Вујић - представник ЦСР Опово Марина Митровић- инспектор заштите животне средине Славица Карајовић - представник привредника Вељко Јосић - представника Удружења грађана Марина Младеновић - агроекономиста - локална самоуправа Бранислав Антић - систем администратор - локална самоуправа Кристина Васић -службеник за скупштинске послове Марија Андреа Брад - локална самоуправа Др Магдалена Николић, ФИМ, Београд,стручни сарадник
Екстерна подршка на пројекту	Републички секретаријат за јавне политике , Београд

2.2. Преглед и анализа постојећег стања

План развоја општине Опово за период 2022 – 2028. креиран је на основу релевантних анализа и документа припремљених у претходном периоду, а која се односе на кључне области развоја, циљеве и мере претходних постојећих стратегија, пре свега Стратегије одрживог развоја општине са Акционим планом, Стратегије руралног развоја и других релевантних стратешких и акционих аката. У току анализе постојећег стања, урађен је и преглед реализације циљева и пројеката/програма претходно важеће Стратегије одрживог развоја општине Опово.

Преглед и анализа постојећег стања показују где се општина Опово тренутно налази по питању развоја и развојних потенцијала. Анализа постојећег стања је полазна тачка у планском процесу и у великој мери је дефинисала даљи ток процеса и одабир решења, а обухватила је различите аспекте који имају утицаја на формулисање проблема, циљева и резултата. Обухвата прикупљање и обраду података из различитих извора, пре свега званичних извора статистичких и других података, али и података добијених коришћењем упитника креираних за све кључне циљне групе. Комбинацијом ових података и информација, извршен је преглед и анализа тренутног стања и трендова о релевантним социо-економским показатељима на националном и локалном нивоу, а прикупљени подаци су били основа за анализу и приказ тренутне ситуације у датим областима. Као последњи корак у анализи тренутне ситуације, урађена је и SWOT анализа.

Након анализе тренутног стања урађена је и анализа финансијског аспекта који треба да подржи реализацију Плана развоја општине Опово кроз сагледавање општинског Буџета са становишта приходне и расходне стране, постојећих подстицајних механизма и евентуалних екстерних механизма финансијске подршке.

2.3. Дефинисање визије, односно жељеног стања и приоритетних циљева

Поступак дефинисања визије, приоритетних циљева и мера је подразумевао партиципативни приступ и укључивање свих раније идентификованих локалних актера организованих кроз тематске групе. Визија, приоритетни циљеви и мере су дефинисани кроз рад тематских радних група и консултацију са широм јавности.

Визија је дефинисана на начин да представља изјаву о жељеном стању у будућности, достижна је и обухвата основне принципе развоја и вредности које се желе неговати и постићи у наредном периоду од 7 година.

На бази претходних анализа и односа са визијом, утврђена су најзначајнија питања и проблеми од јавног интереса значајни за развој општине и локалне заједнице који су потом преточени у приоритетне циљеве развоја општине Опово. Дефинисани приоритетни циљеви су пројекције жељеног стања које доприносе остварењу визије, реализују се спровођењем мера, а дефинисани су тако да буду специфични, мерљиви, достижни, реални и временски одређени. За сваки приоритетни циљ дефинисани су показатељи учинка (исхода) за које се утврђују почетне и циљне вредности и извори провере.

За остварење сваког постављеног циља дефинисане су мере које су често међусобно условљене. Мере представљају активности чије се предузимање планира ради остварења приоритетних циљева,

односно достизања постављене визије. Идентификација мера је вршена паралелно са елаборацијом приоритетних циљева у оквиру тематских радних група, обзиром да су циљеви и мере уско повезани. У кратком опису мера дефинисан је очекивани временски рок као и одговорна страна за њихову реализацију. Такође, утврђени су и очекивани извори за финансирање мера.

2.4. Успостављање институционалног оквира за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање Плана развоја

За потребе спровођења Плана развоја, општина Опово ће успоставити одговарајући институционални оквир који ће прецизно дефинисати улоге и одговорности у вези са спровођењем, праћењем, извештавањем и вредновањем постигнутих учинака, а резултати овог процеса биће приказани у форми извештаја које ће се објављивати у предложеним оквирима и роковима.

Одговорност за спровођење Плана развоја, реализацију мера и достизање постављених показатеља има општина Опово. Носиоце мера и активности чине организациони делови управе и други актери под чију надлежност потпадају активности у вези са мерама дефинисаним у Плану развоја, стручне службе општине, јавно комунално предузеће, јавна предузећа и установе чији је оснивач општина.

Одговорност за праћење спровођења Плана развоја општине Опово имаће Општинско веће. Праћење реализације мера дефинисаних Планом развоја обухвата и успостављање система прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера. Праћење се врши континуирано, помоћу претходно дефинисаних образаца и базе података које ће се редовно ажурирати у складу са доступним подацима званичне статистике. Сврха праћења реализације Плана развоја је упоређивање постигнутих резултата у односу на планиране резултате у оквиру сваке мере.

Праћење реализације Плана развоја одвијаће се континуирано током целокупног периода реализације и важења Плана развоја, вредновање учинка биће периодично рађено. Вредновање учинка подразумева оцену ефикасности и ефективности Плана развоја који се спроводи, односно који је спроведен, мерење његових учинака на који се процењују на основу релевантних података и анализа, као и резултата праћења спровођења, у циљу његовог преиспитивања и унапређења, односно како би се утврдило да ли је потребно увести одређене измене. Постигнути резултати у оквиру сваке мере представљају се квантитативним или квалитативним показатељима. Контролно вредновање ће се вршити након три године, а финално вредновање након завршетка планског периода када се врши и вредновање реализације Плана развоја у целини. Податке и информације за потребе вредновања достављаће органи и организације одговорни за спровођење мера из Плана развоја. У анализама ће се користити и други подаци и информације, прибављени из осталих извора, који могу бити од користи за бољу процену учинака Плана развоја.

По истеку важења Плана развоја општине Опово за период 2022-2028., општина ће спровести ex-post анализу ефеката овог документа. Налази спроведене анализе ефеката биће објављени на званичној интернет страници општине Опово заједно са предлогом Плана развоја за нови плански период најкасније на дан отпочињања јавне расправе за израду новог планског документа.

2.5. Усвајање Плана развоја

Усвајање Плана развоја је последњи корак пред почетак његовог спровођења. Плана развоја у циљу укључивања шире јавности и њеног упознавања са садржајем документа. Након јавне расправе завршиће се консултативни процес и припремљена је коначна верзија нацрта Плана развоја општине Опово коју ће на предлог Општинског већа усвојити Скупштина општине Опово.

Усвојен План развоја развоја општине Опово за период 2022 – 2028. биће објављен је на званичној интернет страници општине.

3. ПРОЦЕС ИЗРАДЕ ПЛАНА РАЗВОЈА

Процес израде Плана развоја се може поделити на седам фаза, дефинисаних према Смерницама за израду планова развоја јединица локалне самоуправе.

Слика 3. Фазе израде Плана развоја јединице локалне самоуправе

Извор: Влада Републике Србије, Републички секретаријат за јавне политике у сарадњи са Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе, 2020. година

Важно је нагласити да би процес планирања требало да се спроводи континуирано, а не само током формалног процеса израде Плана развоја. На тај начин се обезбеђује његова континуирана усаглашеност са локалним приликама и евентуално измењеним проблемима или потребама са којима се становништво или привреда сусрећу.

Посебан нагласак у свим фазама процеса израде Плана развоја је на активностима консултација. Наиме, Закон предвиђа укључивање свих релевантних и интересних страна у свакој од фаза процеса израде. Консултације омогућавају размену информација и мишљења између различитих учесника током процеса израде, како би се на најбољи начин дефинисали приоритетни проблеми и потребе становништва, привреде и других релевантних лица, те могућности и начини за решавање тих проблема и потреба. Самим тим, учесници консултација својим непосредним увидом у локалне прилике пружају незаменљив улазни податак за креирање Плана развоја.

У складу са циљевима одрживог развоја постављених у Агенди 2030 Уједињених нација, као и у складу са смерницама Европске уније важним за ЕУ интеграције, затим постојећом Националном стратегијом одрживог развоја Републике Србије, дефинисана су три кључна развојна правца, односно области развоја општине Рума. Дефинисани развојни правци су:

- Привредни развој,
- Друштвени услови и перспективе и
- Животна средина и очување ресурса.

Стратешко планирање је систематски процес у коме локална самоуправа заједно са локалним пословним субјектима и грађанима, утврђује значајна питања и поставља реалне циљеве, задатке и стратегије за решавање тих питања. Стратешко планирање се, на пример, може користити за планирање привредног развоја или капиталних улагања. Стратешко планирање је процес који омогућава људима у руралним окружима и градовима да идентификују и решавају горућа питања у њиховим заједницама. Овај метод планирања почиње са три једноставна питања:

- 1- Где је наша заједница данас?
- 2- Шта желимо да наша заједницу буде у будућности?
- 3- Како се можемо ефикасно кретати ка будућности?

Типичан модел садржи неколико компонената које се морају узети у обзир приликом формулисања процеса стратешког планирања у локалној самоуправи, а нарочито следеће:

- Окружење – Планирање било ког процеса, а поготово процеса стратешког планирања, се мора базирати на реалној процени услова окружења унутар заједнице. Ово подразумева процену спољашњих и унутрашњих фактора. Спољашње окружење може бити такво да локална самоуправа није у стању да промени одређене услове који се прописују на вишем нивоу власти. Међутим, локалне власти могу и морају бити спремне да утичу на услове на локалном нивоу, који имају негативан утицај на процес.

- Визија и вредности – на основу процене радног окружења локалне заједнице, од суштинског је значаја да се развије систем локалних вредности и визија прихватљивих за већину представника локалне власти и ширу заједницу, односно грађане и привредне субјекте. Визија друштвене

заједнице представља ширу перспективу за будућност и треба да послужи као смерница за све учеснике у процесу стратешког планирања. Визија такође има улогу да осигура да сви учесници у процесу, чак и кад не поступају потпуно истоветно, остану на истом путу током процеса. Вредности јесу заједничка знања, мишљења и ставови свих учесника, а који се тичу сврхе, унутрашње (организационе) културе и општег понашања унутар организације и друштва. Визија друштвене заједнице као и њене вредности су обично дугорочне и мењају се тек током дугог временског периода. Главна улога вредности јесте да осигурају да се визија друштвене заједнице и њена будућност не наруше будућим променама узрокованим политичким или ванполитичким факторима.

* Мисија и лидерство – Док визија друштвене заједнице одсликава ширу перспективу, мисија друштвене заједнице јесте јасно дефинисан широк систем циљева који служи да појасни ову ширу слику на детаљнији начин. Обично је то кратак опис будућности општине (са или без кратког објашњења). У суштини, мисија се може дефинисати као јединствени, најшири циљ друштвене заједнице. • Циљеви – Циљеви су средства управљања чија је сврха да тачно објасне на који се начин могу реализовати визија и мисија друштвене заједнице. Док мисија даје шири правац и смисао, вишеструки циљеви се успостављају како би се конкретизовало усмерење за свакодневни рад општинских власти, као и за друге субјекте укључене у тај процес. Такви циљеви се често дефинишу током процеса израде буџета како би се постигла утврђена визија и мисија друштвене заједнице узимајући у обзир доступне ресурсе.

- Стратегија, структура и системи – су “средства” помоћу којих се спроводе визија, мисија и циљеви. Стратегија се односи на општи план деловања за постизање претходно одређених циљева. Њоме се дефинишу активности (области) које друштвена заједница жели да развије, дефинишу способности, умећа и знања потребна да би се реализовале активности, као и жељене тенденције и правци у расту општине. Структура се односи на начин на који је успостављена организациона структура општинске владе како би испунила визију и мисију. Најзад, системи се односе на средства управљања за постизање стратегије унутар дефинисане структуре. Системи, као што је годишњи буџет (који је пре свега управљачко средство), су израђени зарад расподеле ресурса и одговорности за јавне расходе приликом остварења мисије и визије друштвене заједнице.

- Имплементација – Ово је фаза у којој се све компоненте процеса активирају. У зависности од тога колико је добро обављен посао током претходних фаза, имплементација би требало да буде ефикасна (уз најниже трошкове), ефективна (са што је могуће бољим резултатима), што би требало да обезбеди висок ниво услуга, повећани учинак и одличне финансијске резултате.

- Оцена рада – Самооцењивање јесте завршна фаза процеса стратешког планирања. Истовремено, завршетком овог корака долази се до почетка једног потпуно новог процеса који се спроводи у наредној години. Он служи да се упореде стратешки план са деловањем локалних власти. Њиме се такође установљују нивои успеха, могуће препреке и потешкоће. На основу резултата ове оцене препоручују се корективне мере како би се побољшао свеукупни учинак стратешког планирања за следећу годину.

Развојне одлуке морају бити засноване на људским и природним ресурсима који су на располагању руралним заједницама, садашње и очекиване економске ситуације ван заједнице, као и потреба грађана у самој руралној заједници. Процес стратешког планирања може помоћи да се доносе тешке одлуке које обезбеђују планску, али флексибилну будућност.

4. ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

На самиту одржаном 2015. године, Уједињене нације су усвојиле Агенду 2030 . Ова Агенда заменила је Миленијумске циљеве који су престали да важе крајем 2015. године. Агенда 2030 представља јединствену стратегију која подразумева мобилизацију ресурса свих држава како би били остварени циљеви до 2030. Агенду чини 17 циљева, и у оквиру њих 169 подциљева мерених уз помоћ 231 показатеља. Агенда даје смернице свим државама које треба да исте усвоје и прилагоде сопственим приоритетима. Допринос остваривању циљева одрживог развоја у потпуности је процес компатибилан са процесом приступања Европској унији, што је посебно значајно за земље Западног Балкана, а тиме и Републику Србију. Постизањем циљева одрживог развоја, земље кандидати истовремено испуњавају своју обавезу ка приступању ЕУ, односно имплементација циљева одрживог развоја подржава процес интеграције у ЕУ (циљеви одрживог развоја компатибилни су са ЕУ преговарачким поглављима).

Циљеви одрживог развоја се спроводе на националном, регионалном и локалном нивоу, а прилагођавање глобалних циљева нижим нивоима планирања посматра се као ”локализација циљева одрживог развоја”. Локализација се односи на то како локалне власти у процесу планирања подржавају циљеве одрживог развоја акцијама одоздо према горе.

Јединице локалне самоуправе су директно одговорне за спровођење великог броја циљева одрживог развоја, у складу са (Резолуција A/RES/70/1 – Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development), обавезама националних Влада. Око 65% циљева из Агенде 2030 не може се реализовати без доприноса регионалних и локалних власти, као што се и око 70% реализују на локалном нивоу. Локалне власти заједно са представницима цивилног и приватног сектора локализују глобалне циљеве и стављају их у локални контекст, односно интегришу их у планове развоја своје локалне заједнице. Из свега наведеног произилази да локалне самоуправе у процесу дефинисања приоритетних циљева и мера у оквиру Плана развоја, имају обавезу да исте представе и у контексту доприноса циљевима одрживог развоја. Општина Опово је приликом дефинисања приоритетних циљева и мера, као и показатеља исхода, водила рачуна о локализацији циљева одрживог развоја, јасно наглашавајући везу. Приликом одабира мера, општина Опово се примарно водила питањем које су то мере које су значајне у локалном контексту, а чија имплементација доприноси постизању једног или више циљева одрживог развоја.

У току израде, плана и реализације циљева развоја општина Опово је укључила смернице одрживости у своје стратешке циљеве поштујући начела одрживости .

Стратешки циљ	Стратешки посебан циљ
1. Економски развој	1.1. Привлачење и подстицај развоја инвестиција 1.2. Подршка развоју предузетништва и локалног привредног сектора 1.3. Развој пољопривреде и рурални развој 1.4. Развој туризма
2. Заштита животне средине	2.1. Израда просторних и урбанистичких планова 2.2. Развој саобраћајне инфраструктуре 2.3. Развој комуналне инфраструктуре 2.4. Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије 2.5. Регулисање и уређење водотокова 2.6. Едукација становништва
3. Друштвене делатности	3.1. Унапређење социјалне и здравствене заштите у општини Опово 3.2. Унапређење система образовања у општини Опово 3.3. Подршка развоју културе у општини Опово 3.4. Унапређење услова за спорт и рекреацију 3.5. Унапређење система безбедности у општини Опово 3.6. Омладинска политика 3.7. Унапређење механизма за подршку цивилном сектору 3.8. Унапређење рада јавних установа и институција
4. Локална самоуправа	4.1. Ефикасна локална администрација 4.2. Људски ресурси

5. НАЧЕЛА ПЛАНА РАЗВОЈА

У поступку израде Плана развоја општине Опово примењена су начела прописана Законом о планском систему, пре свега:

Начело јавности и партнерства, које подразумева да је План развоја настао путем транспарентног и консултативног процеса у којем су учествовале све заинтересоване стране и циљне групе, укључујући и пословну заједницу, удружења и друге организације цивилног друштва. Ово начело је реализовано партиципативним приступом, консултацијама са јавности и интердисциплинарном сарадњом широког круга актера из различитих сектора, професионалних поља и сегмената управе и њиховом активном партиципацијом у процесу консултација приликом креирања Плана развоја;

Начело финансијске одрживости, које подразумева да су се приликом израде Плана развоја, а и планирања његове реализације, поштовала успостављена фискална ограничења расхода и издатака, и да су се имали у виду ефекти спровођења Плана развоја на раст и развој локалне заједнице;

Начело економичности, које подразумева да се приликом избора мера за постизање приоритених циљева водило рачуна да користи од истих оправдавају трошкове које проузрокују

Начело реалистичности, које подразумева уважавање финансијских, економских, друштвених, културних, просторних, еколошких, регионалних, административних и других могућности и ограничења приликом планирања;

Начело интегралности и одрживог раста и развоја, које интегрише економски аспект и аспект заштите животне средине приликом планирања;

Начело релевантности и поузданости, које подразумева да су подаци на основу којих је рађена анализа и спроведено планирање прикупљени из различитих релевантних и поузданих извора;

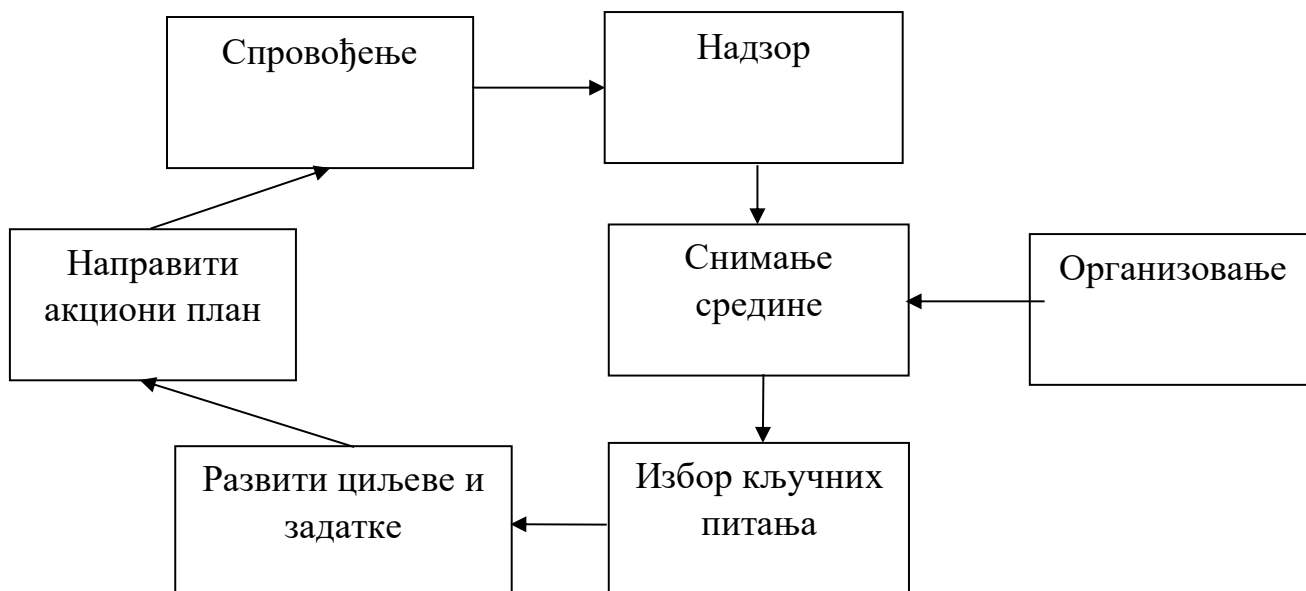
Начело конзистентности и усклађености, које подразумева да је План развоја усклађен са хијерархијски вишим и/или истим планским документима националног и локалног нивоа нивоа и са преузетим међународним обавезама;

Начело континуитета планирања, које подразумева да је План развоја заснован на планским документима који су му претходили и налазима вредновања постигнутих учинака реализованих планских докумената;

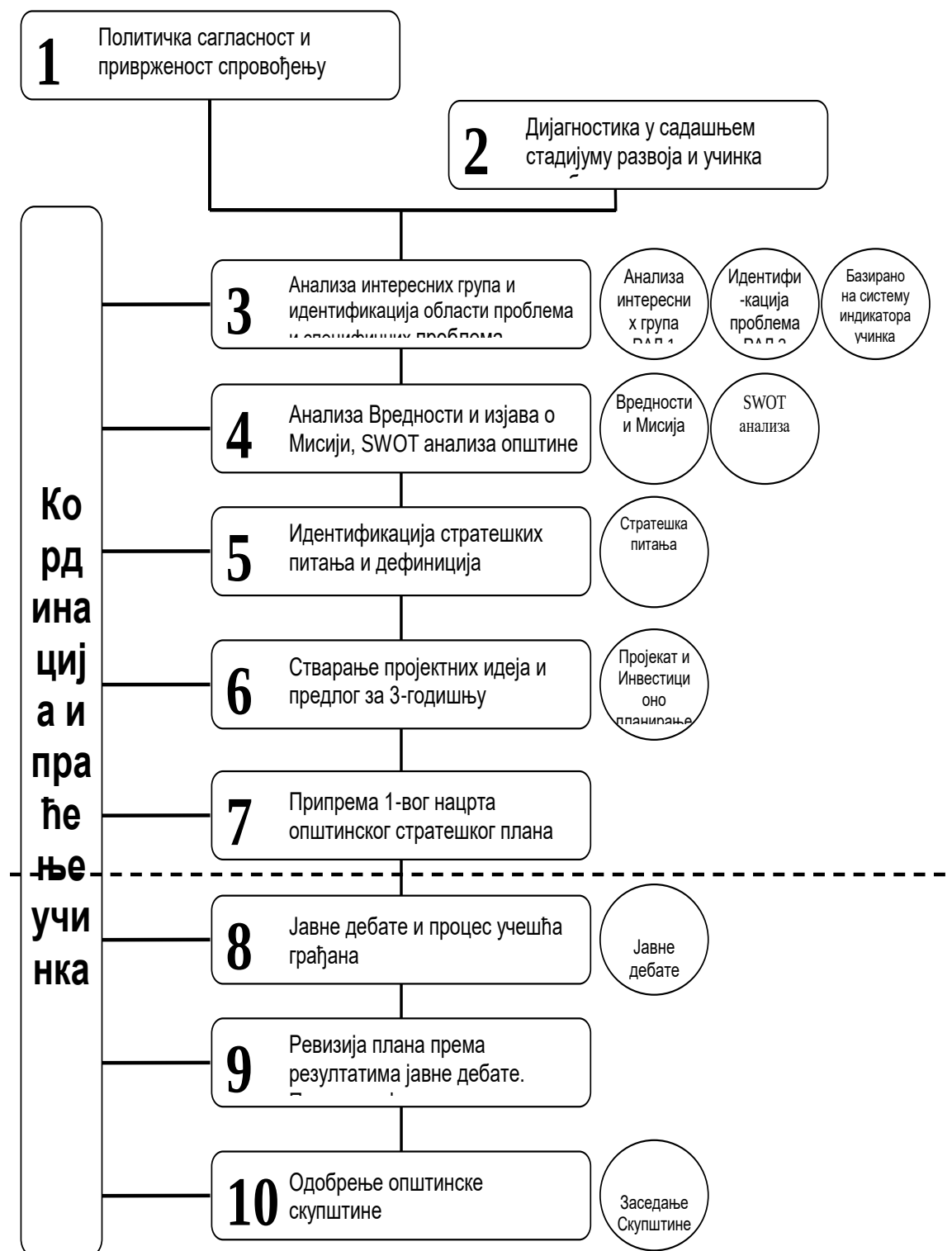
Начело одговорности, које подразумева да су током процеса планирања јасно дефинисане институције одговорне за спровођење мера и активности из Плана развоја;

Начело временске одређености, које подразумева да је План развоја временски ограничен на седам година у складу са одредбама Закона о планском систему и да су јасно одређени рокови за реализацију мера и активности из Плана развоја

Процес стратешког планирања:

СТРУКТУРА ПРОЦЕСА ЛОКАЛНОГ ПЛАНИРАЊА

6. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

6.1. УСКЛАЂЕНОСТ СА РЕЛЕВАНТНИМ СТРАТЕШКИМ ОКВИРОМ ВИШЕГ РЕДА И МЕЂУНАРОДНИМ УГОВОРИМА

План развоја општине Опово је урађен у складу са Законом о планском систему Републике Србије и Уредбом о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локане самоуправе. План развоја општине Опово се заснива на циљевима одрживог развоја Агенде 2030 и усаглашен је са релевантним националним документима у областима економског развоја, заштите животне средине и друштвеног развоја.

Агенда 2030 је усвојена на самиту Уједињених нација одржаном 2015. године и представља јединствену стратегију која подразумева мобилизацију ресурса свих држава како би били остварени циљеви до 2030. Агенду чини 17 циљева, и у оквиру њих 169 подциљева мерених уз помоћ око 240 показатеља којима се дају смернице свим државама које је потребно да их усвоје и прилагоде сопственим приоритетима. Циљеви одрживог развоја се спроводе не само на националном, већ и на регионалном и локалном нивоу, а прилагођавање глобалних циљева нижим нивоима планирања посматра се као „локализација циљева одрживог развоја”.

Локализација се односи на то да локалне власти у процесу планирања подржавају циљеве одрживог развоја акцијама одоздо према горе и да заједно са представницима цивилног и приватног сектора локализују глобалне циљеве и стављају их у локални контекст, односно интегришу их у планове развоја свој локалне заједнице. Општина Опово је приликом дефинисања приоритетних циљева и мера, као и показатеља исхода, водила рачуна о локализацији циљева одрживог развоја. Приликом одабира мера, општина се водила питањем које су то мере које су значајне у локалном контексту, а чија имплементација доприноси постизању једног или више циљева одрживог развоја.

Имајући у виду да је приступање Европској унији стратешки циљ државе и да су све реформе у функцији достизања тог циља, реализација циљева одрживог развоја дефинисаних Агендом 2030 се спроводи кроз процес ЕУ интеграција. Сходно томе, успостављање планског система општине Опово започето израдом Плана развоја, обухватиће и приоритизацију циљева одрживог развоја који су усклађени са Агендом 2030 тако да ће сва планска и развојна документа општине Опово, као и документа јавних политика интегрисати и УН Агенду 2030 у складу са процесом ЕУ интеграција Републике Србије. У самом Плану развоја идентификована су преговарачка поглавља ЕУ којима припадају дефинисани приоритетни циљеви који су где год је то било могуће, повезани са глобалним циљевима одрживог развоја.

Усклађеност са другим планским документима

Приликом израде Плана развоја водило се рачуна о његовој усклађености са другим важећим планским документима донетим на националном нивоу, пре свега са:

- **Стратегијом одрживог урбаног развоја Републике Србије до 2030. године** која представља међусекторску стратегију и интегрише неколико тематских области којима се утврђују приоритетна подручја интервенције и приоритетни пројекти урбаног развоја у урбаним насељима у Републици Србији;

- **Стратегијом индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030.** садржи свеобухватне реформске кораке у области индустријског развоја и прожима велики део привредних активности, са фокусом на прерађивачку индустрију.
- **Стратегијом развоја пољопривреде и руралног развоја за период 2014-2024. године** – дефинише основне правце реформе сектора пољопривреде

План развоја општине Опово је усклађен и са просторно планском документацијом општине Опово, пре свега са **Просторним планом** и **Планом генералне регулације**. Такође је осигурана и потребна усклађеност стратешког и буџетског планирања.

Преглед реализације претходних стратешких докумената

Претходни документ развојног планирања општине Опово представља **Стратегија одрживог развоја општине Опово 2010 – 2020. године**, тачније **Ревизија Стратегије одрживог развоја општине Опово 2015 – 2020. године**.

Овом Стратегијом су дефинисани циљеви у два нивоа – стратешки и специфични циљеви, и то у четири приоритетне развојне области: **друштвени развој, економија, животна средина и управљање**.

Табела 3 .Стратешки и специфични циљеви Ревизије Стратегије одрживог развоја општине Опово

Приоритетна оса	Стратешки циљ	Специфични циљ
Општвени развој	Побољшање квалитета живота свих грађана	Побољшање општег здравља становништва и квалитета живота развојем интегрисаних услуга социјалне и здравствене заштите
		Обезбеђење доступности образовног система и унапређење школских програма
		Унапређење и повећање доступности културне понуде и валоризација културно-историјског наслеђа
		Унапређење квалитета спорта, спортске инфраструктуре и омасовљење спорта
Економија	Повећање конкурентности општине креирањем повољног и атрактивног пословног амбијента	Остваривање омладинске политике на локалном нивоу
		Стварање повољног окружења за развој пословног сектора
		Активни развој пољопривреде кроз развој различитих модела удруживања и унапређења производње карактеристичних пољопривредних производа
		Повећање конкурентности и атрактивности креирањем јасно препознатљиве и циљно усмерене туристичке понуде и промоције
Животна средина	Унапређење и заштита животне средине рационалним	Повећање атрактивности еколошких подручја кроз развој и унапређење инфраструктуре и јавних површина
		Развој и унапређење система за водоснабдевање и система за третман отпадних вода

Управљање	коришћењем природних ресурса и пружањем адекватних одговора на климатске промене	3. 2 Унапређење система управљања отпадом
		Успостављање система мера за очување и унапређење животне средине
		Унапређење енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије
		3.5. Превенција и смањење ризика од последица климатских промена-природних катастрофа
Управљање	Обезбеђење ефикасних и транспарентних механизма за спровођење развојних политика	Јачање институционалних капацитета управе и јавних институција и међусекторско повезивање

Табела 4 Општи ,специфични и програмско - пројектни циљеви

Приоритетна оса	Стратешки циљ / Специфични циљ /Пројекат/Програм
ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	1. ПОБОЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА СВИХ ГРАЂАНА
	1.1. Побољшање општег здравља становништва и квалитета живота развојем интегрисаних услуга социјалне и здравствене заштите
	1.1.1. Унапређење успостављене услуге социјалне заштите-Дневни боравак за децу и младе са сметњама у развоју
	1.1.2. Успостављање одрживих интегрисаних услуга социјалне заштите
	1.1.4. Организовање превентивних програма за децу и младе у ризику
	1.1.6. Побољшање социјално-економских услова живота социјално- осетљивим групама грађана: Рома, избеглица...
	1.1.7. Промоција и подршка у раду удружењима грађана, жене,спорт, омладина,инвалиди
	1.1.8. Подизање свести и подршка родној равноправности у свим секторима живота и рада у општини Опово
	1.1.9. Модернизација,адаптација,реконструкција обејката Дома здравља и здравствених амбуланти
	1.1.10. Уговарање специфичних здравствених услуга по потребама локалне поулације из области здравствене заштите, које нису под окриљем обавезног здравственог осигурања
	1.2Обезбеђење доступности образовног система и унапређење школских програма
	1.2.1. Обезбеђење савремених просторно-техничко-санитарних услова за рад школа и предшколске установе
	1.2.2. Изградња и реконструкција фискултурних сала и спортских терена у школама
	1.2.3. Прилагођавање образовних профила и отварање средње школе
	1.2.4. Креирање подршке за младе таленте и надарене ученике
	1.2.5. Изградња простора за ученике и студенте са посебним потребама
	1.2.6. Подизање нивоа безбедности школских и предшколских објеката
	1.3 Унапређење и повећање доступности културних активности и валоризација културно-историјског наслеђа
	1.3.1. Реконструкција зграде виле „Хелена,,
	1.3.2. Довођење домова културе по селима у употребно стање (реконструкција или уступање заинтересованим)
	1.3.3. Програм унапређења и проширења постојеће културне понуде
	1.4 Унапређење квалитета спорта, спортске инфраструктуре и омасовљење спорта (акценат школски спорт)
	1.4.1. Изградња и опремање теретане на отвореном
	1.4.2. Реконструкција и обнављање спортских објеката на територији општине Опово које би имале за циљ популаризацију и омасовљење спорта
	1.4.3. Промоција здравих стилова живота и доступности спорта за све

ПЕ КОНКУРЕНТНОСТИ ОПШТИНЕ КРЕИРАЊЕМ ПОВОЉНОГ И АТРАКТИВНОГ ПОСЛОВНОГ АМБИЈЕНТА

2.1 Стварање повољног окружења за развој приватног пословног сектора

2.1.1. Успостављање, промоција и експлоатација пословних и индустријских зона на територији општине Опово

2.1.3. Мапирање креативних индустрија и сектора услуга

2.1.4. Промоција и развој женског предузетништва

2.2 Активни развој пољопривреде кроз развој различитих модела експопривреде, удруживања и унапређења производње карактеристичних пољопривредних производа

2.2.2. Унапређење повртарске и воћарске производње уз додатак ланца вредности на територији општине Опово

2.2.3. Реализација сајамских манифестација на територији општине као препознат туристички производ

2.2.4. Ревитализациј атарских путева и каналисање површинских атмосферских вода

2.3 Повећање конкурентности и атрактивности креирањем препознатљиве и циљно усмерене туристичке понуде и промоције

2.3.1. Одрживи развој туризма на територији општине

2.3.3. Инфраструктурни радови на уређењу туристичких атракција

2.3.4. Уређење приобаља реке Тамиш у општини Опово

2.3.5. Пројекат и израда базенског комплекса за спорт и рекреацију

2.4 Повећање атрактивности централног подручја кроз развој и унапређење инфраструктуре и јавних простора

2.4.1. Реконструкција и модернизација локалних путева, улица и приступних саобраћајница

2.4.2. Одржавање хоризонталне и вертикалне путне сигнализације

2.4.3. Изградња стаза и рампи за приступ установама за инвалидна лица и лица са посебним потребама

ЖИВОТНА СРЕДИНА	3. УНАПРЕЂЕЊЕ И ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ РАЦИОНАЛНИМ КОРИШЋЕЊЕМ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И ПРУЖАЊЕМ АДЕКВАТНИХ ОДГОВОРА НА КЛИМАТСКЕ ПРОМЕНЕ
	3.1 Развој и унапређење система за водоснабдевање и система за третман отпадних вода
	3.1.1. Обезбеђење довољне количине воде за пиће одговарајућег квалитета за потребе становника, јавних установа и привреде у општини Опово
	3.1.2. Мапирање локалних сеоских водовода и њихово увођење у редовни мониторинг
	3.1.3. Ревитализација постојећих и проширење дистрибутивних система за водоснабдевање
	3.1.4. Израда пројекта и реализација канализационог система на територији целе општине
	3.2 Унапређење система управљања комуналним отпадом
	3.2.1. Обезбеђење и одржавање услова за организовано прикупљање комуналног отпада на територији целе општине
	3.2.3. Учешће у активностима у изградњи регионалне санитарне депоније
	3.2.4. Изградња сабирне станице за разврставање рециклабилног комуналног отпада
	3.3 Успостављање система мера за очување и унапређење животне средине
	3.3.1. Праћење квалитета основних елемената животне средине
	3.3.2. Подизање свести грађана о значају заштите животне средине на територији општине Опово
	3.3.4. Пошумљавање путних појасева и јавних површина
	3.4 Унапређење енергетске ефикасности и коришћења обновљивих извора енергије
УПРАВЉАЊЕ	3.4.1. Унапређење енергетске ефикасности система јавне расвете
	3.4.2. Ревитализација система еколошких индивидуалних ложишта
	3.4.3. Енергетска ефикасност јавних објеката и институција
	3.5 Превенција и смањење ризика од последица климатских промена-природних катастрофа
	3.5.1. Моделирање ризика од природних катастрофа - Израда мапе ризика
	3.5.2. Модел ризика и одржавање путне инфраструктуре у зимском периоду
	ЕЊЕ ЕФИКАСНИХ И ТРАНСПАРЕНТНИХ МЕХАНИЗАМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ РАЗВОЈНИХ ПОЛИТИКА
	4.1 Јачање институционалних капацитета управе и јавних институција и међусекторско повезивање
	4.1.1. Унапређење постојећих и увођење нових електронских услуга

6.2. ОСВРТ НА МАКРО-ЕКОНОМСКЕ ПОКАЗАТЕЉЕ

Раст бруто домаћег производа (БДП) у протеклој деценији је био највиши у 2018., а тај тренд је настављен и у 2019. године захваљујући расту инвестиција и извоза, као и опоравку тржишта рада. У 2020. Забележен је пад БДП-а од 1,1% као последица глобалног успоравања изазваног пандемијом. Према процени, пад није потекао из разменљивих сектора (пољопривреда, индустрија), већ из дела услужних сектора најтеже погођених пандемијом (туризам, угоститељство и саобраћај), док је грађевинарство забележило минималан пад.

Инфлација је чврсто под контролом, и креће се око 2% у просеку за последњих седам година, док је у децембру 2020. износила 1,3%. Макроекономска стабилизација и поправљање пословног амбијента допринели су даљем расту страних директних инвестиција (СДИ). Од укупно 7,3 милијарди евра у последње две године, 4,1 милијарда евра усмерена је у разменљиве секторе, од чега 1,9 милијарди евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска, ауто, прехранбена, гуме) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. У 2020. текући дефицит износио је око 2 милијарде евра, што чини око 5% БДП-а. Од 2015. године текући дефицит Србије је у потпуности покривен нето СДИ, а наставак овог тренда очекујемо и у наредном периоду. Стопа незапослености је у 2020. износила око 9,0%, што је ниже за 0,5 процентних поена (п.п.) у односу на исти период претходне године и задржала се на једноцифреном нивоу. Стопа запослености је на нивоу од око 50%, а раст је вођен растом запослености на формалном сегменту тржишта рада.

Поред свих позитивних трендова, недовољан привредни раст највећи је економски проблем Србије. Целокупно подручје југоисточне Европе се према економској снази налази испод 50% у односу на Европску унију. Већина земаља југоисточне Европе забележила је благи опоравак индустријске производње, захваљујући превасходно извозу роба и услуга, а у мањој мери личној потрошњи. Србија спада у ред слабије развијених земаља у овој скупини и према економској снази налази се на 37% ЕУ, док јој друштво испод 50% праве Бугарска са 47% и Румунија са 49%. Средње развијене земље из окружења, попут Мађарске и Хрватске су на 75% од ЕУ, док се Словенија налази изнад 80%. По економском развоју и животном стандарду становника, Србија је на самом дну европских земаља. БДП по становнику је упола мањи од земаља централне и источне Европе и тек је на трећини нивоа развијених земаља западне Европе. Раст БДП-а Србије дужи низ година је осетно је спорији од других земаља централне и источне Европе. У претходне три године раст БДП-а Србије износио је у просеку 3-3,5%, док су друге земље централне и источне Европе у исто време расле по стопи од 4-4,5%.

6.3. ПРОФИЛ ОПШТИНЕ ОПОВО

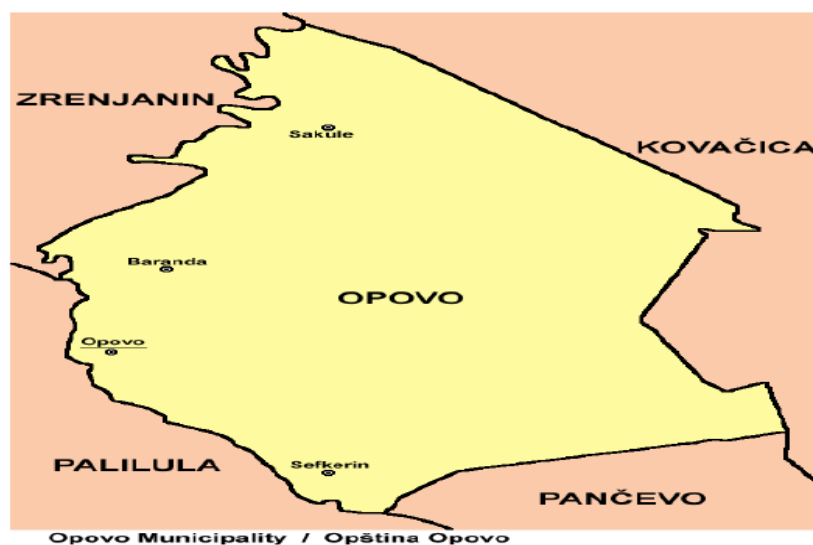
Општи подаци

Пре детаљног приказа профила саме општине Опово овде су дати основни подаци.

Табела Основни подаци о општини Опово

Број становника	10440
% пољопривредног становништва	58,24%
Густина насељености по км ² у урбаној зони	55 становника по км ²
Густина насељености по км ² у руралној зони	48 становника по км ²
Површина области	203 км ²
% урбаног подручја	%
% руралног подручја	100 %
Број насеља	4

Географске и демографске карактеристике

Општина Опово се налази у АП Војводини, у Јужнобанатском округу, на 30 км од Београда и Панчева и на 40 км од Зрењанина. Заузима површину од 203км² и састоји се од 4 насељена места: Опово, Сефкерин, Баранда и Сакуле. Сва четири насељена места се налазе уз реку Тамиш која протиче уз територију општине Опово дужином од 29км. Удаљеност од магистралног пута Београд-Зрењанин износи 3км. Кроз територију општине Опово пролази регионални пут Р-124 Вршац-Панчево-Зрењанин. Удаљеност до аеродрома „Никола Тесла“ износи 50 км. Магистрални пут Београд-Зрењанин од општинског центра удаљен је 3км. Општина Опово са севера и истока се граничи са општином Ковачица (Ко Идвор, Ко Ковачица, Ко Дебелача и Ко Црепаја), на југу са општином Панчево (Ко Глогоњ), на југозападу са градом Београдом, а на северозападу са општином Зрењанин (Ко Чента и Ко Фаркажин) и са њима се налази у блиским, мањим или вишим степенима условљености и повезаности. Повољан географски положај општине Опово један је од највећих потенцијала за њен даљи развој.

Општина Опово је једна од општина у Републици Србији. Налази се у АП Војводини и спада у Јужнобанатски округ. По подацима из 2004. општина заузима површину од 203 km² (од чега на пољопривредну површину отпада 16.772 ha, а на шумску 71 ha).

Седиште општине је насеље Опово. Општина Опово се састоји од 4 насеља. По подацима из 2011. године у општини је живело 10.440 становника. По подацима из 2004. природни прираштај је износио - 3,9‰, а број запослених у општини износи 1.214 људи. У општини се налазе 4 основне школе.

Територију Општине карактерише значајан степен периферности. Речни пловни путеви као и пруге обилазе овај део Потамишја.

Слика 5. Положај општине Опово

Геоморфолошке и геолошке карактеристике

На простору општине Опово у геоморфолошком погледу издвајају се две целине:

-алувијална раван у западном делу и

-лесна тераса у источном делу општине.

Алувијална раван заузима најниже делове општине између леве обале Тамиша и одсека лесне терасе. У овом појасу природни услови нису повољни, нарочито у погледу хидролошких прилика, као и због лоше педолошке структуре тла.

Од микро облика рељефа у већем делу равни јављају се мања и плића удубљења испуњена водом, као и узвишења у облику греда, хумова и пешчаних бедема.

Највећи део територије општине Опово се налази на лесној тераси, која представља више земљиште и која има далеко повољнији положај него раван. Насеља општине Опово су лоцирана на контакту алувијалне равни и лесне терасе. У пластици ове лесне терасе могу се запазити мања удубљења, напуштена стара речна корита.

На простору алувијалне равни Тамиша и лесне терасе заступљени су алувијални седименти као и лесоидне глине и барски лес.

Слика 6 – Контакт лесне терасе и алувијалне равни Тамиша код Сакула.

6.4. СЕИЗМИКА

На сеизмолошкој карти публикованој 1987. године за повратне периоде: 50, 100, 200, 500, 1000 и 10000 година, која приказује очекивани максимални интензитет земљотреса, са вероватноћом појаве 63%, подручје **Опова** се налази:

Табела 5. Очекивани максимални интензитет земљотреса

На олеати за повратни период (година)	У зони интензитета MSK-64
50	6°
100	7°
200	7°
500	8°
1000	8°
10000	8°

Догођени максимални сеизмички интензитет на подручју Опова је био 5° MSK-64 као манифестација земљотреса Зрењанин. Жаришта која одређују ниво сеизмичке угрожености на простору Опова су: Зрењанин, Ада.

6.5. ПЕДОЛОГИЈА

Преовлађујуће земљиште на територији општине Опово представљају разни типови чернозема, који укупно обухватају 67,11% територије Општине, простирући се у њеним централним и источним деловима. Сви типови чернозема спадају у врхунско производна земљишта, пружајући могућност бављења готово свим облицима пољопривреде.

У поречју реке Тамиш, на западном рубу општине Опово у значајној мери заступљено је алувијално земљиште, укупно 12,37% општинске територије.

У општини Опово је значајан удео алувијума или заслањен, или забарен што знатно умањује његове производне могућности.

На овом подручју је релативно значајан удео слатинастих земљишта, слабе производне вредности, солоњец 3,68% и солоњец солончакасти 1,58%.

Удео ливадских и ритских црница, као солидних производних земљишта, у општини Опово је релативно низак.

6.6. КЛИМА

Опово се налази у области у којој преовладава умерено-континентална клима, коју карактеришу јасно изражена сва четири годишња доба, са топлим

летима и хладним зимама.

Табела 6. Климатски показатељи

Просечна годишња температура ваздуха	11°C
Просечна годишња температура ваздуха - јануар	-1°C
Просечна годишња температура ваздуха - јул	22,7°C
Просечна амплитуда колебања	23,7°C
Средња температура вегетационог периода	17°C
Просечна годишња количина падавина	610 mm
Просечна влажност ваздуха	71%

Флора и фауна општине Опово условљена је рељефом, климом, хидрографијом и другим факторима. Поред шума уз реку Тамиш сусрећу се и травне површине. Ово подручје богато је лековитим биљем. Општина Опово пружа изванредне услове за развој лова, риболова и рекреације на води.

ХИДРОГРАФСKE И ХИДРОЛОШКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Хидрогеографска карта територије општине Опово је представљена природним водотоком Тамиш и мелиорационим каналима разних величина. Река Тамиш представља западну границу територије општине Опово и режим нивоа подземних вода је директно везан за водостаје Тамиша. Проток у Тамишу диригован је према Правилнику о одржавању водног режима на хидросистему "Доњи Тамиш".

Повишење и продужење трајања малих и средњих вода Дунава услед изградње ХЕПС "Ђердап" има негативни утицај на приобаље доњег дела Тамиша од споја са Карашцем.

Како би се елиминисала опасност од успора Дунава, изграђен је систем устава на Тамишу код Панчева, Опова и на Карашцу близу споја са Дунавом. Изградњом устава на Тамишу омогућено је растерећење доњег Тамиша од вода Дунава изазваног успором омогућена је евакуација великих вода уз знатно ниже водостаје.

Високе воде Тамиша угрожавају мали део општинске територије, а то је инундациона равна обрасла самониклим шумама и барским травама. На већим територијама деловање високих вода Тамиша осећа се посредно, када загаде фреатски издан и успоравају природно отицање од дилувијалне терасе ка алувијалној равни. То доводи до плавлена депресија на тераси, а отежава извођење пољопривредних радова на нижим теренима и саобраћај на атарским путевима.

Слика 7. – Устава на Тамишу код Опова

6.7. КАНАЛСКА МРЕЖА

Мелиоративну каналску мрежу на територији Општине чине канали за одводњавање депресија на дилувијалној тераси, као и канали за снабдевање водом рибака и наводњавање пољопривредних површина. Обзиром да је терасарелативно висока, дренажних канала нема много, а притицање фреатске изданиније велико, па се може закључити да је мали део обрадивих површина угрожен забаривањем. На подручју се налазе три изолована каналска система.

У последњих двадесетак година, на овој територији ископан је систем канала дужине преко 8 km, за потребе регулисања нивоа воде у басенима рибака изграђених на дилувијалној тераси.

На територији општине постоји велики број природних и вештачких језера. Природна језера која су по настанку флувијална, чине стари рукавци Тамиша – некадашња активна речна корита. Вештачка језера су грађена за потребе рибака, или су настала приликом ископавања земље за градњу насипа и протежу се у низовима дуж свих насипа на алувијалној равни Тамиша.

6.7.1. ПОДЗЕМНЕ ВОДЕ

Кретање вода прве-фреатске издани на територији општине Опово, има пресудан утицај на дренажност читавог подручја.

Фреатска издан на читавој територији општине представља јединствено сливно подручје, благо нагнуто од истока ка западу. Дубина зависи од топографских и морфолошких карактеристикама подручја, као и годишњег колебања и локалних орографских услова.

Осцилације нивоа током година су мале и највеће разлике између максималног којисе дешава у пролеће и минималног нивоа који се дешава у јесен, достижу између Идвора и Сакула и износе 1,1 m, а према југу те разлике су још мање.

Током последњих неколико година нивои подземних вода су практично непромењени и налазе се у функцији водостаја Тамиша. На већем делу подручја дубина од нивоа подземних вода већа је од 1 m. Током последњих неколико година на нижим површинама ближе реци нивои се јављају на мањим

дубинама, што је директно последица утицаја водостаја Тамиша. У другој половини 2002. и 2003. године региструју се нижи нивои подземних вода (осматрања, мерења и анализа утицаја успора Дунава на приобаље изазваних изградњом и радом ХЕ "Ђердап I", Институт за водопривреду "Јарослав Черни" а.д. Београд осматрање нивоа подземних вода).

6.7.2. МИНЕРАЛНЕ СИРОВИНЕ

Поред пољопривредног земљишта, природни ресурси општине Опово су минералне сировине, енергетске минералне сировине (природни гас и термоминералне воде), неметаличне минералне сировине, сировине за добијање грађевинских материјала (опекарска глина) и подземне воде.

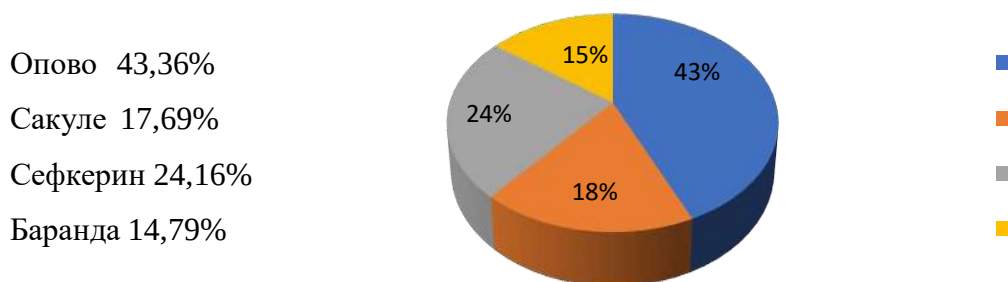
Циглана С.З.Р. "БИЛАЦ" Власотинце, Црна Трава - циглана у Сакулама врши експлоатацију опекарских глина на лежишту "Баштине" код Сакула (на основу решења бр. 310-02-00047/2008-02 од 14.03.2008. године). Решење је издао Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине.

ХИДРОГЕОТЕРМАЛНИ ПОТЕНЦИЈАЛ

На основу података којима располаже Секретаријат за енергетику и минералне сировине, хидрогеотермални потенцијали на простору општине Опово до сада нису испитани.

6.8. ДЕМОГРАФСКИ ПРИКАЗ ОПШТИНЕ ОПОВО

На овим просторима живот је континуирано текао од праисторије до наших дана. Кретање броја становника општине Опово може се пратити од времена организованих списа. На територији општине Опово живи 10.440 становника (према попису из 2011.године), различитих националности у 4 насељених места: Опово – **4.527** ; Сефкерин – **2.522**; Сакуле – **1.847**; Баранда – **1.544**.

Општина има четири насеља: Опово, Сакуле, Баранда и Сефкерин, која по статистичкој номенклатури имају статус насеља. Дистрибуција становништва према величинским категоријама у ова четири насеља указује да су три насеља у категорији 1001-3000 становника, а само је општински центар преко 3000 становника.

Година пописа	Институционалне јединице	
	Република Србија	Општина Опово
1948	6527583	12256
1953	6978119	12305
1961	7641962	11848
1971	8446726	11515
1981	9313686	11541
1991	7822795	11384
2002	7498001	11016
2011	7186862	10440

Табела 7. Број становника општине Опово

Републички завод за статистику - РЗС

Табела 8. Тенденције у промени броја становника

Година пописа	ОПШТИНА ОПОВО		
	Укупан број становника	Промена броја становника	Промена броја становника %
1948	12256	/	/
1953	12305	+49	+0.4%
1961	11848	-457	-3.71%
1971	11515	-333	-2.81%
1981	11541	+26	+0.22%
1991	11384	-157	-1.36%
2002	11016	-368	-3.23%
2011	10440	-576	-5.23%

Републички завод за статистику - РЗС

Табела 9. Број становника по полу и старосним групама

	укупно	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44
укупно	10.440	537	562	504	582	683	705	683	649	655
мушко	5.187	253	292	244	295	368	369	372	348	340
женско	5.253	284	270	260	287	315	336	311	301	315
	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	пунол.
укупно	725	779	836	753	502	526	437	239	85	8.503
мушко	359	397	453	360	225	234	155	97	26	4.227
женско	366	382	383	393	277	292	280	142	59	4.276

Републички завод за статистику - РЗС

Удео женске популације у укупном броју становника је 50,33%. Укупан удеосеоског становништва према попису из 2011.године је 100 %.

Табела 10. Структура становништва према националној припадности

НАЦИОНАЛНОСТ	Попис 2002		Попис 2011	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	9507	86.30%	8994	86.15%
Црногорци	16	0.15%	12	0.11%
Југословени	224	2.03%	29	0.28%
Албанци	5	0.05%	8	0.08%
Бошњаци	0	0	1	0.01%
Бугари	4	0.04%	5	0.05%
Буњевци	0	0	0	0
Власи	0	0	0	0
Горанци	0	0	1	0.01%
Мађари	58	0.53%	54	0.52%
Македонци	64	0.58%	62	0.59%
Муслимани	4	0,04%	5	0,05%
Немци	8	0,07%	18	0,17%
Роми	187	1,7%	312	2,99%
Румуни	185	1,68%	198	1,90%
Руси	6	0,05%	9	0,09%

Русини	1	0,01%	0	0
Словаци	38	0,034%	31	0,30%
Словенци	1	0,01%	1	0,01%
Украјинци	6	0,05%	10	0,10%
Хрвати	289	2,62%	167	1,60%
Чеси	2	0,02%	0	0
Остали	31	0,28%	21	0,20%
Неопредељени	223	2,02%	152	1,46%
Регионална припадност	84	0,76%	203	1,94%
Непознато	73	0,66%	147	1,41%
Укупно	11016		10440	

*Републички завод за статистику - РЗС

6.8.1. МРЕЖА НАСЕЉА

Општина Опово се налази у функционалном подручју регионалног центра Панчево, на тремеђи функционалних подручја: агломерација Београд са државним центром, Регионални центар Панчево и Регионални центар Зрењанин.

Слика 8. – Панорама Опова

6.8.2. ОБРАЗОВАЊЕ

Темељ развоја сваког сваке општине представља образовање. Опово има традицију стару 250 година у образовању својих грађана. Прва основна школа почела је са радом давне 1846. год. Први учитељ био је Теодор Поповић. Традицију квалитетног образовања данас настављају 1 основна школа заједно са 3 подручне школе, али је тренутно у току поступак измене мреже школа којим ће бити формиране две засебне основне школе са по једном подручном школом. Предшколска установа „Бамби“, покрива својим радом 4 предшколска објекта у општини Опово.

Традиција предшколског образовања у нашој општини датира из 1987.г. Установа има добре услове за ради обухваћене су разне групе са децом у свим насељеним местима општине Опово. У Опову је урађен наменски објекат који у потпуности одговара програмима предшколског образовања и васпитања деце. Током 2018.г. објекат је адаптиран и проширен са кухињом и трепезаријом за припремање и сервирање obroka за децу по свим нормама и санитарним критеријумима.

У насељеном месту Сефкерин постоји новоизграђени наменски објекат који је лоциран поред основне школе, у близини парка и здравствене установе. У Сефкерину функционише само припремна група у склопу ПУ „Бамби“. Објекат је потпуно уређен и опремљен за функционисање и потребе деце.

У насељеном месту Баранда предшколско васпитање реализује се у објекту који се надовезује на зграду основне школе, али има сопствени улаз. Рад се обавља у једној васпитно образовној групи, припремно предшколског узраста. Не постоји физкултурна сала, простор је добро опремљен намештајем и солидно је опремљен.

васпитно образовним средствима, играчкама и стручном литературом. Објекат је прикључен на централно грејање школске зграде.

У насељеном месту Сакуле предшколско васпитање се реализује у простору који је у саставу школске зграде и нема засебни улаз. Образовни рад се реализује у простору који је солидно опремљен намештајем, васпитно образовним средствима и стручном литературом. Простор који деца предшколског узраста користе прикључен је на централно грејање школске зграде.

Званични уписни рок организован је електронским путем коришћењем услуге еВртића на порталу еУправе као и физичким путем, уколико родитељи нису имали могућност да упис одраде електронским путем, у периоду од 1.априла до 29.априла 2021. године, уз претходно заказивање термина.

Слободна места за упис у деце у Предшколску установу „Бамби“ од 30.03.2021. године објављена су на сајту установе као и у локалним медијима и на огласној табли установе.

Укупан број деце која ће похађати предшколску установу „Бамби“ Опово у радној години 2021-2022. године је **228**.

Предшколска установа „Бамби“ Опово планира да у 2021/2022. години организује рад по припремном предшколском програму у **4** групе која ће пратити припремни предшколски програм- облик рада полудневни боравак и **1** групу која ће пратити припремни предшколски програм- облик рада целодневни боравак.

Структура група и броја деце је следећа:

У овој радној години предшколским васпитањем и образовањем, припремним предшколским програмом биће обухваћено **116** деце, с тим што је на територији Опово **28** деце на полудневном боравку, а **28** је уписано за целодневни боравак.

Објект	ППП полудневни боравак		
	Редн и број групе	Број група	Број деце
Сефкерин	1.	1	27
Опово	2.	1	32
Баранда	4.	1	22
Сакуле	5.	1	15
Укупно		4	96

Укупан број деце која ће бити обухваћена целодневним боравком је **135** деце.

Васпитно-образовне групе целодневни боравак	Број деце
Јаслена група 1	14
Јаслена група 2	11
Млађа група	25
Средња група	29
Старија група	28
Припремна предшколска група	28
Укупно	135

Установа ће по завршеном просецу уписа деце за радну 2021-2022. годину формирати листу чекања јер је број пријављених захтева на упису већи од могућности просторног и кадровског прихвата сходно нормативима.

Преглед запослених према профилима стручности

Редн и број	Послови и радни задаци	Врсте квалификација						
		Академс ке	Струков не	Стручн е	Општ е	Укупн о	100 %	50%
1.	Директор		1			1	1	
2.	Васпитач		13			13	13	
3.	Медицинска- сестра васпитач			5		5	5	
4.	Кувар- посластичар			1		1	1	
5.	Кафе куварица- сервирка			1		1	1	
6.	Чистачица				2	2	2	
7.	Домар- мајстор одржавања			1		1		1
8.	Службеник за јавне набавке	1				1	1	
9.	Стручни сарадник- психолог	1				1		1
10.	Нутриционист а		1			1		1
11.	Дипломирани економиста за финансијско рачуноводстве не послове	1				1	1	
12.	Секретар	1				1		1
	УКУПНО:	4	15	8	2	29		

Установа је конкурисала у Националној служби за запошљавање за реализацију стручне праксе васпитача и медицинске сестре- васпитача. Постоји потреба за запослење на привремено повременим пословима на 50% и 100% које би радиле на пријему деце.

Основна школа „Доситеј Обрадовић“ Опово

Као што је раније било поменуто на територији општине Опово функционише једна основна школа под називом „Доситеј Обрадовић“ са 3 подручне школе и то: ИО „Олга Петров“ у Баранди, ИО „Свети Сава“ у Сефкерину и ИО „Зоран Петровић у Сакулама. Битно је напоменути да је новим Развојним

планом мреже основних школа на територији општине Опово, дефинисано да се изврши раздвајање на две основне школе са по једном подручном школом.

Школска зграда у Опову је саграђена 1982. године, има 13 учионица, припремне просторије, салу за свечаности, кухињу, трпезарију, библиотеку, читаоницу, просторију за наставно особље, директора, педагошко-психолошку службу, стоматолошку амбуланту, котларницу са премиштем и службу заједничких послова. Укупна површина је 4.462м².

У Баранди школска зграда је изграђена 1987. године, има 8 учионица, информатички кабинет, медијатеку, фискултурну салу, кухињу са трпезаријом, простор за наставно особље, директора, котларницу. Укупна корисна површина је 1.443 м².

Школска зграда Сакуле изграђена је 1961. године, а дограђена је 1988. године. Има 9 учионица, кабинет за информатику, кухињу и трпезарију, салу за физичко са пратећим просторијама, школску радионицу, просторије за помоћне раднике, наставно особље, канцеларију директора. У једном делу зграде је простор предшколске установе, а у подруму котларница. У једној просторији смештена је месна библиотека. Укупна корисна површина је 1.618 м².

Школска Сефкеринска зграда је изграђена средином XIX века, а адаптирана 1964. године. Има 10 учионица, кабинет за информатику, кухињу са трпезаријом, новоизграђену салу за физичко васпитање, радионицу и санитарни чвор, просторије за помоћне раднике, наставно особље и канцеларију директора. У посебној згради је складиште за огрев. Укупна корисна површина је 1.113 м².

Кадровски капацитети у школи су: 1 директор, 1 помоћник директора, 2 извршиоца у стручној служби, 23 извршиоца у помоћним активностима (домар, куvariца, сервирка, чистачице), 21 наставника разредне наставе, 1 дефектолог, 38 наставника предметне наставе, 1,5 педагог, 1 психолог, 1 библиотекар, 1 секретар, 1 педагошки асистент, 1 наставник у продуженом боравку, односно 93,5 запослених.

Школа броји укупно 844 ученика од I-VIII разреда

Опово		Баранда		Сакуле		Сефкерин		Укупно		
Разред и одељење	Број ученика	Разред и одељење	Број ученика	Разред и одељење	Број ученика	Разред и одељење	Број ученика	Свега одељења	Свега ученика	уч од
Со	3							1	3	
I-1	23	I-3	17	I-4	25	I-5	18	5	107	
I-2	24									
II-1	18	II-3	21	II-4	10	II-5	25	5	94	
II-2	20									

III-1	21	III-3	18	III-4	24	III-5	26	5	111	
III-2	22									
IV-1	22	IV-4	12	IV-5	13	IV-6	27	6	117	
IV-2	22									
IV-3	21									
I-IV	196	I-IV	68	I-IV	72	I-IV	96	22	432	
V-1	24	V-3	21	V-4	19	V-5	21	5	110	
V-2	25									
VI-1	21	VI-4	16	VI-5	16	VI-6	21	6	110	
VI-2	19									
VI-3	17									
VII-1	18	VII-3	16	VII-4	17	VII-5	15	6	98	
VII-2	18					VII-6	14			
VIII-1	24	VIII-3	11	VIII-4	13	VIII-5	20	5	94	
VIII-2	26									
V-VIII	192	V-VIII	64	V-VIII	65	V-VIII	91	22	412	
I-VIII	388	I-VIII	132	I-VIII	137	I-VIII	187	44	844	

На територији општине Опово нема средње школе, ни високошколске установе, те ђаци након завршетка основне школе настављају образовање у околним општинама и градовима, најчешће у Београду, Панчеву и општини Ковачица. Због недостатка образовних установа овог типа на територији општине Опово, локална самоуправа регресира трошкове превоза ђака и студената, током редовног школовања, као и студирања.

Табела 11. Структура становништва старог 15 година и више према школској спреми и писмености

	Попис 2002			Попис 2011		
	укупн о	мушкар ци	жене	Укупн о	мушкар ци	жене
Укупно становништво 15 и више година	9205	4546	4659	8837	4398	4439
Без школске спреме	445	132	313	255	60	195

Непотпуно основно образовање	2320	941	1379	1449	532	917
------------------------------	------	-----	------	------	-----	-----

Основно образовање	2667	1338	1329	2465	1238	1227
Средње образовање	3305	1898	1407	4085	2297	1788
Више образовање	255	106	149	287	133	154
Високо образовање	128	82	46	276	130	146
Непознато	85	49	36	20	8	12

Неписмена лица - Када су питању неписмена лица, у општини Опово, према попису из 2011. године, 198 лица је регистровано као неписмено, односно 1.9% становништва. Од тога неписмених младих узраста од 10-14 година регистровано је 3, младих узраста од 15-19 година регистровано је 12 и младих од 20-34 године, регистровано је 20.

Табела 12. Структура становништва старог 15 година и више према компјутерској писмености и полу

Категорије	ОПШТИНА ОПОВО			
	УКУПНО	Компјутерски писмена лица	Лица која делимично познају рад на рачунару	Компјутерски неписмена лица
УКУПНО	8837	1998	1460	5379
мушкарици	4398	1066	760	2572
жене	4439	932	700	2807

**Републички завод за статистику - РС*

Када су у питању подаци о компијутерској писмености на нивоу Јужнобанатског округа, 51.88% становништва се изјаснило као компијутерски неписмено, док делимично познавање рада на рачунару има 15.82% становништва, док 32.29% чине лица која су се изјаснила да су компијутерски писмена. Када су питању компијутерски неписмена лица 51.37% чине жене, док 48.63% мушкарци.

Табела 13. Структура незапослених лица од 15-29 година према степену образовања у 2019. Години

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА				
КАТЕГОРИЈЕ		УКУПНО	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
	УКУПНО	213	100	113
СТЕПЕН СТРУЧНЕ	I	71	30	41
	II	7	2	5
	III	56	26	30
	IV	48	26	22
	V	3	2	1
	VI-1	6	3	3
	VI-2	8	3	5
	VII-1	12	7	5
	VII-2	2	1	1

*Национална служба за запошљавање

Табела 14.. Структура незапослених лица према полу и старости у 2019. години

	НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА			
		УКУПНО	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
	15-29 година	211	99	112
	30-54 година	437	232	205
	55+ година	184	96	88

*Национална служба за запошљавање

6.9. ПРИВРЕДНА ДЕЛАТНОСТ

Привредна трансформација Србије последњих година условљена је закаснелом транзицијом, дуготрајним дезинвестирањем и значајним технолошким заостајањем за развијеним привредама Европе, као и негативним ефектима глобалне рецесије изазване светском економском кризом 2008. године. Развојна позиција Србије у Европи у последњој деценији се променила. Привреда Србије прати токове светске привреде и модел слободног тржишта. Највећи сектор привреде Републике Србије је сектор услуга/терцијални сектор, који обухвата укупно 67,9% БДП. Потом следи индустријски сектор (26,1% БДП) и пољопривредни сектор (6,0% БДП).

Регионална анализа најважнијих аспеката привредне развијености Србије указује на чињеницу да постоје значајне разлике у нивоу развијености северног дела Републике, у односу на остали део Србије.

Према критеријуму економске развијености, као и према критеријуму запослености, мерено по показатељима, граничним вредностима показатеља и условима утврђеним у члану 6. и 12. Одлуке о критеријумима за утврђивање статуса неразвијених и недовољно развијених општина у АП Војводини ("Сл. лист АПВ", бр. 8/06.) општина Опово спада у неразвијене општине у Покрајини у 2007.и 2008. години.

6.9.1. Пољопривредни и рурални развој

Током транзиционог периода у Републици Србији није дошло до значајније промене привредне структуре. Наиме, пољопривреда Србије представља напреднији део укупне привреде земље, јер бележи већи раст и боље трендове него многи други сектори захваљујући погодним природним условима (подручју северне географске ширине, са четири годишња доба и четири климатска подручја) за развој разноврсне пољопривредне производње. Од почетка 21. века допринос пољопривреде БДП-у је опадао, првенствено као последица бржег раста активности у непроизводним секторима. Међутим, удео пољопривреде у структури бруто додате вредности (БДВ) привреде Републике Србије је и даље веома висок и у односу на просек земаља ЕУ, Република Србија има значајно веће учешће сектора пољопривреде у укупном БДВ, а значајно ниже учешће сектора услуга. Висок удео пољопривреде у основним макроекономским агрегатима Републике Србије у односу на друге земље, може се са једне стране приписати богатим природним ресурсима и повољним климатским условима за пољопривредну производњу, а са друге стране споријем процесу структурног реформисања остатка привреде и застојима у том процесу. Иако апсолутно изражена запосленост у пољопривреди бележи високе стопе смањења, удео пољопривреде у укупној запослености у Републици Србији је и даље веома висок, међу највишим у Европи, и износи преко 20%. Пољопривредно-прехрамбени производи имају значајну улогу и у спољнотрговинској размени Републике Србије, нарочито у извозу. Њихово учешће у укупном извозу усталило се последњих година на око 23%.

Основна привредна делатност у општини Опово је пољопривреда. Од укупно оствареног народног дохотка око 57% је остварено у овој делатности. Пољопривреда представља једну од најзначајнијих грана привреде и носиоца привредног развоја општине Опово.

Ратарска производња је доминантно заступљена, док су све друге делатности валоризоване мање него што то омогућавају природни предуслови.

Табела 15. Површине пољопривредног земљишта по класама за општину Опово:

табела 1. Површине пољопривредног земљишта по класама и културама								
	пољопривредно земљиште у државној својини у ха							Укупно:
	класа							
Култура	1	2	3	4	5	6	7	
ВИНОГРАД		0.2777						0.2777
ВОЋЊАК	2.1301	2.062	0.0063					4.1984
ЛИВАДА		0.1764	70.1844	3.2487	8.5561			82.1656
ЊИВА	508.0149	357.0187	418.0611	219.8123	76.1154	21.101	1.3015	1601.4249
ПАШЊАК	50.9902	49.7423	1216.4665	53.7523		2.5449		1373.4962
ТРСТИК-МОЧВАРА	27.9039	5.5121	0.905					34.321
Укупно:	589.0391	414.7892	1705.6233	276.8133	84.6715	23.6459	1.3015	3095.8838

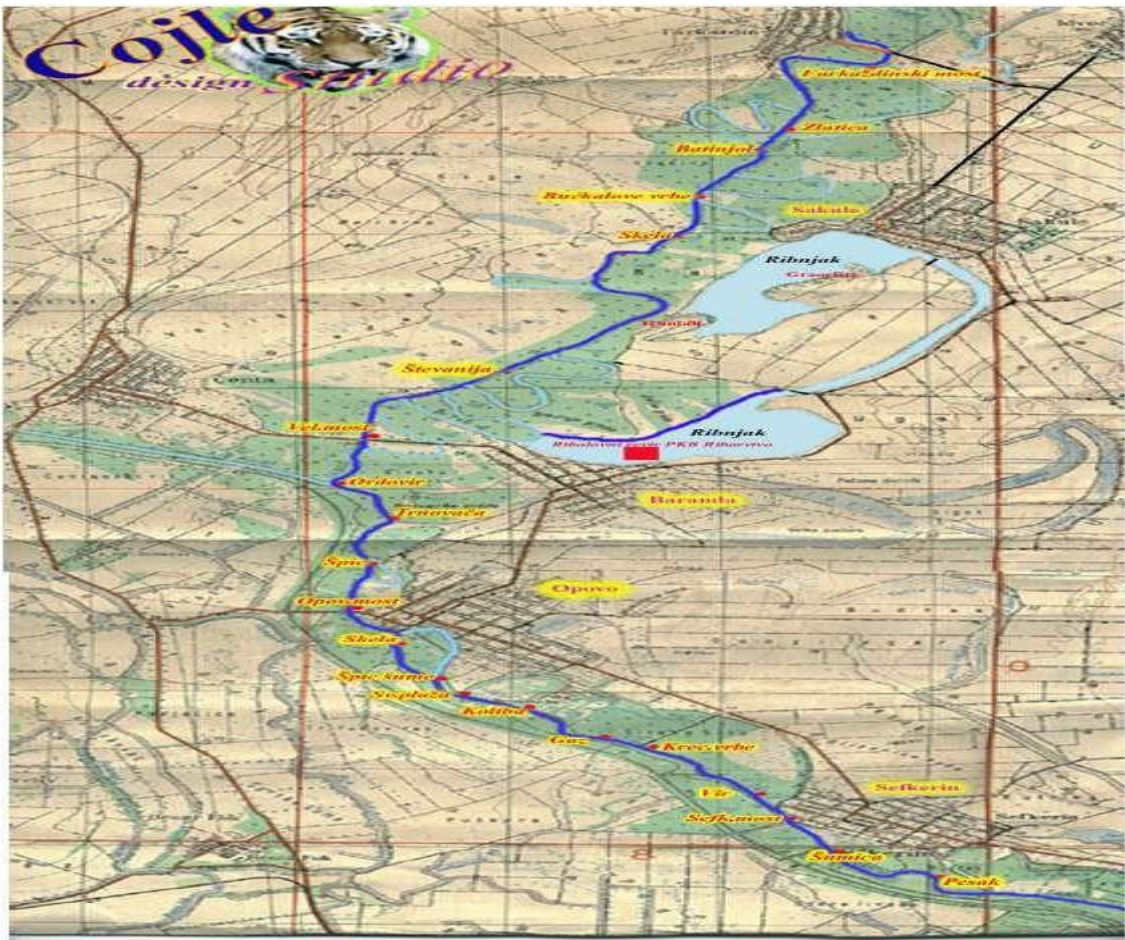
табела 2. Преглед површина пољопривредног земљишта по облицима својине по КО

Р.бр.	КО	Облик својине	обрадиво					обрадиво Total	остало			остало Total	Укупно:
			1	2	3	4	5		7	8	9		
			ЊИВА	ВРТ	ВОЋЊАК	ВИНОГРАД	ЛИВАДА		ПАШЊАК	РИБЊАЦИ ,ТРСТИЦИ И МОЧВАРЕ	ОСТАЛО ЗЕМЉИШ ТЕ		
1	Сефкерин	Државна РС	11.1079	0	0.1818	0	69.87	81.1597	3.0365	0.087	74.163	77.2865	158.4462
		Државна Србија и Црна Гора	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Други облици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Друштвена	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Задружна	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Јавна својина	393.3166	0	0	0	3.2487	396.5653	3.9288	0.818	18.7951	23.5419	420.1072
		Мешовита	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Приватна	2607.5922	0.764	6.4618	2.4578	0.8378	2618.1136	0.2912	0	53.8413	54.1325	2672.2461
	Сефкерин Total		3012.0167	0.764	6.6436	2.4578	73.9565	3095.8386	7.2565	0.905	146.7994	154.9609	3250.7995
2	Баранда	Државна РС	319.008	0	0	0	0	319.008	1002.6528	277.3189	212.9513	1492.923	1811.931
		Државна Србија и Црна Гора	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Други облици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Друштвена	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Задружна	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Јавна својина	127.5201	0	0	0	0	127.5201	0	0	0	0	127.5201
		Мешовита	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Приватна	2862.7897	0	0.2782	21.3458	0	2884.4137	1.0683	5.8976	31.7081	38.674	2923.0877
	Баранда Total		3309.3178	0	0.2782	21.3458	0	3330.9418	1003.7211	283.2165	244.6594	1531.597	4862.5388
3	Опово	Државна РС	83.4886	0	3.8883	0.2743	0.4908	88.142	51.6051	4.1764	48.2314	104.0129	192.1549
		Државна Србија и Црна Гора	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Други облици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Друштвена	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Задружна	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Јавна својина	138.2005	0	0	0	0	138.2005	36.638	23.7275	190.8379	251.2034	389.4039
		Мешовита	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Приватна	3468.6002	0	10.4845	0.4445	0.2049	3479.7341	19.2603	13.8108	58.0886	91.1597	3570.8938
	Опово Total		3690.2893	0	14.3728	0.7188	0.6957	3706.0766	107.5034	41.7147	297.1579	446.376	4152.4526
4	Сакуле	Државна РС	13.2725	0	0.122	0	8.5561	21.9506	270.814	4.3622	124.7777	399.9539	421.9045
		Државна Србија и Црна Гора	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Други облици	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Друштвена	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Задружна	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Јавна својина	515.5107	0	0.0063	0.0034	0	515.5204	4.821	1.1499	349.1311	355.102	870.6224
		Мешовита	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Приватна	4213.194	0	10.2452	6.5096	2.5097	4232.4585	0.8121	0.0438	73.781	74.6369	4307.0954
	Сакуле Total		4741.9772	0	10.3735	6.513	11.0658	4769.9295	276.4471	5.5559	547.6898	829.6928	5599.6223
Укупно:			14753.601	0.764	31.6681	31.0354	85.718	14902.787	1394.9281	331.3921	1236.3065	2962.6267	17865.413

6.9.2. Стање земљишта у општини Опово

На педолошкој карти општине Опово констатовано је 8 типова земљишта са 8 подтипова и 13 варијетета земљишта. Типови су: чернозем, гајњача, алувијалназемљишта, делувијална земљишта, ливадске црнице, ритске црнице, мочварно- глејна земљишта и солођ. Садржај хумуса крећесе од 3-5%. Највећи број земљишта је слабо киселе до слабо алкалне реакције. Садржај хранљивих материја (азот, фосфор, калијум) је је у границама оптималног до високог садржаја. Испитивање основне плодности земљишта и препоруку за количине минералних ђубрива које су гајеним културама потребне, врши Пољопривредна стручна слжба Института „Тамиш“ Панчево. Пољопривредно земљиште није загађено опасним и штетним материјама. Количине остатака пестицида се налазе у границама које не угрожавају пољопривредну производњу, а самим тим и здравље људи.

Слика 9. Педолошки приказ региона.

Као традиционално пољопривредни регион, општина Опово и данас поседује одличну основу за развој ове делатности. Од укупног броја највећи удео домаћинстава се искључиво бави пољопривредом. Индивидуалним пољопривредницима од великог значаја је и успешна сарадња са земљорадничким задругама. Потенцијалним инвеститорима у пољопривреду али и домаћем становништву велику помоћ пружа „Пољопривредна стручна служба Панчево“. Последњих година пољопривреда општине Опово има све карактеристике релативно развијеног подручја, док њен највећи део чини уситњен приватни сектор пољопривреде и ослабљена индустрија.

За земљорадничке задруге карактеристично је лоше пословање, па је највећи део имовине задруга уништен или продат. Постоји тенденција оснивања нових земљорадничких задруга, а основано је и неколико удружења пољопривредних произвођача од којих само једно активно ради на решавању проблема пољопривредника активно.

Поред задруга и удружења, у агробизнису се појављује и све већи број приватних предузећа која у све већем проценту заузимају тржиште пољопривредних производа, услуга и репроматеријала, уговарање производње и тржишних вишкова за откуп.

Поред саветодавног рада, Институт „Тамиш“ Панчево пољопривредним произвођачима пружа и друге услуге као што су :

- Организовања едукација пољопривредних произвођача путем стручних предавања, постављањем агротехничких и сортних огледа, организовањем Дана поља и сл.
- Имплементација закона и уредби Министарства за пољопривреду,шумарство и водопривреду и Покрајинског секретаријата за пољопривреду.
- Пружања помоћи пољопривредним произвођачима приликом регистрација газдинстава, израде бизнис планова, пројеката, попуњавања образаца за добијање кредита и субвенција.
- Помоћ при оснивању удружења пољопривредних произвођача.
- Помоћ локалним заједницама у руралном развоју.
- Контрола плодности земљишта
- Контрола квалитета меркатилних пољопривредних производа
- Фитосанитарна контрола
- Контрола рада основних матичних служби у сточарству
- Контрола производње семенског и садног материјала
- Прикупљање, обрада и дистрибуција свих података са терена везаних запољопривредну производњу.

Основни циљ развоја пољопривреде у општини Опово је да постане профитабилнија, конкурентна и савремено организована. То на првом месту значи: унапређење постојећих потенцијала за пољопривредну производњу, тржишну оријентисаност уз већу конкурентност и савремене методе рада, усвајање нових производа, маркетинг и промоција.

Присутна је ревитализација пољопривреде у целини.

6.9.3. Наводњавање и одводњавање

Систем **одводњавања** је гравитациони. Путем канала и дренажног система, у великом обиму покрива територију општине Опово. Преко међусобно повезаних канала, сувишна вода се преко реципијента одводи у реку Тамиш.

Проблеми код функционисања каналске мреже за одводњавање су:

- један део канала је затрпан и више не обавља своју функцију
- канали су затрпани са отпадом који бацају несавесни произвођачи преграђени су ради пречица
- затрпани су ради проширења парцела и рационалније обраде дугогодишње неодржавање им је смањило капацитет за одвођење сувишне воде

Резултат свега овога су велике површине под водом у годинама када долази до већих падавина у односу на просек, као што се десило 2010-те године када је за два месеца (мај и јун) пало 235 л/м² у пар наврата. Штета на парцелама индивидуалних произвођача која је била огромна, никада није била надокнађена од стране предузећа које је задужено да одржава каналску мрежу , нити од било кога другог. Локална самоуправа је изашла у сусрет пољопривредним произвођачима који су имали штету. Самим тим, решавању овог проблема потребно је што пре приступити.

Велике могућности за наводњавање су преко мобилне заливне опреме која је у власништву индивидуалних пољопривредних произвођача, али чија је експлоатација недовољна.

6.9.4. Атарски путеви

Пољски путеви су некатегорисани јавни путеви који се користе за одвијање саобраћаја у атарима катастарских општина. Од стања атарских путева зависи и раубовање амортизације, потрошња горива и резервних делова, али и учинак пољопривредне механизације. Дугогодишње неодржавање атарских путева , али и њихово одоравање од стране пољопривредника, резултирало је тиме да су они у релативно лошем стању..

Да би се пољски путеви довели у нормално функционално стање потребно је урадити следеће:

- геометарски премер и постављање граничних каменова наоравање и извлачење отворене бразде (граничне линије поред парцела)
- плитко орање и тањирање целе површине пута у циљу елиминисања створених неравнина и вагаша насипање земље у циљу изравнавања критичних деоница (депресија)
- ваљање након насипања земљом критичних деоница

6.9.5. Индустрија

У општини Опово индустрија је неразвијена, имајући у виду сировинску основу, односно степен неискоришћености природних ресурса. Од укупно оствареног народног дохотка општине Опово око 23% је остварено у прерађивачкој индустрији. У оквиру индустрије, у насељима општине Опово постоје мањи прерађивачки погони прехранбене индустрије и две циглане, као и два погона за прераду дрвних сировина у полупроизвод

6.9.6.Трговина, угоститељство и занатство

На подручју општине Опово регистровано је око 170 предузетничких радњи (највише их је у Опову, затим у Сакулама, Сефкерину и Баранди). Према делатности 46 су трговинске, 32 занатске радње, 19 је угоститеља, 11 пружа услуге из области саобраћаја, док је највећи број (61) оних који пружају остале услуге.

Од укупно оствареног народног дохотка у општини Опово свега око 5,0% је остварено у трговини, што указује да она није довољно развијена.

На територији општине Опово угоститељство није развијено. У угоститељству је остварено мање од 0,5% од укупног народног дохотка, што указује да угоститељски објекти не задовољавају потребе корисника у потпуности. Смештајни капацитети нису заступљени у довољној мери.

Од занатских услуга заступљене су услуге у служби човека (пекаре и радње за производњу осталих производа од брашна), затим столарске радње, пилане, производња резане грађе итд. Број занатских радњи не задовољава потребе становника насеља општине Опово, те за већину потребних услуга становници одлазе у веће центре.

6.9.7.Туризам

Природне лепоте Баната, традиционално гостопримство овдашњег становништва чине овај крај незаобилазним када је у путању река Тамиш. У општини Опово налази се шумски комплекс и ловиште веома познато и привлачно љубитељима лова и природе, а ту је и рибњак у Баранди са излетиштем.

Слика 10. Рибњак Баранда

Угоститељске и смештајне капацитете наше општине чине хотел „Б“ категорије «Стари Банат» у Опову, неколико приватних ресторана који нуде банатске гастрономске чаролије, а све је развијенији и сеоски туризам, у коме се могу осетити прави дух овог прелепог краја.

Слика 11. Језеро и спортски Центар – Опово

Захваљујући изузетном положају спортских терена и богатој и разноврсној понуди истих, Опово има одличне услове за организацију омладинских и деčјих кампова и припрема спортиста. Комплекс отворених спортских терена се налази на левој обали Тамиша и садржи, фудбалско игралиште са трибинама и помоћним теренима, терен за кошарку, тениски терен, мини-пич терен, терен за одбојку на песку, тримстазу и теретану на отвореном

Поред бројних терена за фудбал, кошарку, одбојку, рукомет, спортски понос општине је свакако Спортски центар „Опово“. Излетиште код хотела богато шумом и шеталиштима, пружа могућност камповања, рекреације и риболова. На терену наше општине требало би се посветити унапређењу ове врсте туризма проширивањем понуде, јер су улагања релативно мала, а добит би могла бити задовољавајућа. Самим тим требало би размишљати у правцу изградње стрељане, терена за голф, терена за коњичке спортове, paintball објеката и терена. Терени и објекти за paintball би могли да представљају старе и напуштене објекте којих има у сваком месту. У исто време требало би сагледати и могућности за акватуризам, обзиром да постоје како на територији општине Опово, тако и у њеној близини, више акумулационих језера и река Тамиш. Спортски на води подигли би степен искоришћености водених површина. Цикло туризам је исто једна врста туризма која не захтева скоро никакво улагање, а која би могла да се унапреди код нас. Цикло туристи су у ствари бициклисти авантуристичког духа. На свету постоји 2.500.000 цикло туриста. Овај потенцијал је скоро неискоришћен у нашој земљи.

Предмет анализе дела Плана развоја је развој одрживих видова туризма који представљају ресурс који се налази на територији општине Опово, који обухватају 4 насеља. Анализом су обухваћени сви потенцијални простори у општини који могу имати одређену туристичку вредност.

Предмет обухвата и све спортско-рекреативне просторе који могу бити коришћени и у туризму, а пре свега у оквиру бољег начина коришћења слободног времена и које се највише односе на локално становништво. Туризам као појава не признаје административне границе, у одређеним деловима Плана развоја анализира се подручје Општине као део Јужнобанатског региона и саставни део АП Војводине.

Циљ стратешке анализе је да се дефинише укупан туристички потенцијал са становишта туризма, спорта и рекреације, утврде правци развоја туризма, одреде приоритетни циљеви и мере. Приоритетан циљ је да се утврди структура простора са различитим потенцијалима (простори који су стубови развоја, који имају потенцијал и који га немају, па је потребно решавати одређене недостатке). Анализа стања туристичких ресурса представља прве кораке за успостављање стратешких развојних праваца и на основу тога конкретизује каталог пројеката за краткорочни, средњорочни и дугорочни период.

Шансе за развој различитих видова одрживог туризма су:

- изградња малих смештајних капацитета
- развој пољопривреде у функцији туризма
- оснивање туристичко информативног центра
- оснивање фонда за подршку развоју туризма

6.9.7.1. ЕКОТУРИЗАМ је еколошки одговорно путовање и посета у релативно очувана подручја, ради уживања у природи (и пратећим културним одликама - како из прошлости, тако и садашњости) уз унапређење заштите природе, мали негативни утицај посетилаца и користан активан утицај на локално становништво.

Могући облици еко туризма у општини Опово:

- „bird-watching” (посматрање птица) туризам- посете у малим групама, са стручним водичима
- еко-едукативни туризам, веће групе, са више стручних водича и одговарајућим програмима излетничко-еколошки туризам, мање групе,
- организовани доласци преко туристичких агенција.

Могућа улагања:

Оспособљавање стручних водича за еко туризам

Изградња еко-коначишта

Изградња еко-насеља-кампа

Градња Еко музеја

Агротуризам и Агробiotуризам представља праксу привлачења туриста у подручја у којима се становништво бави претежно пољопривредном производњом. На целој територији општине Опово постоје основе за развој поменутих видова туризма. Индивидуална газдинства која се баве производњом здравствено безбедне хране могу своје производе да пласирају локалним

угоститељским објектима или домаћинствима која се баве прихватом и смештајем туриста. Могу их и самостално пласирати у оквиру сопственог газдинства, уколико имају виши степен обраде у форми сувенира или традиционалних и аутентичних производа банатског региона.

Иако постоје добри предуслови за развој агро и агробитуризма, посебно због положаја општине Опово у односу на градске центре Београда и Новог Сада, ови видови туризма нису заступљени, а могли би бити покретач развоја малих и средњих предузећа и омогућити додатне приходе локалном становништву.

Могућа улагања:

1. едукација становништва, изградња едукационог центра
2. изградња пољопривредног музеја
3. развој контролисаних и сертифициваних видова производње
4. отварање пијаци са контролисаним производима

6.9.7.2. Етно туризам

У сваком насељу општине Опово постоји формални или неформални облик удружења који негује традицију и обичаје аутентичне за овај регион. У току године се организује низ манифестација које могу бити полазна основа за прихват и смештај туриста и продају локалних производа.

Неопходна је едукација локалног становништва о могућностима које поседују у својим срединама и начином да своје идеје реализују.

Могућност улагања:

1. Ревитализација постојећих објеката
2. Откуп и реконструкција старих сеоских кућа
3. Изградња етно насеља
4. Изградња етно музеја
5. Отварање етно завичајних кућа
6. Израда и продаја аутентичних сувенира

6.9.7.3. Ловни туризам

Потенцијале планског подручја чине шуме и шумско земљиште у површини од 908,628 ha2 са шумовитошћу од 4,47%. Највећи комплекс шума се налази уз водоток Тамиша. Шуме одликује, пре свега, неповољан распоред за укупно подручје општине и мала шумовитост. Шуме су углавном мешовите шуме тополе, врбе, багрема, јасена, аутохтоног и антропогеног порекла и имају производно-заштитну функцију, штитећи обалу, односно насип од штетних дејстава високих вода и регулишући климатске факторе.

Слика 12. Платажне тополе на алувијалној равни Тамиша

Мање површине под шумама су у приватном власништву, а ваншумско зеленило је заступљено у виду дрвореда поред путева и у оквиру пољопривредног земљишта.

Општина Опово има значајан део своје територије под обраслом шумском површином око 10%, која је богата разноврсном дивљачи те пружа изванредне услове за развој лова.

Ловиште спада у тип ограђеног ловишта површине 476 ха плус 2.192 ха неограђене површине.

Ловна дивљач: крупна: јелен, дивља свиња, срндаћ.

Перната дивљач: фазан, патке, гуске “Опово “газдује са:

- ☐ крупном дивљачи: срнећа дивљач, дивља свиња
- ☐ перната дивљач: фазан, јаребица, препелица, дивља патка, дивља гуска,
- ☐ ситна дивљач: зец, предатори, лисица и шакал.

Свако насељено место има своје ловачко друштво

1. Ловачко Друштво „Шњеп“ Баранда
2. Ловачко Друштво „Ждрал“ Сакуле
3. Ловачко Друштво „Фазан“ Опово
4. Ловачко Друштво „ Слободан Радишић“

Слика 13. Обогаћење ловишта

Јавна предузећа и други субјети који својим радом покривају целу територију општине Опово

6.10. ЈП „Младост“ Опово

Комунална делатност коју обавља ЈП „Младост“ Опово обухваћена је на целој територији општине Опово и то у насељеним местима Опово, Баранда, Сакуле и Сефкерин. ЈП „Младост“ Опово је предузеће које се бави производњом и дистрибуцијом воде и вршењем комуналних услуга које чине:

- Дистрибуција и пречишћавање воде;
- Уређивање и одржавање гробаља;
- Пречишћавање и одводњавање отпадних вода;
- Уређивање и одржавање паркова;
- Одржавање јавних простора за паркирање у зимском периоду;
- Одржавање депонија;
- Одржавање путева у зимском периоду;
- Пружањем водоинсталатерских услуга;
- Пружањем услуга на аутобуској станици;
- Пружање услуга грађевинским машинама;
- Пружањем услуга у гајењу шума, сечи дрвећа и осталим шумарским делатностима.

Обим производе и услуге по делатностима:

- 1) Пречишћавање и дистрибуција воде
 - a) Дистрибуција пијаће воде грађанима и привредним субјектима на нивоу 2020. године износи 804.881 м³,
 - b) Редовна контрола квалитета воде за територију пружања услуга.
- 2) Гробље
 - a) Уређивање и одржавање гробља мимо гробних места (сакупљање и одвоз смећа),
 - b) Одржавање зелених површина на гробљу и око њега, кошење травњака и резивање садница,
 - c) Инфраструктурно одржавање у виду уређења оgrade на гробљима, као и одржавањем постојећих и изградњом нових стаза мимо гробних места.
- 3) Пречишћавање и одвођење отпадних вода
 - a) Пружање услуга чишћења отпадних вода из септичких јама и њихово одвожење на депонију,
 - b) Управљање фекалном станицом за пречишћавање отпадних вода из канализационе мреже.
- 4) Уређивање и одржавање паркова
 - a) Машинско и ручно кошење травњака 80.000 м²,
 - b) Резивање сувих грана са дрвећа по потреби.
- 5) Одржавање јавних простора за паркирање
 - a) Зимско одржавање паркинга (300м²)
 - b) Одржавање депонија
 - a) Гурање смећа и отпада булдожером,
 - b) Депоновање отпада на прописане локације.
- 7) Одржавање путева у зимском периоду
 - a) Зимско одржавање магистралних, регионалних и локалних путева на територији општине Опово (машинско чишћење снега и посипање соли).
- 8) Пружање водоинсталатерских услуга
 - a) Пружање услуга: замена водомера и других радова на одржавању водоводне мреже.
- 9) Пружање услуга на аутобуској станици
 - a) Продаја карата,

- b) Услуге перонизације.
- 10) Пружање услуга грађевинском машином
 - a) Рад ровокопача
 - b) Рад гусеничара
- 11) Гајење шума и остале шумарске делатности
 - a) Активности организовања садње, пошумљавања и одржавања шумског подручја у јавној својини на територији општине Опово.
- 12) Сеча дрвећа
 - a) Послови сече дрвећа и стабала на јавним површинама, по налогу надлежне службе.

Ове комуналне делатности се обављају уз помоћ 23 стално запослена радника

ЈП „Младост“ као и додатних капацитета које ЈП ангажује путем Јавних радова, или других програма. ЈП „Младост“ Опово се финансира 90% из сопствених прихода од обављања комуналних делатности и 10% од субвенција које добија од локалне самоуправе.

Правни основ функционисања ЈП „Младост“ Опово је садржан у Закону о јавним предузећима и Закону о привредним друштвима. Оснивач ЈП „Младост“ је локална самоуправа.

ЗАКЉУЧАК

Јавно предузеће „Младост“ Опово обавља своју основну комуналну делатност, а то је снабдевање водом грађане општине Опово у сва четири насељена места. Осим своје основне делатности, а у складу са расположивим кадровским и техничким капацитетима ЈП Младост обавља и друге послове на територији општине Опово које се тичу одржавања јавних зелених површина, одржавање гробља, одржавање путне инфраструктуре и све друге послове од интереса за општину.

ЈП Младост Опово је у процесу ревитализације и сваке године унапређује свој пословни капацитет и проширује своје техничке капацитете, као и обиме услуга које пружа, уз подршку јединице локалне самоуправе која је препознала интерес јачања ове установе.

ЈП Младост има потенцијал да знатно увећа своје капацитете како пружања постојећих услуга, тако и проширења асортимана услуга, јер поседује задовољавајући капацитет опреме, услов да се то оствари јесте предстанак тренутне Уредбе Владе Републике Србије о забрани запошљавања у јавном сектору.

6.11. Центар за Социјални рад

Центар за социјални рад "Опово " Опово, као самосталан центар функционише од 2006. године, до када је пословао као одељење међуопштинског центра "Ковачица –Опово" Ковачица.

Центар пужа и услуге које су у складу са општинском Одлуком о проширеним правима у области социјалне заштите. У вршењу јавних овлашћења Центар за социјални рад, као установа социјалне

заштите и као орган старатељства врши јавна овлашћења и обезбеђује остваривања права од општег интереса и обавља послове које су му стављене у надлежност:

- Законом о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана
- Породичним законом
- Законом о малол. учиниоцима крив.дела и крив.правној заштити мал.лица
- Законом о прекршајима
- Другим позитивним прописима

Права у социјалној заштити и социјалној сигурности су:

- Материјално обезбеђење;
- Додатак за помоћ и негу другог лица;
- Пратиоци;
- Помоћ за оспособљавање за рад;
- Смештај у установу или смештај у другу породицу;
- Помоћ у кући, дневни боравак, привремени смештај у прихватилиште и прихватну станицу;
- Услуге социјалног рада;
- Опрема корисника за смештај у установу социјалне заштите или другу породицу;
- Једнократне помоћи.

У вршењу јавних овлашћења Центар у складу са законом, обавља следеће послове:

- спроводи поступак посредовања-медијације у породичним односима (мирење и нагодба)
- доставља налаз и стручно мишљење, на захтев суда, у парницама у којима се одлучује о заштити права детета или о вршењу одн. лишењу родитељског права
- доставља, на предлог суда, мишљење о сврсисходности мере заштите од насиља у породици коју је тражио други овлашћени тужилац
- пружа помоћ у прибављању потребних доказа суду пред којим се води поступак у спору за заштиту од насиља у породици
- спроводи поступак процене подобности хранитеља, усвојитеља и старатеља
- спроводи програм припреме будућих усвојитеља, односно хранитеља
- врши попис и процену имовине лица под старатељством
- сарађује са јавним тужиоцем, односно судијом за малолетнике у избору и припреми васпитних налога
- спроводи медијацију између малолетног учиниоца и жртве кривичног дела
- подноси извештај о испуњењу васпитног налога јавном тужиоцу, одн. судији за малолетнике.
- стара се о извршењу васпитних мера посебних обавеза
- проверава извршење васпитне мере појачаног надзора
- спроводи васпитну меру појачаног надзора од стане органа старатељства
- доставља извештаје суду и јавном тужиоцу о току извршења васпитних мера
- обавља друге послове утврђене законом.

У складу са општинском Одлуком и проширеним правима у области социјалне заштите, Центар омогућава остваривање права на:

- Право на повремену-тренутну помоћ;
- Право на опрему корисника при смештају у установу социјалне заштите или другу породицу;
- Право на обезбеђивање одеће, обуће, уџбеника и школског прибора за децу без родитељског старања као и свих других лица у стању социјалне потребе;
- Право на помоћ за обезбеђивање огрева;
- Право на помоћ за куповину лекова;
- Право на погребне трошкове лица која немају сроднике, без имовине, те да се то право не може регулисати по другом основу.

ОСНОВНА СОЦИО-ЕКОНОМСКА ОБЕЛЕЖЈА ОПШТИНЕ/ГРАДА КОЈЕ ПОКРИВА ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД СВОЈОМ ДЕЛАТНОШЋУ

- ВЕЛИЧИНА И СТАРОСНА СТРУКТУРА

Узраст	0 – 14	15 – 18	18 – 24	25 – 64	65 – 79	80 +	Укупно
Укупно	1603	582	683	5785	1463	324	10440

- ДОМАЋИНСТВО И ПОРОДИЦА

	Број чланова	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	
Бр. домаћинстава	Опово	252	351	295	339	134	93	24	8	2	2	
	Баранда	90	111	72	84	65	47	15	3	4	1	
	Сакуле	132	180	135	108	61	48	12	4	-	1	
	Сефкерин	142	191	161	187	65	49	23	10	-	1	
Укупно		616	833	663	718	325	237	74	25	6	5	3502

- ЕТНИЧКЕ ГРУПЕ И ДРУГА ПИТАЊА

Срби	Бугари	Југословени	Мађари	Муслимани	Немци	Роми	Румуни	Словаци	Хрвати	Остали
8994	5	29	54	5	18	312	198	31	167	21

Корисници услуга Центра за социјални рад „Опово“

Укупан број корисника на активној евиденцији ЦСР према старосним групама је следећи:

Старосне групе	Укупно у 2017.	Укупно 2018.	Укупно 2019.	Укупно 2020.
Деца	555	525	529	523
Млади	150	160	184	174
Одрасли	980	1010	1048	1067
Старији	236	277	276	318
У К У П Н О	1921	1972	2037	2082

Број поднетих пријава у току последњих шест година:

Година/ пријава	НСП	Насиље у породици
2015	309	76
2016	319	121
2017	227	129
2018	211	98
2019	192	91
2020	190	60

Сваке године се повећава број захтева за остваривање новчане социјалне помоћи. Велики проблем стручни радници имају приликом утврђивања услова за остваривање права. Развијено је црно и сиво тржиште рада што нам отежава утврђивање формалних и неформалних услова за остваривање овог права. Тако да седшава да неформални приходи превазилазе границу, а тешко су доказиви. Пропуштена зарада и приход од сезонских и других послова које утврђује центар за социјални рад се тешко утврђују и тешко доказују.

Све је већи број пријава за насиље у породици. Осим повећаног обима посла и смањеног броја стручних радника, проблем који се јавља је приликом хитног смештаја жртава насиља које не

можемо сместити код сродника. Капацитети сигурних кућа су мали, тако да често нисмо у могућности да користимо ту опцију. Идеја нам је да ангажујемо породице које би се бавиле ургентним смештајем, али не постоји дефинисана процедура како би се таква услуга платила пружаоцима, нити је познато који износ треба издвојити за такве намене. Са сличним проблемом се сусрећемо приликом ургентног смештања малолетне деце.

Све је више предмета којима је потребно одузимање пословне способности и одузимања родитељског права, нарочито лицима смештеним у установама социјалне заштите. Те трошкове треба да сноси центар за социјални рад.

Локална самоуправа је такође финансирала услугу помоћи у кући – геронтодомаћице које су помагале особама у старачким домаћинствима око спремања куће, кувања, набавке хране и лекова, плаћања рачуна.

У току протекле године осим послова помоћи у кући, локална самоуправа је центру за социјални рад поверила и финансирала послове личног пратиоца детета. До одлуке о увођењу ове услуге дошло се услед захтева интерресорне комисије која је своје мишљење формирала на основу потребе родитеља да своју децу укључе у друштвени живот заједнице и редовно образовање и спремности локалне самоуправе да изађе у сусрет грађанима.

Закључак

Сагледавајући привреду општине Опово и њено кретање, може се закључити да је пољопривреда као привредна грана најстабилнија и да се највећи део дохотка остварује у пољопривредној производњи.

Посматрано у систему глобалне кризе, дугогодишњег сиромаштва високих трошкова производње и нестабилности политике развоја пољопривреде, овај сектор није довољан да апсорбује велику незапосленост која карактерише нашу општину.

Од осталих привредних грана у мањем обиму развијена је трговина на мало, занатство у форми предузетничких радњи.

Велики број проблема на који наилазе стручни радници центра, а за чије решавање није обезбеђена подршка ресорног министарства решавају се захваљујући разумевању спремности локалне самоуправе на сарадњу.

Центар за социјални рад обавља делатност за коју је основан у релативно задовољавајућим условима рада у погледу простора и опреме, с тим што објекат нема прилагођен прилаз за особе са инвалидитетом, простор за пријемну канцеларију и простор за обављање виђења детета у контролисаним условима.

6.12. Дом здравља Опово

Дом здравља „Опово” као здравствена институција из реда установа основне, амбулантно-поликлиничке делатности, спроводи мере примарне здравствене заштите на територији општине - Опово, са око 10 400 становника. Годишње се у овој установи обави око 50.000 лекарских прегледа.

Ради обезбеђивања доступне здравствене заштите у већим или удаљеним насељима организоване су здравствене амбуланте и то у свим насељним местима општине Опово

Дом здравља обавља здравствену делатност у следећим областима: општа медицина; здравствена заштита жена; здравствена заштита деце са амбулантном логопеда и развојним саветовалиштем; стоматолошка здравствена заштита са зуботехничком лабораторијом; хитна медицинска помоћ са санитетским возним парком; кућно лечење и здравствена нега, лабораторијска дијагностика, рентген дијагностика, ултрасонографија, интернисте, саветовалиште за дијабетес, медицинско снабдевање, административно-управна служба и служба техничког одржавања.

Слика 14. Дом здравља Опово

У активном времену пандемије Ковид 19 инфекције, здравствена установа је организована да пружи 24 часовну здравствену заштиту свим становницима општине Опово. Преглед рада ковид амбуланте дата је у таблеарном приказу.

БРОЈ ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА И САРАДНИКА У ЗДРАВСТВЕНОЈ УСТАНОВИ НА ПРИМАРНОМ НИВОУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ, НА ДАН 31.12.2020.
ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА _____ **ДОМ ЗДРАВЉА ОПОВО** _____

Табела бр. 2

Р.бр.		ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ ПО ОБЛАСТИМА ДЕЛАТНОСТИ (у складу са Статутом)		Запослени на неодређено време који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања																		Запослени на неодређено време који се финансирају из других средстава			
				ДОКТОР МЕДИЦИНЕ				МЕДИЦИНСКЕ СЕСТРЕ - ТЕХНИЧАРИ				ЗДРАВСТВЕНИ САРАДНИЦИ				доктори медицине		Мед. сарадници							
				Општа медицинска	На специјализованим захвату	Специјализована места	Укупно	ФАРМАЦЕУТИЧКИ БИОХЕМИЈА	Нормативна	Разлика	ССС	ВШС	Укупно	Нормативна	разлика	ССС	ВШС	ВСС	укупно	Нормативна	разлика	Мед. сарадници	Мед. сарадници	здр. сарадници	
1	Здравствена заштита деце			1	1	2		1	1	1	1	0						0		0					
1.1	Развојно саветодавништво					0			0		0	0						0		0					
2	Здравствена заштита школске деце			1	1	1		1	0	1	1	0						0		0					
2.1	Саветодавништво за младе					0		0			0	0						0		0					
3	Здравствена заштита жена			1	1	2		1	1	1	1	0						0		0					
4	Здравствена заштита одраслих	1	1	4	6		5	1	7	5	7	6	1					0		0					
5	Хитна медицинска помоћ	2	2	1	5		2	3	5	2	5	3	2					0		0					
6	Кутно лечење и медицинска нега				0			0	2	2	2	2	0					0		0					
7	Психијатријска помоћ				0			0	1	1	2	2	0					0		0					
8	Радиолошка дијагностика			1	1	1		1	0	1	1	1	0					0		0					
9	Лабораториска дијагностика					0		1	1	0	4		3					0		0					
10.1	Интерна				0			0			0		0					0		0					
10.2	Педијатријска помоћ				0			0			0		0					0		0					
10.3	Офталмологија				0			0			0		0					0		0					
10.4	Оториноларингологија				0			0			0		0					0		0					
10.5	Психијатрија				0			0			0		0					0		0					
10.6	Физијатрија				0			0			0		0					0		0					
10.7	Физијатрија медицинска и рехабилитација				0			0			0		0					0		0					
11	Дерматовенерологија				0			0			0		0					0		0					
12	Саврећена медицина са информатиком				0			0					0					0		0					
	Остало*																								
	Број посматрача/места		Број дугинах годишње																						
13	Други				0			0			0		0					0		0					
14	Стационар				0			0			0		0					0		0					
15	Перинаталне				0			0			0		0					0		0					
16	Здравствена служба*				0			-1	1		1	1	0					0		0					
17.1	Смет. медицинске радње				0			0			0		0					0		0					
17.2	Организација				0			0			0		0					0		0					
17.3	Организација				0			0			0		0					0		0					
17.4	Психијатрија				0			0			0		0					0		0					
УКУПНО		3	5	9	17	1	13	5	23	2	25	21	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0			

*у колони "Организационе јединице по областима делатности" у делу који се односи на "Остало" и "Здравствена служба" посебно је обавезно у правном тексту навести структуру запослених здравствених радника и сарадника (занимање и специјалност)
 Напомена: Здравствени радници запослени у стоматолошкој и апотеци се приказују у посебним табелама за одговарајуће службе

1001 - ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ОДРАСЛОГ СТАНОВНИШТВА

Табела бр. 13

РФЗО ШИФРА	РФЗО АТРИБУТ	АКТИВНОСТИ	План 2020.	Извршење 2020.	% Извршења
1200013		Превентивни прегледи одраслих	2655	800	
1200013		Превентивни прегледи одраслих (19-34 године)	690	120	
1200013		Превентивни прегледи одраслих (35 и више година)	1965	670	
1200056		Анализа лабораторијских налаза	3645	1471	
1200057		Мерење артеријског крвног притиска	5143	3779	
1300047		Скрининг/рано откривање рака-позивање учесника на скрининг		6	
1200088		Скрининг/рано откривање депресије	615	226	
1200062		Скрининг/рано откривање дијабетеса типа 2	935	330	
1200063		Циљани преглед пацијента са позитивним резултатом Упитника процене ризика за дијабетес тип 2	50	1	
1200070		Скрининг/рано откривање кардиоваскуларног ризика	819	297	
1200070		Скрининг/рано откривање кардиоваскуларног ризика - мушкарци	480	133	
1200070		Скрининг/рано откривање кардиоваскуларног ризика - жене	339	162	
1000223	33	Скрининг/рано откривање рака дебелог црева (50-74 година)	650	130	
1000025		Спровођење имунизације/ вакцинације	675	1097	
1200064		Циљани преглед стопала - процена ризика за настанак компликација дијабетеса	350	23	
1200065		Посета изабраном лекару у циљу превенције дијабетесне ретинопатије	20	6	
1200039		Први преглед одраслих ради лечења	15465	13151	
1200047		Поновни преглед одраслих ради лечења	23120	18813	
1200054		Посебни преглед одраслих ради доп. дијаг. и даљег лечења	145	69	
1000017		Кратка посета изабраном лекару	10585	12970	
1200055		Збрињавање особе изложене насиљу			
2200079		Ултразвучни преглед регија - сива скала	290	2	
2200103		Ултразвучни преглед органа - сива скала	1		
1000058		Узимање материјала за анализу и тестирање		2	
1000116		Електрофизиолошко сним. везано за кардиоваск. сис. - ЕКГ	1200	603	
1000181		Слож. терапеутске проц./ мање хируршке интервенције	4	1	
1000272		Тер. проц. која се односи на болести срца и крвних судова			
L000349		Глукоза у капиларној крви - ПОЦТ методом	160	207	
1000124		Инц./ дрен./ исп./одстр. теч. продуката упал. проц. - опште	19455	14816	
1000132		Експ./ одстр. тк./ дестр./ чишћ. ране/ каутеризација - опште	19165	14398	
1000140		Инструментација/ катетеризација - опште	10	11	
1000157		Намештање/ фиксација - опште	60	82	
1000165		Медикација/ лок. инјекција/ инфилтрација/ апликација лека	15520	13653	
1000173		Завоји/ компресивни завој/ компресија/ тампонада	19100	11849	
*L012401	33	Хемоглобин (крв) (ФОВТ) у фецесу - имунохемијски			
1000215		Индивидуални здравствено-васпитни рад	745	435	
1000215**	35	Индивидуални здравствено-васпитни рад			
1000207		Групни здравствено-васпитни рад	520	194	
1000207	00	Радионице	420	150	
1000207	05	Предавања	100	44	
		Број дијабетичара у саветовалишту			

* Само домови здравља без лабораторије

** Установе са Саветовалиштем за дијабет

***Извршење 2020. = (Извршење 1.1.-30.11.2020/11)*12

Табела бр. 6.6

Р.бр	АКТИВНОСТИ У COVID АМБУЛАНТИ	Број
1	Предмет у амбуланту због сумње на COVID-19 инфекцију - укупно (2+3)	3349
2	Први	1856
3	Поновни	1493
4	Узимање материјала за анализу и тестирање - укупно (5+6+7+8+9+10+11+12)	9104
5	Крвна слика (Ер, Нг, Хгб, Гр, ЈеоФ)	3349
6	Узимање назофарингеалног и/или орофарингеалног бриса за преглед на присуство SARS-CoV-2 вируса, у транспорту до лабораторије, у амбуланту	669
7	Узимање назофарингеалног и/или орофарингеалног бриса за преглед на присуство SARS-CoV-2 видуса, у транспорту до лабораторије	
8	Узимање узорка крви пункцијом за доказивање присуства антитела на вирус SARS-CoV-2, у амбуланту	540
9	Узимање узорка крви пункцијом за доказивање присуства антитела на вирус SARS-CoV-2, на терену	
10	Количитивно одређивање IgM и/или IgG антитела на вирус SARS-CoV-2 имунохроматографским тестовима	540
11	Узимање материјала (назофарингеални брис, сланина и др.) у циљу доказивања вирусног Аг SARS-CoV-2	2003
12	Детекција вирусног Аг SARS-CoV-2 квантитативном методом	2003
13	Пужене услуге Рентген дијагностике за COVID-19 пацијенте	1531
14	Санитетско претоварно путовање за COVID-19 пацијенте	96
	ОСТАЛО	
	Укупан број лица прегледан у COVID АМБУЛАНТИ	1856

Дом здравља – школа родитељства

Закључак

Дома здравља у Опову функционише са здравственом амбулантом у Баранди, Сакулама и Сефкерину и са апотекама у сваком насељеном месту. У Опову и Баранди, у школским објектима постоји и стоматолошка ординација.

Са обзиром да постоји адекватна покривеност и добра кадровска обезбеђеност, као и висок ниво здравствене услуге и додатне дијагностичке услуге које превазилазе уговорене услуге са РФЗО као што су ренген, мамографија, ултразвучна дијагностика, логопед, интерниста који се добрим делом финансирају из буџета локалне самоуправе, можемо рећи да Дом здравља у Опову је у могућности да испуни захтеве корисника у погледу примарне здравствене заштите и примарне дијагностике.

Црвени крст

Црвени крст је општинска организација која има 1 запосленог, који је такође и повереник за избегла и расељена лица и бави се избегличком популацијом. Црвени крст примарно води бригу о социјално угроженим категоријама становништва на територији општине Опово, организује хуманитарне акције прикупљања помоћи и дистрибуцији исте ка крајњим корисницима. Такође организује добровољно давање крви, минимум 4 пута годишње у сва 4 насељена места, организује обуке пружања прве помоћи, анимира децу и младе да волонтирају при организацији. Има 1 поверен простор који се користи као магацин у центру насељеног места Опово и 1 наменску канцеларију у склопу објекта Центра за социјалн рад Опово. Активно учествује у пројектима на нивоу саме организације и других домаћих и међународних донатора.

7. УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ

Генерално гледано, порекло и локалитети интензивног генерисања отпада могу се класификовати на основу различитих параметара: дужине боравка људи, флуктуације људи, природе делатности, привредне активности итд. У зависности од тога различите су и врсте и количине отпада који се генерише.

У општем смислу то су:

Табела 16. Порекло и локалитети интензивног генерисања отпада:

Извор	Врста	Састав
Стамбени објекти (домаћинства)	- Отпад од хране - Комунални отпад - Пепео	органске материје од кувања пластика, хартија, картон, стакло и отпад од метала отпад од сагоревања у
		домаћинству - амбалажа од средстава хигијене
Административни објекти (СУП, Суд, општина, социјално, и остали	- Комерцијални отпад	хартија, картон, пластика и остало амбалажа од средстава хигијене
Трговине, пијаце	- Комунални отпад - Комерцијални отпад	- хартија, кутије, картони, пластика, стиропор, ПЕ кесе, фолија

	- Отпаци од хране	металне конзерве, стакло - органске материје са пијаце
Угоститељски објекти (хотели, ресторани, кафићи)	- Комунални отпад - Отпаци од хране	хартија, картони, баштенско смеће, пластика, стакло, металне конзерве отпаци од кувања и припремања хране амбалажа од средстава хигијене
Школске установе	- Комунални отпад - Комерцијални отпад	хартија, картон, пластика, стакло, конзерве - амбалажа од средстава хигијене
Спортски и рекреативни центри	Комунални отпад - Отпаци од хране	пластика, хартија, стакло, конзерве
Здравство (медицинске установе - болница, домови здравља, амбуланте) и апотеке	Комунални отпад - Специјални отпадни материјал	хартија, картон, пластика, стакло амбалажа од средстава хигијене отровни чврсти материјали и течности

		медицински и патоанатомски отпад, - радиоактивни отпад, лекови и амбалажа
Ауто сервиси, пумпе	Комунални отпад - Специјални отпадни материјал	хартија, картон, метални и пластични делови - уља и масти, акумулатори, амбалажа, гуме, метали
Јавне површине и гробља	- Биолошки отпад - Комунални отпад	- грање, лишће и садржај корпи за отпатке - хартија, пластика

7.1.Организација управљања отпадом у општини Опово

Сакупљање, транспорт и збрињавање отпада у општини Опово врши "Брантнер" отпадна привреда д.о.о."Брантнер", као стручна организација за ове послове, је протеклих година предузимала низ мера у циљу побољшања рада система управљања отпадом, углавном техничке природе.Изграђена је општинска депонија у складу са важећим прописима чиме је постигнут одређен утицај на животну средину у непосредном окружењу. Ово се најпре односи на сабијање отпада и прекривање земљаним материјалом.

Стварање комуналног отпада зависи од нивоа индустријског развоја, животног стандарда, начина живота, социјалног окружења, потрошње и других параметара сваке појединачне заједнице.

Због тога се количина насталог отпада може значајно разликовати не само међу насељеним местима у оквиру једне државе, већ и на микро плану, у оквиру општине. Подаци о количинама сакупљеног отпада у општини Опово базирају на проценама и подацима добијеним од стране "Брантнер".

У циљу уједначења критеријума за успостављање количине отпада коју продукује општина Опово, усвојена је методологија која се базира на проценама о дневној продукцији отпада препорученим и усвојеним у Националној стратегији, литератури и пракси.

Процењена и усвојена дневна производња отпада по становнику износи за:

- Урбана насеља 1,0 kg/дан
- Сеоска насеља 0,5 kg/дан

Табела 17. Процењена количина комуналног отпада у општини Опово

Редни број	Општина	Број становника по попису 2002.	Коефициент (кг/стан./дан)	Количина отпада(кг/дан)
1.	Опово	4693	0,5	2346,5
2.	Сефкерин	2627	0,5	1313,5
3.	Баранда	1648	0,5	824,0
4.	Сакуле	2048	0,5	1024,0

7.2.Очекиване количине отпада у општини Опово

За ефикасно планирање управљања комуналним отпадом, потребно је познавање количине чврстог отпада коју продукује становништво општине у току одређеног временског периода.

За правилну процену количина отпада који ће се генерисати у наредном периоду од великог је значаја процена економског статуса општине у наредних 10 година, која се базира на следећим претпоставкама:

- У наредном периоду очекује се минималан прираштај броја становника;
- Очекује се развој приватног сектора и организованија пољопривредна производња;
- Очекује се већи развој туризма;
- Очекује се већа надлежност локалне самоуправе.

Количина отпада која се продукује у општини одређена је на бази броја становника за одређени период планирања, као и на бази планираног броја становника који ће бити обухваћени систематским сакупљањем отпада.

Последњи попис становништва, обављен 2011. године, даје следеће податке: Укупан број становника општине је 10 440.

За планирање система за управљање комуналним отпадом и дефинисање објеката за третман, количине потребних посуда за одлагање, броја возила за транспорт итд, потребно је познавање

количине чврстог отпада који продукује становништво у општини у току одређеног временског периода. Из овог елемента произилазе количине отпада које се могу рециклирати или другим опцијама третирати, као и количине отпада која ће се одлагати на депонији.

Циљ организовања управљања отпадом је успостављање система којим би било обухваћено целокупно становништво општине.

Питање покривености руралног подручја је веома битно, јер становништво тог подручја троши исту врсту робе као и урбано становништво, тако да и оно производи приближно исту врсту отпада. То се односи нарочито на амбалажу од прехранбених производа, кућне хемије, стакла, па све до кућних апарата, намештаја, и сл.

Процена будуће количине отпада који се генерише у општини базира се на Следећим елементима (извор: Национална стратегија управљања отпадом):

- Број становника неће значајније осцилирати;
- Процењена генерисана количина отпада за сеоска насеља износи 0,5 кг дневно по глави становника, за урбану средину усвојена је количина од 1 кг дневно по глави становника.
- Покривеност становништва опслуживањем сакупљања отпада у дугорочном периоду је 100 %.

На основу анализе кретања броја становника у претходном периоду, закључено је да постоји тенденција смањења броја становника, што се предвиђа да ће се задржати као тренд и у наредном периоду.

Слика 15. Уређење депоније Опово

7.3. Заштита биодиверзитета и природних добара

Заштићена природна добра

На подручју општине Опово нема заштићених природних добара, али су евидентирана подручја предвиђена за заштиту и станишта природних реткости.

7.3.1. Подручја предвиђена за заштиту

Завод за заштиту природе Србије истражује и валоризује подручје око Тамиша у циљу заштите. Та подручја представљају остатке некадашњих мочвара, ритова, ритских шума и пашњака. У тежњи за добијањем што већег процента обрадивих површина и изградњом насипа за заштиту од поплава, ова подручја су сведена на уске појасеве испред одбрамбених насипа. Оно што је остало задржало је битне карактеристике специфичних природних предела, који се биографски, вегетацијски, флористички, фаунистички разликују од делова наше земље.

Територија општине Опово чини јужну периферију Средњег Потамишја које је 2009. године проглашено за ИБА подручје – подручје од међународног значаја за птице. Целокупан простор Потамишја се одликује изузетно развијеним

биодиверзитетом, међутим потез између Сакула, Баранде и Опова по својим природним карактеристикама представља најрепрезентативнији део српског Потамишја. Одликује га интензивно меандрирање, очувани рукавци, флувијална језера, компактне алувијалне шуме, и као најзначајнија карактеристика, бројне слатине и поплазни пашњаци.

Ова станишта су током последње деценије била предмет великог интересовања домаћих и иностраних орнитолога, чија је јединствена оцена да је у питању једно од најзначајнијих биодиверзитетских влажних станишта у Србији. Она су посебно значајна по бројности ретких и заштићених врста и њихових популација, величини гнездилишних колонија, као и сталној тенденцији њиховог увећавања. Без претеривања се може рећи да на овом месту и о његовом

очувању зависи будућност популација бар неколико врста птица у Србији, а вероватно и регионално.

Јединственост овог простора је чињеница да је ово једино место у Србији где се гнезде свих девет врста европских чапљи. У трсци између локалитета Печена слатина и Сигет (Баранђанске слатине) смештена је и највећа мешовита колонија чапљи у Србији, а ово станиште је однедавно гнездилиште чапље говедарке *Bubulcus ibis*, која се у Србији гнезди први пут након једног века. Поред чапљи, поменути тршћаци су станиште једне од три најзначајнијих колонија кашичара *Platalea leucorodia*, ражњева (ибиса) *Plegadis falcinellus*, малих вранаца *Phalacrocorax pugnax* и бркатих сеница *Panurus biarmicus*. На језеру Јер смештена је највећа колонија белобрких чигри *Chlidonias hybridus* у Србији. По бројности врста и величини популација поред чапљи се посебно истичу птице из реда гњураца (*Podicipediiiformes*) и гушчарица (*Anseriformes*) чије колоније улазе у ред најзначајнијих националних гнездилишта. Током пролећних и јесењих миграција на овим теренима се на дуже или краће време заустављају велика миграторна јата на сеоби. С друге стране, водоплавне шуме уз Тамиш посебно су значајне као станиште орлова белорепана *Haliaeetus albicilla* и црних рода *Ciconia nigra*. Оповачки ботанички парк је са 200 јединки сове утине (мала ушара) *Asio otus*, по величини друго зимовалиште ове врсте у Србији, док се у Потамишју гнезди четвртина укупне популације белих рода *Ciconia ciconia* у нашој земљи, а село Сакуле је са 32 активна гнезда место са највећим бројем парова белих рода у Србији. Најважнији локалитети предвиђени за заштиту су:

- комплекс Рибњака „Рибарство АД Баранда“ (Јер, Печена слатина)
- алувијална станишта уз Тамиш и влажна станишта која се наслањају на реку;
- подручје слатина која се већином користе као пашњаци или кошанице;
- Добра хумка на потезу "Излаз" у непосредној близини рибњака Баранда, са очуваним фрагментима степске вегетације коју периодично насељавају колоније бубамара.

Слика 16. Језеро Сакуле

8. РАЗВОЈ

8.1.РАЗВОЈ СЕОСКИХ СРЕДИНА

Општина Опово је комунално и инфраструктурно уређена

Општина Опово нема добро развијену комуналну инфраструктуру и суочава се са озбиљним проблемима везаним за главне инфраструктурне системе. Приоритет су канализациона мрежа, транзитни саобраћај, отпад , електроенергетска мрежа... Инфраструктура у сеоским срединама је често у врло лошем стању и један је од важнијих узрока миграција из сеоских средина. Основни проблеми у сеоским срединама су: лоша путна мрежа, непостојање канализационе мреже, питање управљања отпадом, капацитет електричне енергије је слаб (лоша ниско напонска мрежа), проблеми око водоснабдевања.... Сама сеоска насеља нису довољно уређена.

Један од предуслова економског развоја и заустављања миграција из сеоских средина је добро развијена инфраструктура и комунална уређеност, због чега развој инфраструктуре у наредном периоду представља приоритет развоја општине Опово. Развој путне мреже има и регионални значај, јер је наша општина смештена на важним путним правцима. С тим у вези неопходно је у сваком селу у ком постоји квалитетна радна снага, оспособити један производни погон како би се становништво, а и сама средина економски стабилизovala. Уређењу локација за подизање производних погона треба приступити одмах и без одлагања. Саму локацију која се оспособи требало би понудити под повољнијим условима него у самој градској грађевинској зони и повољније од услова под којима се исте локације уступају на коришћење у суседним општинама. Како се пољопривреда буде све више развијала, радна снага која ће из ње изаћи, мора негде да се запосли. У супротном, процес миграција из руралних средина ће се убрзати и достићи тачку у којој свако улагање у руралне средине неће бити оправдано. Свако одлагање овог проблема, доприноси да се ми тој тачки полако, али сигурно приближавамо. Повећане миграције и смањење становништва у руралним срединама поскупеће не само изградњу инфраструктуре него ће онемогућити њено одржавање које ће бити све скупље због малог броја становника.

Ако се створе услови у руралним срединама да од пољопривреде или неког производног погона може пристојно да се живи, следеће улагање мора ићи у правцу побољшања социјално-демографског стања у руралним срединама. Посебна пажња треба да се посвети деци и младим брачним паровима који намеравају да остану на селу. Стим у вези требали би да осмислимо

начин како би њима помогли и како би се процес беле куге који је најизразитији у нашој општини

у односу на сремски регион, зауставио и како би ми имали позитивну стопу природног прираштаја. Ако нема подмлатка, ако нема људи, коме правимо и градимо? Што пре морамо максималну пажњу посветити доношењу популационе политике.

Поред инфраструктурних решења, неопходна пажња се мора посветити и спортско-рекреативним условима који су један од важних сегмената у руралним срединама. Како је честа појава да у једном селу има само услова за бављење једним спортом, најчешће фудбалом и кошпаком. Требало би размишљати у правцу стварања услова и за бављење другим видовима спорта. Други мање популарни спортови као што су стони тенис, шах, стреличарство, атлетика, бициклизам, борилачке вештине...морају да се постепено обнове јер улагања у њих су релативно мала и незахтевају посебне услове да би се унапредила.

Улагање у друштвени живот младих на селу је исто једно од важнијих питања. Омладина у овом тренутку нема ни приближно културне- друштвене садржаје као омладина у граду. Решења која би овде могла да се предложи су следећа:

1. Организовати неколико пута годишње у сваком селу позоришне представе за децу
2. Кафић- биоскоп
3. Разна међусеоска такмичења и манифестације у којима ће се окупљати омладина
4. Музичке манифестације
5. Сликарске колоније
6. Књижевне и песничке вечери
7. Трибине о превенцији и заштити омладине, друштвеним појавама (борба против AIDS-а, наркоманије, болести зависности, борбе против расизма и фашизма...)

Сегмент заштите животне средине у руралним подручјима првенствено подразумева решавање питања проблема отпада и подизање нивоа еколошке свести становништва. Константне едукације о савременим решењима на пољу заштите животне средине, најбоље су решење.

Реално посматрано, процес миграције становништва и девастације руралних подручја се вероватно неће моћи зауставити у потпуности. Циљ стратегије је да тај неминовни процес успори. Самим тим, приступ у решавању улагања селективно треба посматрати од села до села.

8.2. РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ

Пољопривреда у општини Опово је трансформисана у модерну, високоинтензивну, профитабилну привредну грану. Општина Опово је привлачна за улагање у пољопривреду.

Пољопривреда је основна привредна делатност у руралним срединама. Ова привредна грана, тј. њен потенцијал нису довољно искоришћени. Оно што се у садашњем тренутку може запазити, то је да се полако напушта концепт сваштарења у пољопривреди и да се пољопривредници полако, али сигурно специјализују. Овај процес специјализације је потребно убрзати. Проблеми са којима

се пољопривредници сусрећу на терену су следећи: застарела пољопривредна механизација, уситњен посед, напуштене земљишне површине и фарме, напуштени објекти пропалих задруга, недовољна примена агротехничких мера, недостатак знања, недостатак финансијских средстава, скуп репроматеријал, ниске откупне цене, неорганизованост....Ако би се ови проблеми бар делимично ублажили, резултат би била профитабилнија производња.

Удружења пољопривредника постоје. Приметан је процес њиховог груписања у једно удружење општег типа које окупља све пољопривреднике без обзира на њихову делатност, било да су они ратари, сточари, воћари, повртари или виноградаре. До сада је био случај да су се пољопривредна удружења оснивала грански и самим тим њихов утицај је био и остао слаб јер су била разједињена. Овако, даљи развој пољопривреде неминовно води на добар пут јер средства која општина одвоји за пољопривреду, могу да буду употребљена на прави начин јер постоји једно удружење које има капацитет да равноправно на вишем нивоу разговара и даје предлоге где би та средства требало утрошити и где би она стварно допринела развоју пољопривреде и руралних средина уопште. Ниво информисаности је лош и на ниском нивоу.

Како сама пољопривреда и њена развијеност у највећој мери утичу и на развијеност руралних средина, пољопривреди као грани, неопходно је поклонити максималну пажњу и сагледати проблеме у којима се она налази на један истраживачки начин и темељно. Проблеми у којима се тренутно налази произвођач из руралне средине, тј. пољопривредник, тешко да се за кратко могу решити сви његови проблеми. До сада нагомиланим проблема није посвећивана већа пажња, али несумњиво је да општина Опово може својим пољопривредницима да обезбеди доста погодности и да им олакша пољопривредну производњу.

Како овај сектор захтева велика финансијска улагања, а резултати не могу да се виде на кратак рок јер и сам производни процес у пољопривреди доста дуг, решења која се предлажу морају бити пажљиво изучена пре предлагања јер се грешке које се направе у производном процесу тешко и некад скоро никако не могу исправити јер је сама корекција често пута економски неисплатива. План улагања и пакет помоћи развоју пољопривредне производње мора бити у складу са реалним финансијским могућностима и мора бити планиран на дужи рок. Самим тим у акционом плану који ће бити предложен, као приоритет треба навести оснивање Фонда за развој пољопривреде општине Опово, Аграрни буџет који ће искључиво служити за развој пољопривреде .

Како пољопривредници у овом тренутку немају директну подршку од стране општине, они нису ни заинтересовани за њен рад и слабо су информисани. Лако може да се деси да кад општина и донесе неку меру (а то је ранијих година и често био случај) која се односи на пољопривреднике, до њих та информација или не дође или дође касно, тј. када прођу сви рокови. Како би се ово избегло и како би пољопривредници били благовремено обавештени потребно је порадити на комуникацији на релацији општина – пољопривредници. Сами локални медији нису довољни да би се ова акција успешно спровела. Најбољи начин директне комуникације пољопривредника и општине би се одвијао преко удружења пољопривредника који својим деловањем покривају не само општину Опово, него и суседне општине. Финансијска средства која би за то послужила су незнатна и не би представљала битну ставку у буџету општине..

Цео програм развоја пољопривреде могао би се свести на неколико најважнијих:

1. Јачање индивидуалних пољопривредника

2. Јачање удружења пољопривредника
3. Усмеравање и прилагођавање пољопривредника тржишним условима производње
4. Упознавање пољопривредника са стандардима ЕУ
5. Повећање конкурентности
6. Усвајање нових знања и технологија
7. Повећање профитабилности пољопривредне производње
8. Стварање ефикасних пољопривредних институција и организација
9. Квалитетније информисање пољопривредника о актуелним стварима у пољопривреди
10. Ефикасан систем општински подстицаја за пољопривреду

Напред наведене ставке које се морају предузети, неопходно је утврдити компаративне предности појединих делова општине у односу на друге делове општине са становишта производње одређених биљака и животиња и на основу резултата тих истраживања направити различите системе подстицаја за различите врсте производње које се желе подстицати.

Самим тим, полако би се искористиле природне погодности одређених делова општине и били бисмо у стању да на неки начин планирамо производњу у нашој општини. Производни процес би се самим тим олакшао и само праћење пољопривредне производње. Увођење стандарда би се лакше спроводило јер би концентрација произвођача истоветних производа на једном терену била већа.

Поред анализе компаративних предности, велика пажња се мора посветити и обуци и едукацијама пољопривредника за управљање пољопривредним газдинством или тзв. Фарм менаџментом. На тај начин би се наши пољопривредници упознали са неминовним стварима које ће како се будемо приближавали ЕУ постајати обавезне.

У вези са тим, поред прописа, заједничке аграрне политике (ЗАП), стандарда ЕУ, неопходно је у што краћем року пољопривреднике упознати са системом FADN (The Farm Accountancy Data Network) који представља вођење књиговодствене евиденције о пословању на пољопривредном газдинству.

8.3. РАЗВОЈ ТУРИЗМА

Општина Опово је дестинација која је све интересантнија. Постоји значајна туристичка понуда на нивоу општине Опово.

С обзиром на изванредан географски положај и саобраћајну повезаност, културно-историјске знаменитости, Опово је до сада било запостављено на свим пољима. Поред осталих планираних акција у Опову, велики акценат и пажњу требало би усмерити на валоризацију и подизање рецептивног туризма на нивоу који заслужују наша насеља.

Да би се Опово и целокупан Јужни Банат – приказао, приближио и привукао потенцијалне туристе, први корак би био, оформити туристичку организацију у виду канцеларије, окупити искусне туризмologe, прихватити њихове идеје, а поставити им циљ: да своју општину истакну на туристичкој мапи Србије, а и шире.

8.4. ДИВЕРЗИФИКАЦИЈА У СЕОСКИМ СРЕДИНАМА УЗ ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

Становништво у руралним срединама узима активно учешће и остварује приходе од активности које непроизилазе од директног бављења пољопривредном делатношћу.

Тренутно стање је да се на области које су предложене у акционом плану, не обраћа довољна пажња. Самим тим се и потенцијал које руралне средине поседују и не користи. Не постоји плански приступ решавања проблема на терену. Проблеми се решавају стихијски. Разлог за то је поред недостатка финансија и тај што не постоји план за решавање проблема.

Како се услови у пољопривредној производњи за оне пољопривреднике који имају релативно мали земљишни посед, немају финансијских могућности за интензивирање производње и не могу да физички постигну већи интензитет производње погоршавају, непобитна је чињеница да ће се тренд напуштања пољопривредне производње наставити и убрзати. Како је структура људи који напуштају пољопривреду доста „ шарена „, морају се створити услови за њихово ангажовање у непољопривредном сектору, у коме они својим радом могу да зараде новац за пристојан живот.

Сам план диверзификације мора да се уради постепено, без великих резова. Постепени поступак диверзификације, омогућиће да се број грешака сведе на минимум. Становништво у руралним срединама, мора се прво добро информисати о могућностима и предностима диверзификације. Велика већина не зна ни шта значи реч диверзификација. На томе треба порадити. Људима се мора предочити да се на селу може зарадити у другим делатностима које нису искључиво у основи пољопривредне. Велике могућности које пружа наша општина морају се оптимално искористити.

Поред стимулативних мера које би кретале са нивоа општине, одређен део средстава би могао представљати и заједничка улагања општине и појединих заинтересованих страна, како страних, тако и домаћих инвеститора. Један пример за такав вид сарадње би био развој ловне привреде и производња енергије из обновљивих извора. Како су ове врсте инвестиција доста скупе за нас, неопходно је створити услове за стране инвеститоре и наше домаће заинтересоване инвеститоре. Како је сам лов скуп спорт, он значајно доприноси девизном приливу у локалне заједнице, али је у исто време и доста захтеван у погледу самих услова у којима страни ловци желе да лове. Са друге стране, производња чисте енергије узима све више замаха на тржишту енергије. Производи који мало загађују бележе тренд повећања продаје. Самим тим, како је и енергија из традиционалних извора све скупља, стално се траже алтернативни извори за њено добијање. Наша општина, мора да се позабави овим питањем јер ће у противном остати по страни и стагнираће, тј. назадовати док други напредују. Како се чиста енергија може произвести на више начина (соларна енергија, ветар...), пажњу у руралним срединама би требало што пре посветити добијањем енергије из жетвених остатака и биомасе. Производња биогаса може исто бити интересантна за пољопривреднике.

У Србији од укупних потенцијала обновљивих извора енергије, чак 60 одсто одлази на биомасу. Дакле, потенцијали биомасе у Србији су четири пута већи од хидропотенцијала. Будућност Србије можемо видети у коришћењу обновљивих извора енергије, што је у складу и са европским интеграцијама Србије. Циљ је да се до 2025. године у нашој земљи из обновљивих извора енергије добија 18 % од укупне енергије коју произведемо.

Значај креирања „зелене економије“, која подразумева рационалну потрошњу енергије уз одрживи развој и заштиту животне средине, употребу чистих технологија, као и обновљивих извора енергије је огроман.

Обновљиви извори енергије тренутно су најпропулзивнија привредна грана, а од 2004. године у свету петоструко су повећане инвестиције у ту област. Прошле године у свету је у обновљиве изворе енергије инвестирано 200 милијарди долара и то највише у Кини, САД и Западној Европи. Србија тренутно слабо користи потенцијале биомасе, обзиром да 1,6 милиона тона еквивалентне нафте почива на биомаси. Нови закон о енергетици требао би да да нови подстицај за већу употребу биомасе. Живимо у времену великог енергетског дефицита, великог загађења животне средине и великог смањења радних места, па је неопходно тражити алтернативна решења, а то су обновљиви извори енергије.

Процес преласка са традиционалних извора грејања на нове, тј. путем жетвених остатака је све више приметан у руралним срединама. Овај процес иако постоји он је спор и требало би га убрзати. Самим тим, број људи који пале жетвене остатке на њиви и маса жетвених остатака која се пали би се врло брзо смањила. Штете настале паљењем жетвених остатака су многобројне, од којих ћемо набројати само неке као што су смањење плодности земљишта, нарушавање структуре земљишта, повећани трошкови производње на парцели на којој се пали ватра, повреде опекотинама, понекад и смрт виновника пожара услед гушења....Иако постоји регулатива да је паљење жетвених остатака забрањено, а како не постоји систем контроле, тј. пољопчуварска служба је јако слаба, не преостаје друго решење ако се овај посао мисли урадити како треба него утицати на свест људи и представити им економске користи од коришћења жетвених остатака као горива за грејање уз наравно финансијску стимулацију на почетку инвестирања када се мења систем горионика у систему грејања.

Енергетска ефикасност је такође једна област којој се мора посветити већа пажња него што је то био случај до сада. Што пре престанемо да расипамо енергију, пре ћемо почети да штедимо новац који можемо усмерити у нова улагања.

8.5. ОПШТИ SWOT ПРЕГЛЕД

Предности	Мане
Образована радна снага -IV ссс на евиденцији НСЗ	Радна снага која не одговара потребама привреде - пољопривредне и машинске струке
Разноликост образовања у техничким школама	Негативна стопа наталитета
Мрежа школа-постоји и добро устројена	Старо становништво- негативан тренд у последњих 15 година
Мрежа здравствених амбуланти - добра покривеност и доступнист	Недовољни капацитети за смештај старих особа- постојање само једне установе , потребе су веће
Медицинска помоћ- адекватна одлично покривена	Насиље у породици- евидентан пораст регистрованих случајева
Центар за Социјални рад -са добрим	Миграције-одлив радно способног

капацитетом и покривеношћу	становништва
Добра локација саобраћајна повезаност	Дрога- пораст акутних случајева
Сервис грађана- функционална Управа	Неразвијен туризам
Река Тамиш	Стопа криминала-ситне провале и пољоприврдне крађе у порасту
Језеро код Хотела „Стари Банат“	Лоши путеви
Локалне манифестације-препознате и посећене од окружења и туриста	Корупција- у тренд супресије
Верски објекти -уређени ,доступни	Старосна структура радне снаге-негативна
Културно-историјска традиција - Галерија	Разорена села
Очувана животна средина	Неорганизовани пољопривредни произвођачи
Квалитетно пољопривредно земљиште	Уништена пољопривреда-ситни произвођачи одустају од бављења пољопривредом
Спортска инфраструктура – затупљена ,добро развијена, доступна	Пропала индустријска предузећа
Развој приватног предузетништва	Неадекватни урбанистички планови
Културни центар -ради,разноликост програма, задовољава потребе	Непостојање индустријског расположивог земљишта
Слободно индустријско земљиште	Недовољна сарадња са Покрајином, Републиком, Удружењима (СИЕПА, ВИП, итд.)
Добри енергетски капацитети	Мала Општинска управа-недовољан број извршиоца

Удружење предузетника-постоји, организовано	Јавна предузећа (мали број запослених)
Каналске мреже (заштита од поплава)	Велики број економски угрожених породица
Инвалидске организације-постоје, организоване, функционалне	Нехигијенска ромска насеља
Канцеларија за младе- постоји, организована	Малолетничка деликвенција
Дом пензионера-функционалан, ради	Слаба опремљеност гробља
Квалитетна стамбена изградња	Неуређена сметлишта
Стимулација за ученике и студенте	Недовољан број здравствених радника
	Недовољно искоришћен ресурс Тамиша
	Недовољно одржаване јавне површине
	Недовољно дрвећа
	Пси лугалице-повећан број,неодговорно понашање становништва
	Нема базена
	Недовољни смештајни капацитети - туристички
	Нема локалног превоза
	Недовољна опремљена јавна предузећа
	Недовољно улагање у спорт
	Недостатак простора за рад аматерских друштава

	Непостојање адекватних и функционалних Земљорадничких задруга
	Лоши прерађивачки капацитети у пољопривреди
	Ограничени број телефонских прикључака на селима и интернет доступност
	Лоша информатичка опремљеност
	Радно време кафића, кладионица-крсе одлуку о радном времену
	Недовољно уређена пијаца
	Недостатак урбаних мобилијара
	Лош пут према реци Тамиш
	Недостатак програма за анимирање омладине
	Недовољно стипендирање студената
	Недостатак инфраструктуре за инвеститоре
	Летње баште
	Летња биоскопска башта
Шансе	Претње
Геостратешки положај-веома повољан	Светска економска криза
Путна мрежа – добра повезаност	Инертност-младих
Европски фондови-доступност	Спора републичка и покрајинска администрација-пројекти, планови

	,стимулације
Републичка и покрајинска средства-могућност коришћења	Близина Београда, Панчева, Зрењанина
Програми прекограничне сарадње-доступност,могућност	Енергентска зависност- плинска инфраструктура
Јавни радови-доступни,коришћени	Одлагање ЕУ интеграције
Занатство и трговина-даљи развој	Политичка нестабилност
Туризам-развој,изградња инфраструктуре	Неспремност за апсорпцију и привлачење средстава из ЕУ фондова
Производња еколошке хране	Климатске промене
Регионално повезивање	Нестабилност на макроекономском нивоу
Здрава еко средина	Ограниченост кретања људи, новца, роба и услуга
Регионални центар ЈБО	Корумпирано друштво
Близина границе	Канализациона инфраструктура - делимично заступљена само у Опову
Туристичка организација-устројити ,отворорити	
Развијање алтернативних извора енергије	
Повезивање јавног и цивилног сектора	

SWOT анализа представља идентификацију главних снага и слабости , прилика и претњи ове стратегије, с циљем што бољег коришћења властитих снага и тржишних прилика, елиминисања слабости и избегавања или минимизирања спољашњих претњи.

8.6. СТРАТЕШКА ОРИЈЕНТАЦИЈА

Усклађивање кључних аспеката економског развоја, друштвеног развоја и захтева заштите животне средине. Треба водити рачуна о томе да ови захтеви понекад у стварности имају супротне тежње и смерове, као на пример, побољшање конкурентности и осигурање социјалне укључености маргиналних група или индустријски раст и очување животне средине. План развоја подразумева концентracију расположивих ресурса на решавање проблема који имају највећи развојни потенцијал. Мора бити фокусиран на најважније стратешке изазове, како не би дошло до расипања ограничених ресурса без постизања стварног стратешког ефекта.

Општина Опово мора искористити своје компаративне предности како би спречила негативна демографска кретања и обезбедила повољан амбијент за живот својих грађана. Зато се кључни изазови развоја могу изразити кроз низ повезаних питања:

- Како привреда општине Опово може бити конкурентнија у глобалним ланцима вредности и како може више учествовати својом продукцијом у истим?
- Како привреда може постати атрактивнија за запошљавање и задржавање стручне радне снаге и како може обезбедити квалитетнију понуду стручне радне снаге?
- Како привући додатни капитал и искористити своје потенцијале?
- Како унапредити опште јавне услуге и створити општеприхваћен друштвени амбијент?
- Како осигурати бољу подршку за младе да би се ублажили негативни демографски трендови?
- Како квалитетно одговорити на социјалне и здравствене потребе становништва?
- Како помирити привредни развој и очување здраве животне средине?

Сва ова питања су узрочно-последично повезана и уколико План развоја не одговори квалитетно на ове изазове, развој општине Опово биће успорен и угрожен са негативним последицама на друштво, економију и стање животне средине.

Имајући у виду ове изазове, као први приоритетни циљ у области унапређења економије намеће се јачање конкурентности и квалитетније запошљавање у привреди кроз подизање додатних вредности. Обзиром да је пољопривреда традиционално упориште развоја општине, секторски развој пољопривреде и бољи пласман пољопривредних производа се логично намећу као други приоритетни циљ, док се као трећи приоритетни циљ у области економије намеће унапређење пословног окружења јер доноси нове инвестиције и доприноси ефикаснијем коришћењу расположивих ресурса и туристичких потенцијала.

Изазови друштвеног развоја су вишеструки и из претходних питања произилази да унапређење постојећих и развој нових јавних услуга побољшава квалитет живота грађана, што је уједно и приоритетни циљ у области друштвеног развоја.

У области животне средине дефинисан је приоритетни циљ који се односи на спречавање и смањење загађења, очување природних ресурса кроз функционални систем заштите животне средине, имајући у виду да је одрживо управљање животном средином основа за квалитетно функционисање и одрживи развој општине Опово.

9. У СУСРЕТ ВИЗИЈИ

Општина Опово је друштвено и социјално одговорна заједница, са све израженијом одрживошћу економије и веома добром инфраструктуром, што значи да је добрим делом испуњена досадашња визија развоја општине.

У складу са савременим токовима, у даљем развоју Опово мора да се ослони на сопствене конкурентне предности и ресурсе, пружи нову и стимулативнију климу за рад и живот свих становника, и још израженије инвестирање уз обезбеђење здраве животне средине. Отуда је развој општине Опово у предстојећем периоду одређен следећом визијом:

Општина Опово је лепо место за живот, са свеукупним повољним амбијентом за живот и рад младих, у којем се добар квалитет живота свих њених грађана заснива на развијеном предузетништву и пољопривреди, са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром и очуваном животном средином

Визија је усмерена у правцу развоја вишег степена друштвене интеграције кроз обнову постојећих и изградњу нових капацитета, кроз институционално јачање и стварање услова за снажан привредни развој који ће довести до бољег друштвеног положаја свих грађана и насељених места општине Опово. Унапређење привреде кроз нове технологије и инвестиције, очување и унапређење пољопривредне производње и очување здраве животне средине су важни правци развоја којима ова визија тежи. Сви ови параметри ће допринети стварању квалитетнијих услова за живот грађана и већој подршци пронаталитетним мерама у сврху побољшања демографске слике општине Опово.

9.1.ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉЕВИ РАЗВОЈА

На основу стратешке оријентације и дугорочне визије, дефинисани су следећи приоритетни циљеви општине Опово за период до 2028. године:

Први приоритетни циљ у области економије представља главни оријентир привредног развоја општине Опово. Стварање повољног пословног амбијента који је погодан за инвеститоре генерисаће нова радна места и допринети бољем искоришћењу локалних ресурса у све три области економског развоја – предузетништва, пољопривреди и туризму. У њему се усклађују два често међусобно супротстављена интереса – раст запослености и повећање конкурентности на новом концепту квалитетних радних места и веће додате вредности, као збира добити, интереса послодаваца и инвеститора, на једној страни и зарада запослених као важног интереса запослених са друге стране. Развој економије Опова није могућ без унапређења пољопривредно-прехранбене производње и побољшања пласмана пољопривредних производа што је дефинисано кроз други приоритетни циљ у овој области.

Остварење приоритетних циљева у области економије имаће директног утицаја на побољшање квалитета услуга на локалном нивоу, што ће обезбедити бољи квалитет живота свих грађана, а што је препознато као основни приоритетни циљ у области друштвеног развоја.

Развој економије и побољшање квалитета живота грађана неспорно утичу на подизање нивоа друштвене свести у погледу односа према животној средини, па отуда приоритетни циљ у овој области јесте успостављање функционалног система заштите животне средине који би испратио све позитивне промене у другим областима живота.

9.2.ФИНАНСИРАЊЕ И ПОДСТИЦАЈНА ПОЛИТИКА

Буџет, као основни финансијски инструмент сваке политичко-територијалне заједнице, предвиђа новчане приходе и расходе за одређени период. Са становишта локалне самоуправе, буџет садржи списак њених планираних прихода и расхода за једну годину, са пројекцијом на наредне две године, при чему план прихода говори колико новца и из којих извора локална самоуправа планира да прикупи, док расходи показују на шта намерава потрошити прикупљени новац.

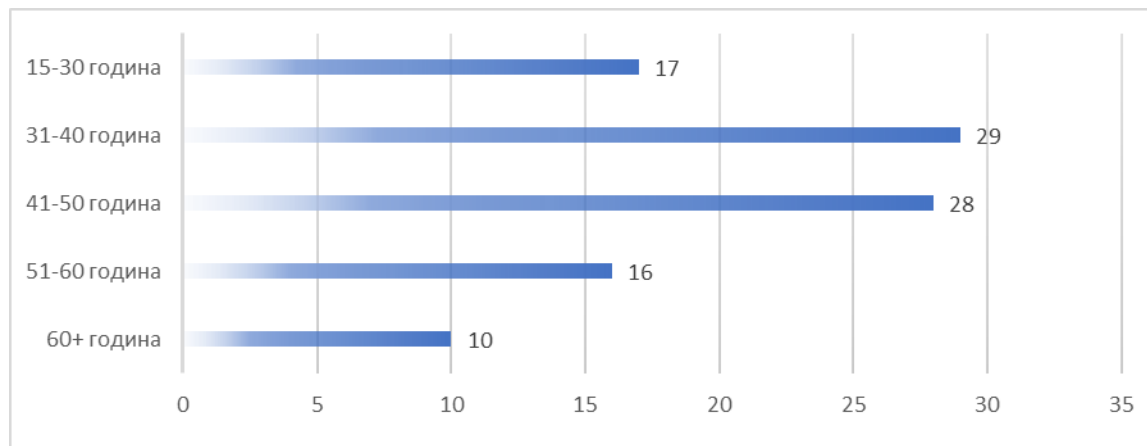
У последњих неколико година, тачније од када је уведен програмски буџет, и општина Опово је, уместо дотадашњег планирања неутралног буџета који је редовне и неопходне јавне расходе покривао редовним приходима услед чега бројна економска и социјална деловања буџета нису прихваћена, започела тренд којим буџет све више постаје економски инструмент у склопу развојне политике, чиме је општина Опово преместила фокус буџетирања са корисника на посао који корисник обавља и тиме омогућила сагледавање ефеката јавних услуга. С поносом можемо истаци да је буџет Општине Опово у тренду раста и фокусиран на кориснике а у интересу свих грађана општине, дефинисан као развојни.

9.3.АНАЛИЗА СТАВОВА И МИШЉЕЊА ГРАЂАНА

У циљу свеобухватне анализе стања и приоритетних активности у општини Опово по питању свих релевантних области које су у надлежности локалне самоуправе, спроведено је анкетање грађана и представника привреде на територији општине.

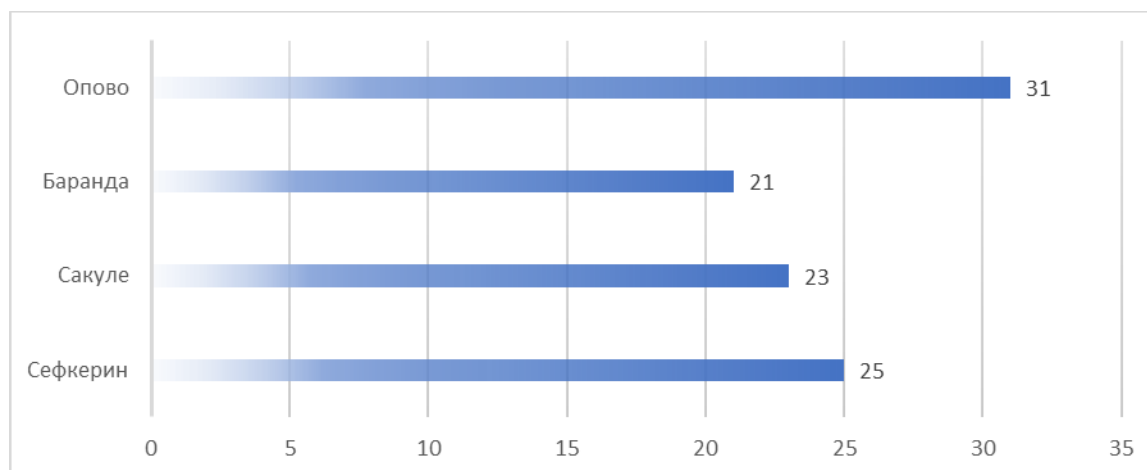
Анкетирање као техника методе испитивања, има изузетно велику примену у истраживању многобројних друштвених односа и процеса. За прикупљање ставова шире заједнице примењен је интерсекторски дизајн истраживања где је анкетање спроведено само једном у временски ограниченом интервалу, али у различитим секторима друштва. Анкетање као техника истраживања послужила је за откривање и мерење ставова и потреба шире заједнице за потребе доношења одлуке о будућим правцима развоја општине. Узимајући у обзир све недостатке анкетања, који се пре свега односе на субјективну интерпретацију, флексибилност, погрешну перцепцију испитаника, искреност испитаника, резултати спроведене анкете се у многоме поклапају са резултатима статистичке анализе. Структурирани упитници су омогућили испитаницима да изнесу своје ставове о свим битним областима друштвеног живљења, али и да дају своје предлоге за унапређење најбитнијих области по њиховом мишљењу, као и да оцене досадашње напоре локалне самоуправе да унапреде услове живота на територији општине. У наставку је дата консолидована анализа ставова и потреба шире заједнице.

Графикон 1. Структура испитаника по старосној структури у %

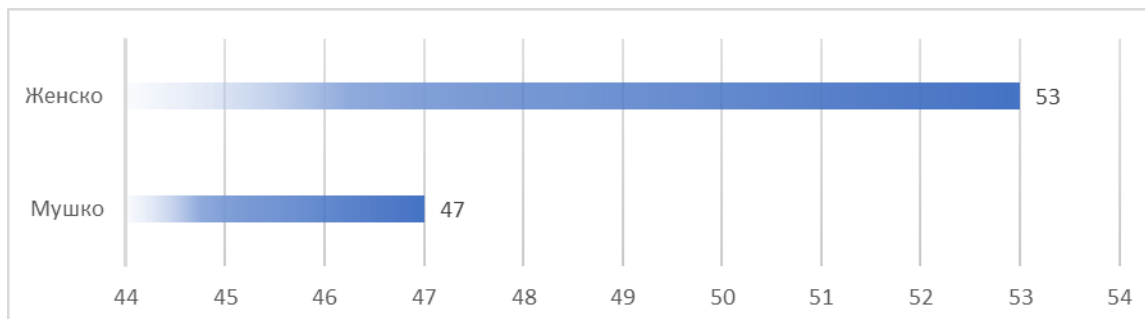
Анализом јавног мњења, и суграђана који су узели активно учешће у спроведеној анкети указује да су то у највећем индексу лица старосне структуре од 31-40 и 41-50 година старости. Закључујемо да су највише заинтересована лица у категорији радно способног становништва генеративног доба.

Графикон 2. Структура испитаника по насељеним местима општине у %

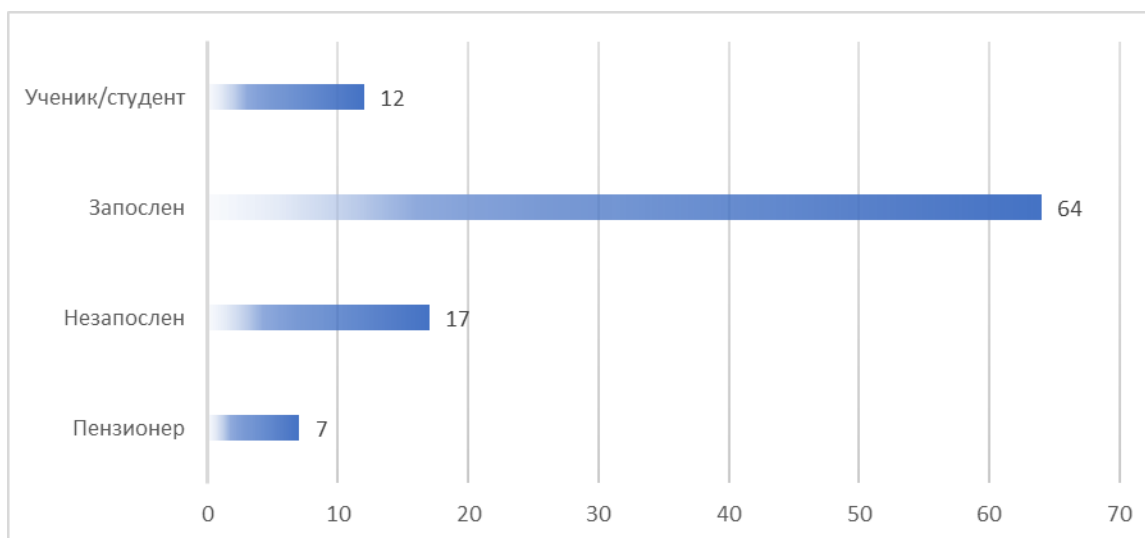
Највећи број анкетираних лица је из насељеног места Опово, док је у низу следећих заинтересованих грађана из насеља Сефкерин.

Графикон 3. Структура испитаника по полној припадности у %

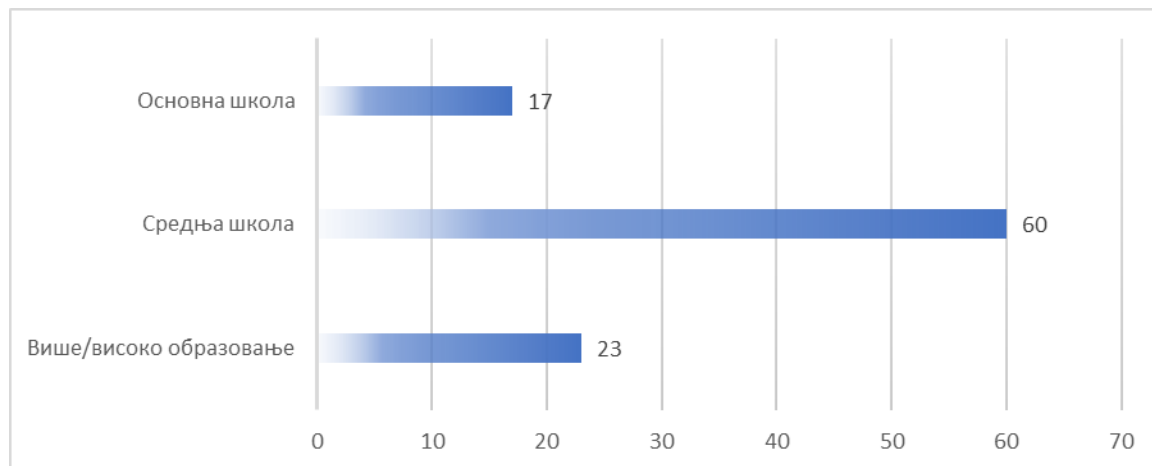
На основу спороведеног истраживања јавног мњења утврдили смо да су већи проценат учешћа узеле особе женског пола (53%), док су мушки испитаници заступљени са 47 %.

Графикон 4. Радни статус као категорија испитаника %

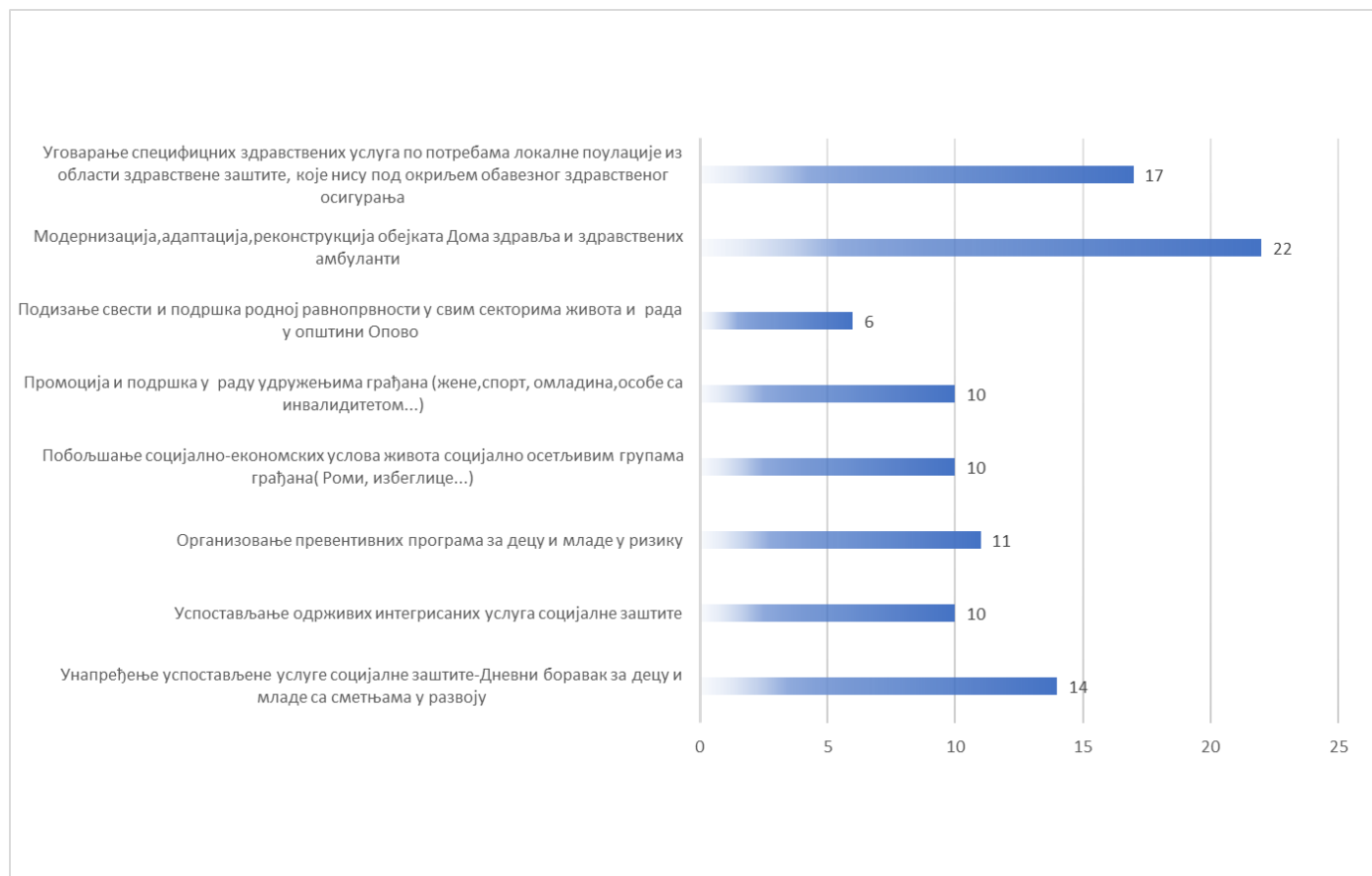
По радном статусу испитаника констатујемо да је запослених и радно способних испитаника у анкети било у односу 64 %, док су незапослена анкетирана лица 17 %, студенти и ученици 12% и пензионисана лица 7%.

Графикон 5. Однос анкетираних лица по степенеу стручне спреме у %

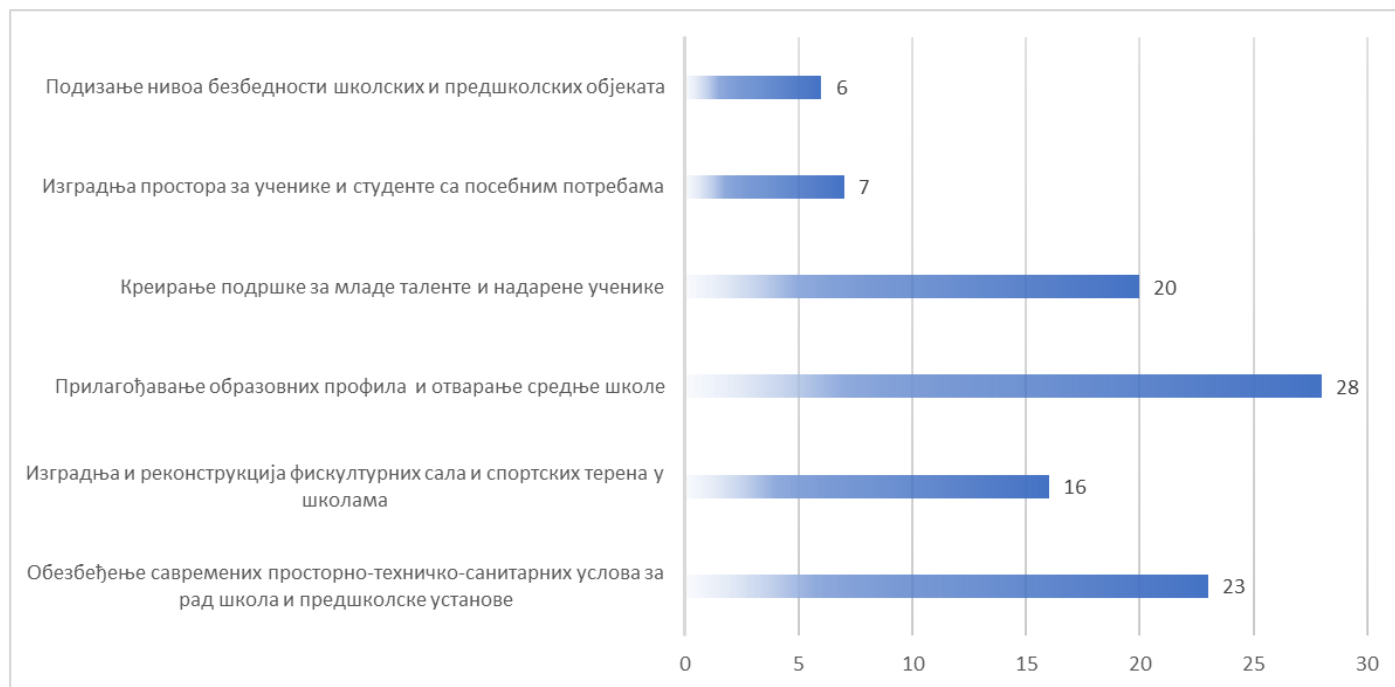
У анкети доминирају лица са средњим стручним образовањем са 60%, док високо образовање има 23% анкетираних и основно образовање 17 %.

Графикон 6. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области здравства и социјалне заштите у %

Као приоритетну активност испитаници истичу модернизацију адаптацију у реконструкцију здравствене установе и здравствених амбуланти по насељеним местима (22%), а другу не мање значајну активност је истакнута потреба за уговарањем специфичних здравствених услуга које нису покривене обавезним видовима здравственог осигурања (17%), специјалистички, консултативни прегледи, допунска дијагностика, логопед...

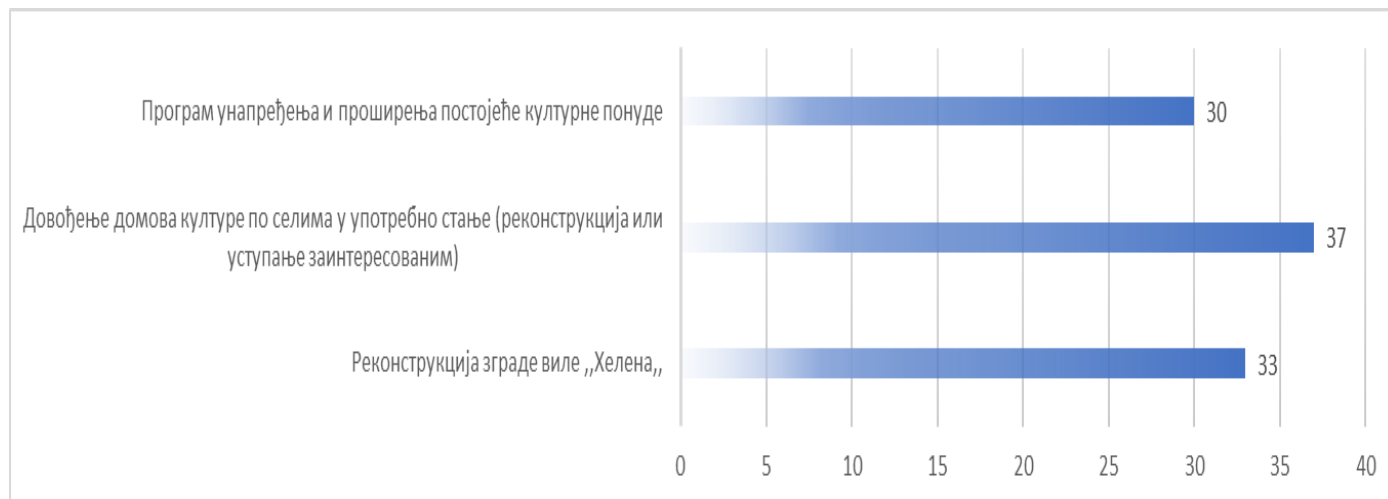
Графикон 7. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из образовања у %

Као приоритетну активност које суграђани истичу из ове области је могућност отварања средње школе на територији општине Опово (28%). Имајући у виду довољан број ученика Основне школе, а и просторних капацитета које поседује ОШ у Опову, грђани сматрају за оправданим отварање средње школе пољопривредне струке или гимназије општег смера.

Као други по критеријумима вредновања испитаника намеће се могућности и рад на креирању подршке младим талентима и надареним ученицима ,у виду помоћи ,подрске и стипендија (20%).

Графикон 8. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области културе у %

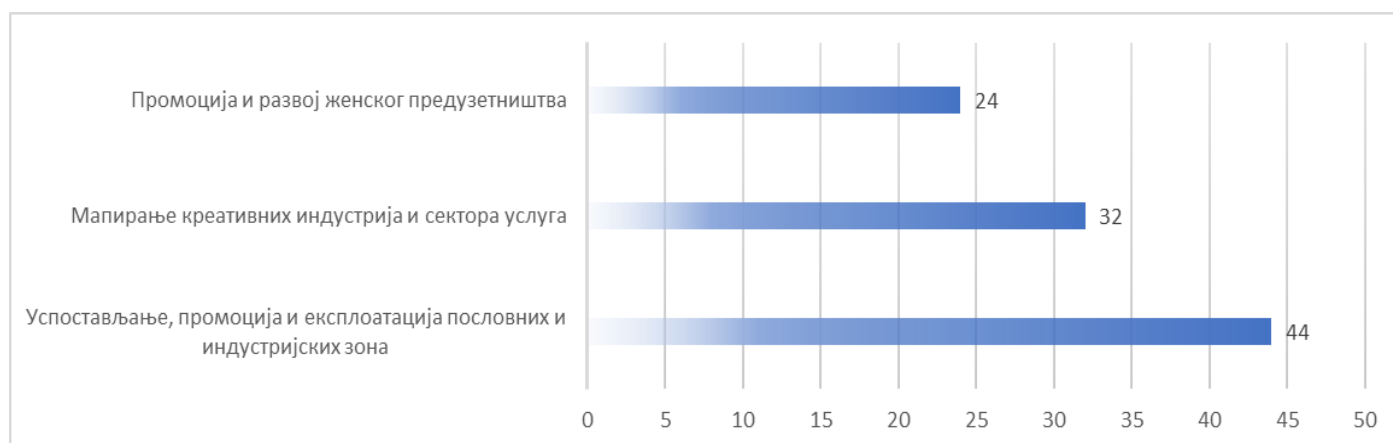
Из области културе грађани виде приоритет који се огледа у реконструкцији и адаптацији постојећих домова културе или пак њихово употребно и наменско уступање заинтересованим лицима (37%). Други не мање важан приоритет грађани препознају реконструкцију старе виле „Хелена“, која уједно, као монумент, представља и културно историјски споменик Опова.

Графикон 9. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области спорта у %

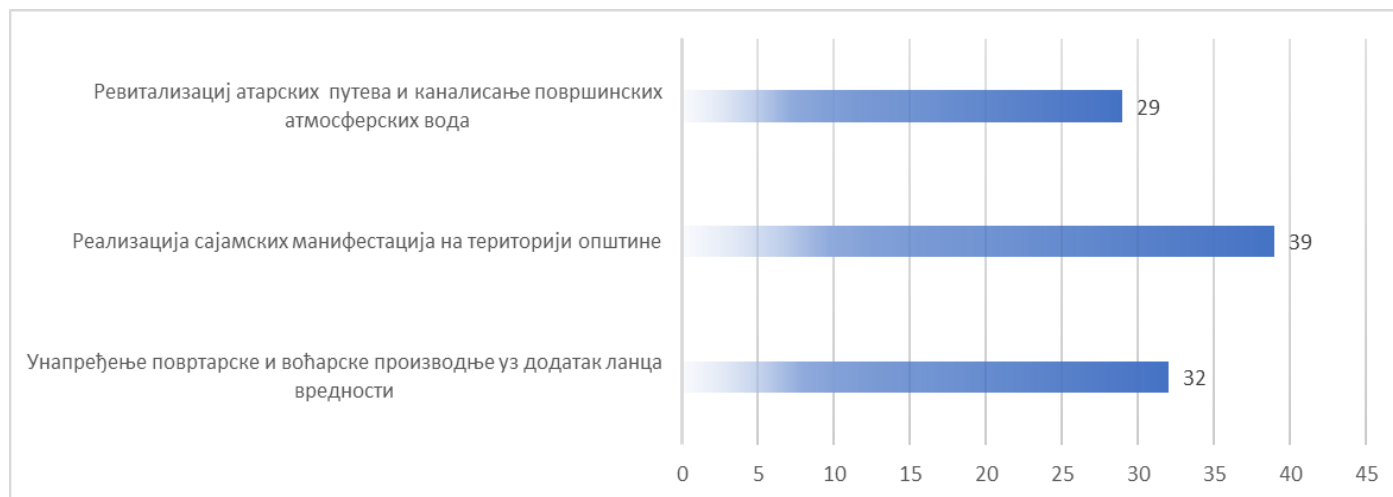
Грађани у овој области препознају потребу за реконструкцијом и обновом спортске инфраструктуре , 40%.

Графикон 10. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области приватног сектора %

Грађани препознају потребу за уређењем и опремањем индустријских зона на територији општине Опово, као и прављење добр пословне климе за привлачење инвеститора. (44%).

Графикон 11. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области пољопривреде у %

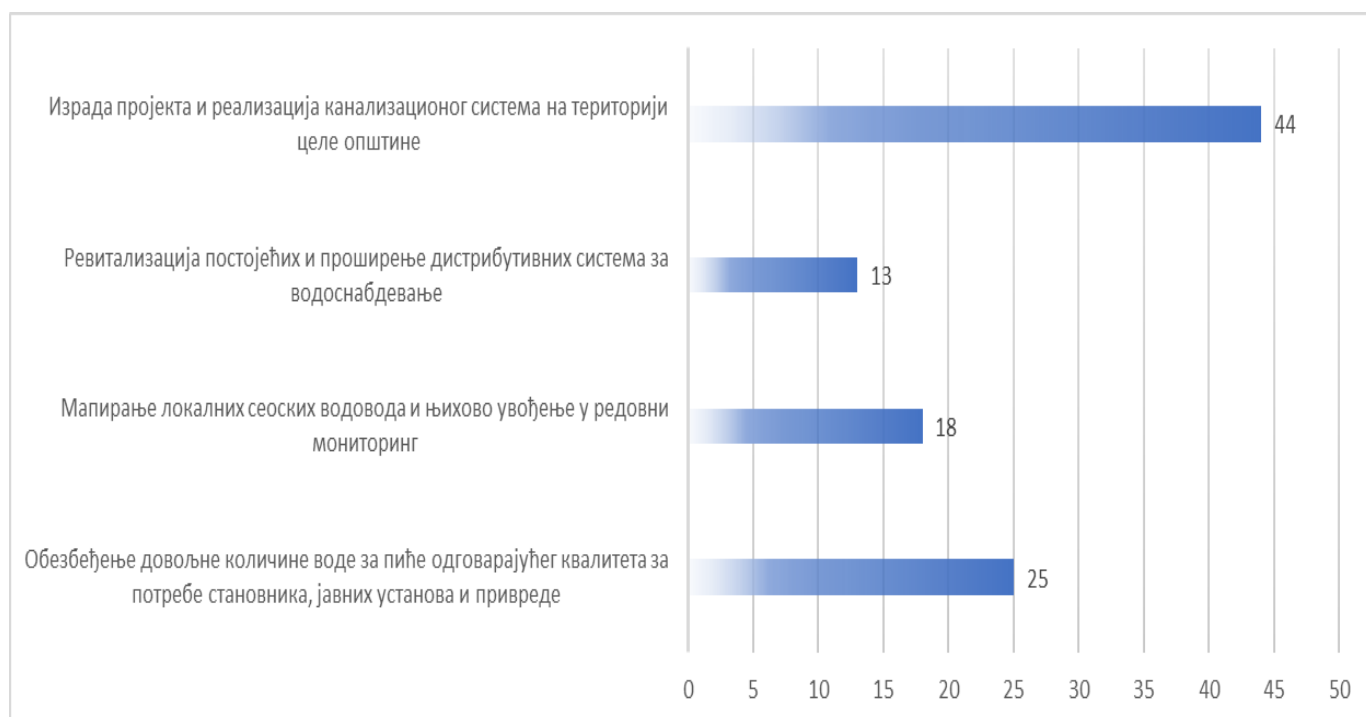
Пољопривреда као приоритетна дуствена делатност грађана општине, препозната је кроз промоцију и организацију манифестација пре свега сајамских и туристичко продајних (39%).

Графикон 12. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области туризма у %

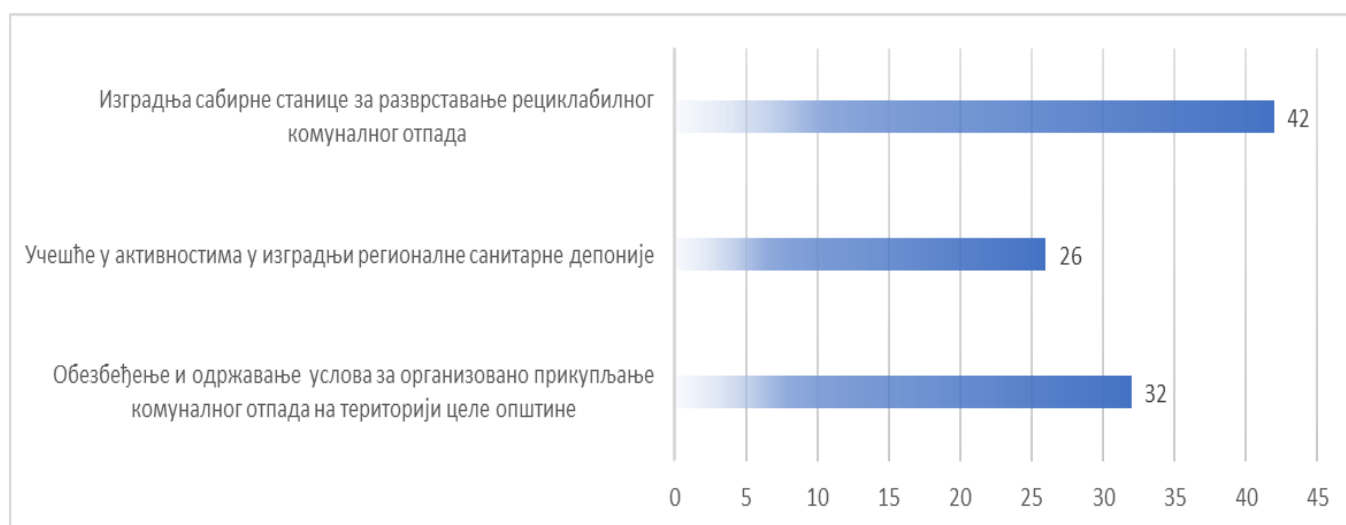
Као најважнију туристичку понуду општине Опово, грађани препознају рени туризам као и ловни и у том смислу највише (28%),грађана се изјаснило да је уређење приобаља реке Тамиша један од основних задатака којим би локална самоуправа у овој области требало да се бави. . Следећу туристичко-рекреативну понуду грађани препознају кроз изградњу базенског комплекса за спорт и рекреацију (17%).

Графикон 13. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области водоснабдевања и третмана отпадних вода у %

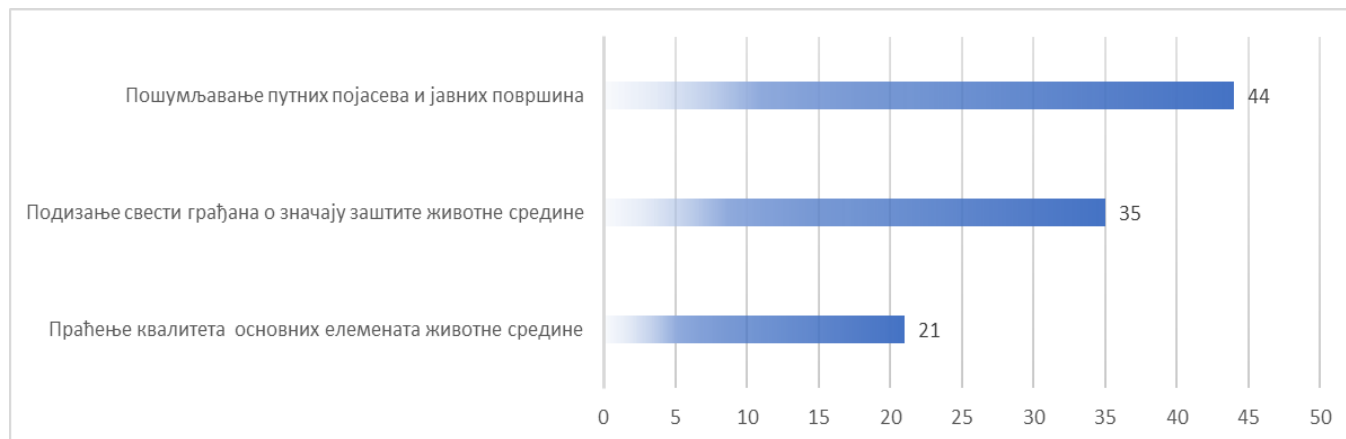
Имајући у виду да је већ дуго низ година генерални проблем не само насељеног места Опово, већ и осталих насеља на територији општине канализација и отпадне комуналне воде, у овој области грађани истичу као приоритетну активност локалне самоуправе рад на изради пројекта и реализацији канализационог система на територији читаве општине (44 %). Следећа активност била би везана за обезбеђење довољне хигијенски исправне воде за пиће за потребе становника и привреде (25%).

Графикон 14. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области управљања комуналним отпадом у %

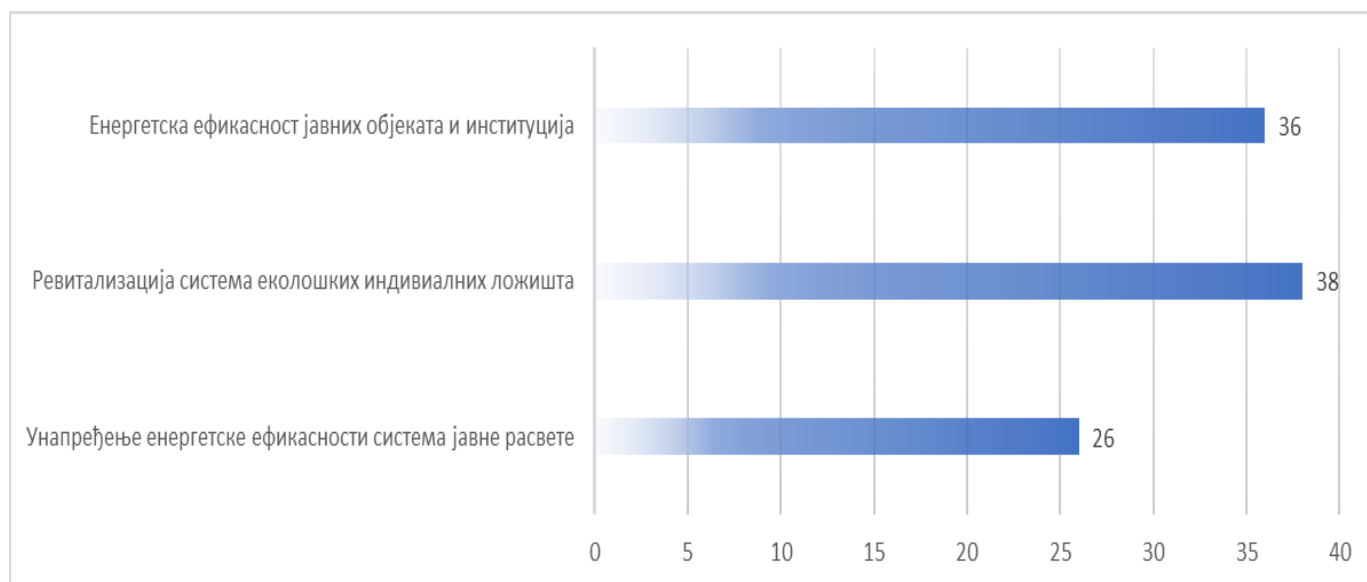
У области управљања отпадом грађани истичу да је приоритетна активност елаборат и изградња сабирне- трансфер станице за сакупљање и разврставање рециклабилног комуналног отпада (42%).

Графикон 15. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области унапређења и очувања животне средине у %

У овој области приоритет би био системско пошумљавање путних појасева и јавних површина (44%).

Графикон 16. Приоритетне активности по мишљењу анкетираних из области енергетске ефикасности у %

У овој области грађанима је приоритна активност везана пре свега за смањење емисије штетних гасова и спречавање аерозагађења , мером ревитализације система еколошких индивидуалних ложишта (38%), сто директно има везу са коришћењем енергената у време зимске- грејне сезоне.(прелазак са чврстог горива или нафте, на пелет). У компарацији су још једна активност из ове области која је веома близу приоритетне а то санација и рад на енергетској ефикасности јавних објеката и институција (36%), типа замене столарије, израда фасада и изолације .

9.4.ВЕЗА ПРИОРИТЕНИХ ЦИЉЕВА СА ПРИНЦИПИМА ОДРЖИВОСТИ

ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ ОПШТИНЕ ОПОВО	ПРЕГОВАРАЧК А ПОГЛАВЉА ЕУ	ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА	ПРОГРАМСКИ БУЏЕТ
ЕКОНОМИЈА Унапређење пословног окружења, повећање запослености и конкурентности привреде кроз привлачење инвестиција и повећање додате вредности производа	Поглавље 20. Предузетништво и индустријска политика	8. Промовисати инклузиван и одржив економски раст, запосленост и достојанствен рад за све. 8.1. Одржати економски раст у складу са националним околностима. 8.2. Остварити више нивое економске продуктивности кроз диверсификацију, технолошки напредак и иновацију, као и кроз фокус на секторе са вишим степеном додате вредности и радно интензивне секторе. 8.3. Промовисати развојно оријентисане политике које подржавају продуктивне активности, развој достојанствених послова, предузетништво, креативност и иновативност, и охрабрују формализацију и раст микро, малих и средњих предузећа, обухватајући тиме и њихов приступ финансијским услугама. 8.5. Достићи пуну и продуктивну запосленост и обезбедити достојанствене послове за све жене и мушкарце, обухватајући младе људе и особе са инвалидитетом, као и равноправне зараде за рад једнаке вредности. 8.6. Одрживо смањивати учешће младих који нису запослени, нити су у процесу образовања или обука за запослење. 8.9. Развити и спровести јавне политике које промовишу одрживи туризам који отвара радна места и промовише локалну културу и производе	Економска и развојна политика

		9. Изградити прилагољиву инфраструктуру, промовисати одрживу индустријализацију и подстицати иновативност 9.3. Повећати могућност приступа финансијским услугама малим индустријским и другим предузећима, укључујући приступачне кредите, и појачати њихову интеграцију у ланце вредности и тржишта. 9.5. Побољшати научна истраживања, унапредити технолошке капацитете индустријског сектора, укључујући подстицање	
--	--	--	--

		иновација и значајно повећање броја радника у делатностима истраживања и развоја, као и повећање јавне и приватне потрошње на истраживање и развој. 9.6. Подржати домаћи развој технологије, истраживања и иновације, обезбеђујући повољно пословно окружење за, између осталог, индустријску диверсификацију и додавање вредности аутпутима. 12. Обезбедити одрживе облике потрошње и производње 12.6. Развијати и примењивати алате за праћење утицаја одрживог развоја на одрживи туризам који ствара радна места и промовише локалну културу и производе	
--	--	---	--

ДРУШТВО	Развој свих сектора пољопривредне производње и бољи пласман пољопривредних производа	Поглавље 11. Пољопривреда и рурални развој Поглавље 12. Сигурност хране, ветеринарска и фитосанитарна политика	2. Окончати глад, постићи безбедност хране и одрживост пољопривреде. 2.3. Удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране. 2.4. Осигурати одрживе системе производње хране и имплементирати флексибилне пољопривредне праксе које повећавају продуктивност и производњу, које помажу одржавање екосистема, јачају капацитете за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, суши, поплавама и другим природним катастрофама, те које прогресивно унапређују квалитет земљишта. 2.а. Повећати обим инвестиција у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге и развој технологије, са циљем побољшања продуктивности пољопривреде.	Пољопривреда и рурални развој
	Побољшан квалитет живота становништва општине унапређивањем постојећих и развојем нових јавних услуга	Поглавље 19. Социјална политика и запошљавање Поглавље 26. Образовање и култура	1. Окончати сиромаштво свуда и у свим облицима 1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих. 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за људе свих генерација. 3.ц. Одрживо повећавати финансирање здравства и селекције, развоја, обуке и задржавања здравствених радника.	Социјална заштита Образовање Здравство

9.4. МЕРЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРИОРИТЕТНИХ ЦИЉЕВА

Визија

Општина Опово је лепо место за живот, са свеукупним повољним амбијентом за живот и рад младих, у којем се добар квалитет живота свих њених грађана заснива на развијеној индустрији, предузетништву и пољопривреди, са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром и очуваном животном средином.

Развојна област		ЕКОНОМИЈА	
Приоритетни циљ 1	Индикатор	Почетно стање	Стање 2028.
Унапређење пословног окружења, повећање запослености и конкурентности привреде кроз привлачење инвестиција и повећања додате вредности производа	✓ Број отворених /број затворених предузећа ✓ Број отворених/затворених предузетничких радњи ✓ Стопа регистроване запослености ✓ Просечна нетозарада по запосленом у односу на републички просек (%)		
Образложење			

Општина Опово има добре предиспозиције за развој привреде, пре свега захваљујући вишедеценијској традицији, доброј бази за развој привреде (природни, људски и материјални ресурси), али и потенцијалима које ће донети изградња Моравског коридора и планиране индустријске зоне. Опово је општина позната по угоститељском имиџу који пружа добру основу за даљи развој привредног сектора и његову диверсификацију. Традиција и искуство у разним секторима производње дају добре претпоставке за стварање потребних институционалних и инфраструктурних услова за економски раст и развој.

Стварање повољног пословног амбијента који је погодан за инвеститоре се првенствено односи на стварање потребних институционалних и инфраструктурних услова за економски раст. Општина Опово је у претходном периоду унапредила рад своје администрације у сврху привлачења инвестиција. Међутим, обзиром да тренутно не постоје инвестиционе локације у власништву локалне самоуправе, фокус општинске управе ће бити на унапређењу инфраструктуре у постојећим зонама пословања, као и изградњи потребне инфраструктуре и развоју индустријске зоне уз Моравски коридор, што ће омогућити нова улагања и отварање нових радних места, као и бољу искоришћеност локалних ресурса у све три области економског развоја – индустрији, пољопривреди и туризму.

Запосленост у општини Опово бележи раст у последњим годинама. Мало и средње предузетништво је одиграло важну улогу у реструктурирању индустрије и стварању нових радних места. За подстицање даљег развоја привреде у целини, а тиме и раста запослености, важно је створити услове за развој предузетништва, промовисати предузетничку културу, указати на могућности покретања предузетништва младих, подстаћи коришћење нових технологија, иновација и знања, као и осигурати већу информисаност и стручну подршку у сврху интензивнијег коришћења фондова за финансирање предузетника.

Мера 1.1 за остваривање приоритетног циља 1		Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Унапређење привредног и инвестиционог амбијента		• Степен искоришћености земљишта/простора у индустријској зони • Број корисника технолошких паркова, бизнис инкубатора, и сл.
Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја		• Степен искоришћености ревитализованих браунфилд локација • Број пројеката за унапређење инвестиционог амбијента на 1000 становника
Циљ ове мере је да се повећа обим инвестиција и олакша пословање привредним субјектима на територији општине. Мера обухвата унапређење система подршке привреди унапређењем постојећих и развојем нових услуга за пружање подршке привреди, успостављање функционалне пословне инфраструктуре и ревитализацију постојећих браунфилд локација чиме се стварају развојни предуслови, осигурава правовремена и тачна информација и убрзавају привредне активности. Успостављањем повољног пословног амбијента свим инвеститорима су доступни сви битни инфраструктурни елементи што доприноси укупној конкурентности, ствара се могућност развоја низа додатних, допунских и пратећих делатности и подиже укупна вредност рада.		
Активности за спровођење мере	1. Реконструкција/изградња пословне инфраструктуре у пословној/индустријској зони 2. Роботички центар 3. Ревитализација браунфилд локација 4. Привлачење инвеститора 5. Изградња приступних саобраћаница 6. Субвенционисање приватних предузећа	
Веза са програмом буџета	ПРОГРАМ 3 - ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	
Извор финансирања	Интерни – Буџет општине Екстерни – Буџет РС и АПВ	
Одговорна страна	Одсек за привреду, пољопривреду и одрживи развој	
Мера 1.2 за остваривање приоритетног циља 1		Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Успостављање механизма за финансијску подршку запошљавању		• Број ново-запослених уз помоћ успостављених механизма за финансијску подршку за запошљавање
Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја		

Циљ ове мере је да повећа запосленост, а тиме и унапреди квалитет живота становника општине. Истовремено, ова мера треба да смањи јаз између понуде и потражње радне снаге и да послодавцима обезбеди одговарајућу радну снагу. Активности у оквиру ове мере су предвиђене пре свега за незапослена лица, али и за послодавце који имају потребу за радном снагом одређених кавлификација, јер мера обухвата и обуке за познатог послодавца, подстицаје за запошљавање, субвенције за отварање радних места, итд.

Активности за спровођење мере

1. Подстицање самозапошљавања
2. Стручна пракса
3. Јавни радови
4. Запошљавање теже запошљивих лица

Веза са програмом буџета

ПРОГРАМ 3 - ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Извор финансирања

Интерни – Буџет општине
Екстерни – Буџет РС и АПВ

Одговорна страна

Одсек за привреду, пољопривреду и одрживи развој

Мера 1.3 за остваривање приоритетног циља 1

Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)

Подршка развоју и промоцији предузетништва

- Број подржаних извозно оријентисаних малих и средњих предузећа и предузетника (МСПП)
- Број нових производа развијених уз финансијску подршку
- Број подржаних МСПП који су модернизовали и/или проширили своје капацитете (број МСПП где сужене власнице)

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ ове мере је да кроз нефинансијске и финансијске механизме подршке привредним субјектима са територије општине помогне у проширењу њихове производње и развоју нових производа и услуга што ће повећати конкурентност локалне привреде и утицати на стварање додате вредности њихове производње. Активности у оквиру ове мере ће пре свега бити усмерене на подршку оснивању нових привредних субјеката, промоцију предузетништва, подршку извозно оријентисаним привредним субјектима, подршку за развој нових производа или модернизацију и проширивање капацитета.

Активности за спровођење мере

1. Подстицање конкурентности

Веза са програмом буџета

ПРОГРАМ 3 - ЛОКАЛНИ ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ

Извор финансирања

Интерни – Буџет општине
Екстерни – Буџет РС или АПВ

Одговорна страна

Одсек за привреду, пољопривреду и одрживи развој

Мера 1.4. за остваривање приоритетног циља 1

Показатељ на нивоу мере

(показатељ резултата)	
Одржавање саобраћајне инфраструктуре	Број километара санираних и/или реконструисаних путева или улица
Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја Циљ ове мере је обезбедити квалитетну саобраћајну инфраструктуру у контексту доприноса социо-економском развоју. Обезбеђењем савремене саобраћајне инфраструктуре повећава се безбедност учесника у саобраћају, одрживост и доступност транспорта кроз одржавање квалитетне путне мреже и адекватне саобраћајне сигнализације.	
Активности за спровођење мере	1. Реконструкција јавних путева и улица на територији општине 2. Изградња нових саобраћајница 3. Изградња паркинг простора
Веза са програмом буџета	ПРОГРАМ 7 - ОРГАНИЗАЦИЈА САОБРАЋАЈА И САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
Извор финансирања	Интерни – Буџет општине Екстерни – Буџет РС
Одговорна страна	Одсек за урбанизам и изградњу, имовинско правне и стамбене послове
Мера 1.5. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)

Развој туризма и промоција туристичке понуде

- Број уређених и на адекватан начин обележених (туристичка сигнализација) туристичких локалитета у граду/општини у односу на укупан број локалитета
- Број догађаја који промовишу туристичку понуду града/општине у земљи и/или иностранству на којима учествује ТО града/општине
- Број дистрибуираног пропагандног материјала

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ ове мере је да повећа квалитет укупне туристичке понуде, број туриста и тиме приходе од туризма на територији читаве општине. Ова мера таргетира развој елемената примарне туристичке инфраструктуре (природна и културна добра) чиме нужно доводи до повећања интереса и повећања попуњености капацитета елемената секундарне туристичке понуде (смештај и угоститељство). Активности у оквиру ове мере ће допринети разноликости и унапређењу туристичке понуда кроз различите облике финансијских и нефинансијских подстицаја, укључујући и унапређење и изградњу комуналне и туристичке инфраструктуре, изградњу, обнову, уређење и категоризацију смештајних капацитета и пратећих садржаја, развој и унапређење додатних садржаја, унапређење туристичке сигнализације, стандардизацију услуга, успостављање система регистрације туриста и јачање механизма контроле и инспекције, развој предузетништва у сектору туризма и повезаним делатностима, креирање нових туристичких производа, развој људских ресурса у складу са новим тенденцијама и промоцију туристичких потенцијала општине.

Активности за спровођење мере

1. Организација манифестација
2. Учешће на сајмовима и другим промотивним догађајима у земљи и иностранству
3. Промоција кроз наступе у медијима, разни видови „онлајн“ промоције (сајт, виртуелне туре, мобилна апликација, активности на друштвеним мрежама), штампани материјали и сл.
4. Учешће у припреми и спровођењу категоризације смештајних јединица
5. Креирање нових туристичких производа у сарадњи са локалним удружењима (винари, спортови на води, ловачко и риболовачко удружење, аеро-спортови, планинарење и друго) и представницима туристичке привреде.
6. Организација обука за локално становништво
7. Успостављање и реализација програма субвенција за категорисана сеоска туристичка домаћинства и домаћу радиност
8. Стварање повољног амбијента за привлачење инвеститора у изградњу хотела
9. Унапређење туристичке сигнализације

**Веза са програмом буџета
Извор финансирања**

ПРОГРАМ 4 - РАЗВОЈ ТУРИЗМА

Интерни - Буџет Општине Опово
Екстерни - Буџет Републике, АПВ, страни фондови и друго.
Туристичка организација општине Опово

Одговорна страна

Развојна област

ЕКОНОМИЈА

Приоритетни циљ 2

Индикатор

Почетно

Стање

	стање	2028.
Развој свих сектора пољопривредне производње и бољи пласман пољопривредних производа	✓ Удео регистрованих пољопривредних газдинстава у укупном броју пољопривредних газдинстава ✓ Учешће коришћеног пољопривредног земљишта (КПЗ) у укупној површини ЈЛС	

Образложење

Плодно земљиште, повољна клима и дуга традиција у пољопривредној производњи учинили су да пољопривреда представља значајан сегмент укупне привредне активности општине Трстеник. На територији општине Опово налазе се велике површине обрадивог пољопривредног земљишта захваљујући чему постоји могућност узгоја различитих пољопривредних култура и бављења различитим пољопривредним гранама (нпр. повртарство, воћарство,). Анализом стања је утврђен велики број пољопривредних произвођача на подручју општине због чега је пољопривреда значајан извор прихода и запошљавања за локално становништво.

Имајући у виду све ове карактеристике пољопривредне делатности у општини Опово, евидентно је да развој пољопривреда има значајан социо-економски потенцијал јер може помоћи развоју предузетништва и самозапошљавању, уређењу руралних подручја, али и решавању деласоцијалних и економских проблема. Поред тога, пољопривредна производња се може додатно валоризовати повезивањем пољопривреде и туризма. Наиме, простор за комерцијализацију пољопривредних производа постоји, сезонски кроз туризам на територији општине, а стални кроз пласман и продају производа у суседном Београду и Панчеву. Ово би подразумевало подршку развоју квалитетних, еколошких и локално препознатљивих производа. Такође је потребно подстицати развој добављачког ланца у области хране за потребе локалног и регионалног туризма.

За даљи развој пољопривредне производње у сваком случају треба решавати проблеме везане за заштиту од поплава и временских непогода, миграције младих и њихову преоријентисаност на индустријску производњу, а због уситњених поседа потребно је предузети мере укрупњавања пољопривредног земљишта у сврху економичније производње.

Мера 2.1 за остваривање приоритетног циља 2	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Мера подршке за спровођење пољопривредне политике	• Број регистрованих пољопривредних газдинстава која су корисници кредитне подршке у односу на укупан број пољопривредних газдинстава • Број регистрованих пољопривредних газдинстава која су корисници директног плаћања у односу на укупан број пољопривредних газдинстава • Број едукација намењених пољопривредним произвођачима на територији града/општине
Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља	

утврђеног у плану развоја

Циљ ове мере је да се створе адекватни услови за развој и унапређење пољопривредне производње на територији општине и да се помогне индивидуалним пољопривредним произвођачима да унапреде своју производњу у свим секторима пољопривреде.

У области унапређења сточарске производње, мера би требало да допринесе повећању квалитета сточарске производње кроз повећање интезитета производње пољопривредних газдинстава и унапређење расног састава.

Спровођење активности кредитне подршке пољопривредним произвођачима у оквиру ове мере треба да допринесе повећању ефикасности произвођача, њиховој конкурентности на све захтевнијем тржишту и свеукупној одрживости пољопривредне производње.

Активности за спровођење мере Веза са програмом буџета Извор финансирања Одговорна страна	1. Регреси 2. Кредитна подршка пољопривредним произвођачима ПРОГРАМ 5 - ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ Интерни - Буџет општине Опово Члан Општинског већа за пољопривреду, Канцеларија за пољопривреду,
--	--

Мера 2.2 за остваривање приоритетног циља 2	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Подршка руралном развоју	• Број регистрованих пољопривредних газдинстава која су корисници мера руралног развоја у односу на укупан број пољопривредних газдинстава

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ ове мере је да подстакне демографску обнову општине и samozапосленост кроз унапређење пољопривредне производње, повећање конкурентности пољопривредних произвођача и одрживо коришћење земљишта. Обзиром да су кључни проблеми пољопривредних произвођача са територије општине застарела опрема и технологија, пласман производа, уситњеност поседа и недостатак прерађивачких капацитета, уз подстицање специфичних грана пољопривреде одговарајућим програмима, неопходно је, такође предузети и активности усмерене на суфинансирање набавке расних грла, садница и репроматеријала, али и укрупњавање пољопривредних поседа, организовање система прераде пољопривредних производа кроз задруге или кластере. На тај начин ће се унапредити услови за развој пољопривредне производње, подстаћи диверзификација и финализација пољопривредне производње, повећати компетенције и информисаност пољопривредних произвођача, као и инвестиције у пољопривреду, реструктурирати традиционална производња и створити услови за пласман пољопривредних производа и побољшање квалитета живота у руралном подручју. Такође, ова мера подразумева унапређење руралне инфраструктуре са циљем руралног развоја.

Активности за спровођење мере

1. Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава
2. Управљање ризицима
3. Одрживо коришћење пољопривредног земљишта
4. Органска производња
5. Унапређење и развој руралне инфраструктуре и услуга
6. Промотивне активности у пољопривреди и руралном развоју
7. Припрема и спровођење локалних стратегија руралног развоја

Веза са програмом буџета

ПРОГРАМ 5 - ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

**Извор финансирања
Одговорна страна**

Интерни - Буџет општине Опово
Члан општинског већа за пољопривреду, Канцеларија за пољопривреду.

Визија

Општина Опово је лепо место за живот, са свеукупним повољним амбијентом за живот и рад младих, у којем се добар квалитет живота свих њених грађана заснива на развијеној индустрији, предузетништву и пољопривреди, са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром и очуваном животном средином.

Развојна област

ДРУШТВО

Приоритетни циљ 3

Индикатор

Почетно стање

Стање 2028.

Побољшан квалитет живота становништва општине унапређивањем постојећих и развојем нових јавних услуга

- ✓ Миграциони салдо
- ✓ Број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад, као % укупног броја становника
- ✓ Обухват деце предшколским васпитањем и образовањем
- ✓ Обухват деце основним образовањем
- ✓ Очекивано трајање живота становника општине
- ✓ Број посетилаца програма који доприносе остваривању општег интереса у култури
- ✓ Број чланова спортских организација и удружења

Образложење

Друштвена инфраструктура је важна компонента друштвеног стандарда заједнице, а задовољавање јавних потреба у друштвеним делатностима једна је од основних надлежности локалне самоуправе.

Општина Опово је препознала потребу развоја и улагања у област друштвених делатности како би унапредила квалитет живота свих својих грађана. Квалитет живота на територији општине Трстеник поред материјалних економских одредница животног стандарда, подразумева и очувану животну средину, али и нематеријалне аспекте који чине живот, као што су слободно време, безбедност, културни ресурси, друштвени живот, физичко здравље, образовање, социјална и дечија заштита. Већина развојних потреба у овој области односи се на побољшање инфраструктуре за друштвени развој, као предуслова за побољшање услова рада и опремљености образовних, културних и спортских установа и институција, као и побољшање квалитета услуга у области здравства, социјалне и дечије заштите.

Општина Опово годинама у континуитету улаже значајна средства у предшколско васпитање и основно образовање, социјалну и дечију заштиту, развој спорта и културе. Реализацијом овог циља кроз мере и пројекте додатно ће се унапредити ови аспекти живота у локалној заједници, али и уклонити кључне слабости које умањују квалитет живота у општини Опово како би се створили услови за живот који ће спречити одлазак младих и ојачати социјалну бригу усмерену на оне којима је помоћ најпотребнија, укључујући и рањиве групе становништва.

Мера 3.1. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Организација и функционисање предшколског васпитања и образовања	- Проценат деце која су уписана у предшколске установе (Број деце која су уписана у предшколске установе у односу на укупан број деце у општини (јаслена група, предшколска група и ППП) - Број објеката у којима су извршена инвестициона улагања на годишњем нивоу, у односу на укупан број објеката ПУ
Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја	
Циљ ове мере је да се повећа обухват деце предшколским васпитањем и образовањем на територији целе општине. Уз обезбеђење адекватних услова за реализацију васпитно-образовног рада са децом, унапређење квалитета предшколског образовања и васпитања и унапређења доступности за сву децу, створиће се боља основа за даљи развој детета што у крајњој инстанци унапређује квалитет живота становништва општине.	
Активности за спровођење мере Веза са програмом буџета	- Организација рада предшколске установе - Санација постојећих објеката и изградња нових као и изградња игралишта ПРОГРАМ 8 - ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И

ОБРАЗОВАЊЕ	
Извор финансирања	Интерни - буџет јединице локалне самоуправе, Екстерни - Буџет РС, АПВ и донације
Одговорна страна	Општина Опово и ПУ Бамби
Мера 3.2. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Инклузивно и квалитетно образовање и целоживотно учење	• Просечан број ученика по одељењу (разврстани по полу) • Број ученика који похађају ваннаставне активности/у односу на укупан број ученика • Број талентоване деце подржане од стране општине у односу на укупан број деце у школама
Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја	
Циљ ове мере јесте унапређење инфраструктуре и механизма за основно и средње образовање, стручно оспособљавање, стицање потребних вештина ради додатног образовања, веће запошљивости локалног становништва и креирања радне снаге у складу са потребама тржишта рада и у циљу развоја предузетништва и иновација. Овом мером обухваћено је основно и средње образовање, а њеним спровођењем се жели остварити потпун обухват деце основним образовањем и повећање обухвата средњошколског образовања. Реализацијом активности у оквиру ове мере треба остварити унапређење квалитета основног и средњег образовања, обезбеђење прописаних услова за васпитно-образовни рад са децом, као и прилагођавање образовања потребама привреде.	
Активности за спровођење мере	1. Реконструкција школа и подручних одељења (фискултурних сала, кабинета за информатику) 2. Организовање и одржавање радионица и обука за ученике у циљу пружања саветодавне подршке приликом професионалне оријентације 3. Енергетска санација објеката школа
Веза са програмом буџета	ПРОГРАМ 9 - ОСНОВНО ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
Извор финансирања	ПРОГРАМ 10 - СРЕДЊЕ ОБРАЗОВАЊЕ И ВАСПИТАЊЕ
Одговорна страна	Интерни - Буџет општине Екстерни - Буџет РС и АПВ Одсек за скупштинске послове, општу управу и друштвене делатности
Мера 3.3. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)

Унапређење социјалне и здравствене заштите и социјална инклузија

- Проценат корисника мера и услуга социјалне и дечје заштите који се финансирају из буџета општине у односу на број становника
- Покривеност старијег становништва услугама социјалне заштите
- Покривеност становништва примарном здравственом заштитом

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ ове мере јесте унапређење постојећих и развој нових услуга у заједници које су усмерене на здравствену и социјалну заштиту становништва. Кроз улагање у здравствену и социјалну инфраструктуру обезбедиће се боља доступност правима и услугама социјалне и здравствене заштите, унапредиће се квалитет и ефикасност услуга у овим областима, развој популационе политике и унапредити здравље становништва. Овом мером унапредиће се систем социјалних услуга за сваког корисника и друштва у целини, смањити социјална неједнакост, промовисати социјална укљученост бољим приступом социјалним, здравственим и другим друштвеним услугама и садржајима.

Активности за спровођење мере

1. Једнократне и друге врсте помоћи
2. Дневне услуге у заједници
3. Популациона политика
4. Подршка породицама да остваре жељени број деце
5. Услуга социјалне заштите за старије и одрасле са инвалидитетом
6. Израда елабората о изградњи Геронтолошког центра
7. Обезбеђивање адекватне локације за изградњу
8. Изградња Геронтолошког центра
9. Примарна здравствена заштита

**Веза са програмом буџета
Извор финансирања**

ПРОГРАМ 11 - СОЦИЈАЛНА И ДЕЧИЈА ЗАШТИТА
ПРОГРАМ 12 - ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
Интерни - Буџет општине
Екстерни - Буџет РС

Одговорна страна

Одсек за скупштинске послове, општу управу и друштвене делатности, Центар за социјални рад „Опово“

Мера 3.4. за остваривање приоритетног циља 1

**Показатељ на нивоу мере
(показатељ резултата)**

Одрживо коришћење и даљи развој друштвене инфраструктуре у културно спортских садржаја

- Укупан број посетилаца на свим одржаним културним догађајима
- Број чланова спортских организација и удружења
- Укупан број реконструисаних, санираних или новосаграђених објеката

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ ове мере је да се кроз улагања у адекватне објекте културе и спорта и релевантне програме, обезбеде адекватни културни и спортски садржаји за што квалитетнији и здравији живот грађана. Развојем културе, квалитетних медијских садржаја и адекватних услова за бављење спортом значајно ће се унапредити друштвени живот локалне заједнице.

Активности за спровођење мере

1. Функционисање установе културе
2. Активности на јачању културне продукције и уметничког стваралаштва
3. Очување културно историјског наслеђа
4. Санација Дома културе по насељима
5. Реконструкција зграде галерије
6. Надоградња Ликовног салона
7. Реконструкција зграде библиотеке
8. Јавно информисање
9. Организација манифестација
10. Функционисање локалних спортских установа
11. Подршка спортским клубовима и школском спорту
12. Активно укључивање младих у друштвене активности
13. Реконструкција постојећих терена у оквиру спортског центра
14. Изградња затвореног базена
15. Реконструкција главног фудбалског терена са изградом осветљења
16. Реконструкција помоћног фудбалског терена са изградом трибина за публику

**Веза са програмом буџета
Извор финансирања**

ПРОГРАМ 13 - РАЗВОЈ КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА
ПРОГРАМ 14 - РАЗВОЈ СПОРТА И ОМЛАДИНЕ
Интерни - Буџет општине
Екстерни - Буџет РС, АПВ, донације

Одговорна страна

Одсек за скупштинске послове, општу управу и друштвене делатности, Спортски савез општина Опово

Визија

Општина Опово је лепо место за живот, са свеукупним повољним амбијентом за живот и рад младих, у којем се добар квалитет живота свих њених грађана заснива на развијеној индустрији, предузетништву и пољопривреди, са развијеном друштвеном и комуналном инфраструктуром и очуваном животном средином.

Развојна област		ЖИВОТНА СРЕДИНА	
Приоритетни циљ 4	Индикатор	Почетно стање	Стање 2027.
Успостављен функционалан систем заштите животне средине и одрживог управљања природним ресурсима	✓ % буџета намењен заштити животне средине у односу на укупан буџет		
	✓ Укупна количина произведене топлотне енергије (годишње)		
	✓ Број становника прикључен на јавну канализацију у односу на укупан број становника		
	✓ Проценат домаћинстава обухваћених услугом водоснабдевања у односу на укупан број становника		
	✓ Проценат становништва покривеног услугом прикупљања комуналног отпада		
Образложење			

Заштита природе и животне средине је постала интегрална делатност којом се коришћење природних добара усклађује са одрживим развојем. Заштита животне средине и управљање енергијом заснивају се на потреби очувања свих елемената животне средине (вода, ваздух, земљиште, природа, биљни и животињски свет) који представљају основни ресурс одрживог развоја. Одрживо управљање животном средином је основа за квалитетно функционисање и одрживи развој општине Опово.

Како би оставрила овај циљ, општина Опово ће настојати да унапредити квалитет свих елемената животне средине кроз подстицање заштите и очувања природних ресурса, изградњу адекватне техничке инфраструктуре, рационално коришћење енергије и бриге за климатске промене. Поред тога, неопходно је у наредном периоду радити на јачању свести становништва о значају унапређења енергетске ефикасности, користима од енергетске ефикасности за све и значају очувања животне средине кроз рационално коришћење енергије.

Мера 4.1. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Заштита животне средине путем концепта одрживог развоја	• Усвојен програм заштите животне средине са акционим планом

Циљ ове мере је да се у складу са законским обавезама у домену постојања стратешких и оперативних планова заштите обезбеди плански приступ решавању горућих питања у заштити животне средине.

Активности за спровођење мере	1. Одабир израђивача програма заштите животне средине 2. Формирање радне групе 3. Усвајање програма од стране надлежног органа ПРОГРАМ6-
Веза са програмом	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Интерни - Буџетски фонд за заштиту животне средине Одсек за привреду, пољопривреду и одрживи развој

Мера 4.2. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
Управљање комуналним отпадом	• Број извршених контрола или надзора мера поступања са отпадом у складу са Законом о управљању отпадом

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ спровођења ове мере јесте адекватно управљање комуналним отпадом, како би што већи број становника био покривен организованим прикупљањем отпада, како би се смањило број дивљих депонија и сметлишта и промовисла потреба за рециклирањем отпада.

Активности за спровођење мере	1. Израда локалног плана управљања отпадом 2. Учешће у активностима на изградњи регионалне депоније 3. Разврставање отпада по фракцијама, повећан проценат рециклаже 4. Реализација пројекта санације и рекултивације градске депоније 5. Набавка опреме за побољшање услуге сакупљања отпада и изградња рециклажне станице
Веза са програмом буџета	ПРОГРАМ 6 - ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
Извор финансирања	Интерни - Буџетски фонд за заштиту животне средине, Екстерни - ЈКП „Младост“, Министарство заштите животне средине и други донатори.
Одговорна страна	Локална самоуправа и ЈКП „Младост“

Мера 4.3. за остваривање приоритетног циља 1	Показатељ на нивоу мере (показатељ резултата)
---	--

Производња, дистрибуција и рационална потрошња топлотне енергије

- Степен покривености корисника услугом даљинског грејања (број услужених домаћинстава у односу на укупни број домаћинстава у општини)
- Укупан број притужби грађана на квалитет и редовност пружене услуге даљинског грејања

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ мере јесте да се обезбеди оптимална покривеност корисника и територије услугама даљинског грејања и развој дистрибутивног система, побољша квалитет пружених услуга према грађанима и обезбеди ефикасна дистрибуција грејања уз минимални утицај на животну средину. Такође, реализација ове мере треба да допринесе унапређењу енергетске транзиције на територији општине. Ова мера се једнако прожима кроз све дефинисане приоритетне циљеве и једнако је значајна за развој привреде, друштвеног благостања и здраву животну средину.

Активности за спровођење мере

1. Чишћење резервоара и филтера водоснабјевања
2. Реконструкција постојеће водоводне мреже
3. Гасификација општине

**Веза са програмом буџета
Извор финансирања**

ПРОГРАМ 2 - КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Одговорна страна

Интерни – Буџет општине
Екстерни – Министарства,
Покрајински секретаријат
ЈКП Младост

Мера 4.4. за остваривање приоритетног циља 1

**Показатељ на нивоу мере
(показатељ резултата)**

Одрживо управљање системима за водоснабјевање и одвођење и третман отпадних вода

- Проценат домаћинстава обухваћених услугом односу на укупан број домаћинстава

Опис мере и начин на који мера доприноси остваривању одређеног приоритетног циља утврђеног у плану развоја

Циљ мере је да се обезбеди адекватно управљање и снабдевање квалитетном водом за пиће као основном ставком за живот људи. Реализација активности у оквиру ове мере треба да допринесе повећању покривености територије општине квалитетним услугама водоснабдевања и рационалном снабдевању водом за пиће.

Активности за спровођење мере

1. Изградња регионалног водосистема
2. Изградња недостајуће водоводне мреже
3. Реконструкција постојеће водоводне мреже
4. Изградња централног система надзора и управљања (Scada) пумпних/бустерстаница, мерних места и резервоара на правцима водоснабдевања водоводног система
5. Проширење водозахватних изворишта у Опову
6. Реконструкција система за водоснабдевање насељених места Баранда, Сефкерин и Сакуле
7. Изградња канализационе мреже

**Веза са програмом буџета
Извор финансирања**

ПРОГРАМ 2 - КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Интерни – Буџет општине и ЈКП Опово
Екстерни – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичка дирекција за воде, донатори ЈКП Младост, локална самоуправа

Одговорна страна

9.5. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ОПОВО

Оквирни задаци Координационог тела су да:

- Управља процесом спровођења Плана развоја;
- Редовно се састаје и дискутује о напредовању у реализацији активности, испуњењу показатеља и имплементацији циљева;
- Прати напредак на основу достављених извештаја;
- Идентификује потенцијалне ризике и предложи корективне мере које треба да предузме јединица локалне самоуправе за успешну реализацију Плана развоја;
- Предлаже евентуалне ревизије Плана развоја и дефинисање нових циљева и мера;
- Разматра и прихвата редовне интерне полугодишње извештаје, Извештај о спровођењу средњорочног плана и Извештај о постигнутим учинцима Плана развоја и подноси их Општинском већу на усвајање.

Координационо тело би требало да се састаје најмање два пута годишње, а по потреби и чешће како би дискутовали о напредовању у спровођењу Плана развоја на основу прикупљених података и припремљених извештаја.

Организациона јединица општинске управе Опово задужена за техничку координацију и оперативно/техничко праћење спровођења Плана развоја и припрему нацрта извештаја за праћење реализације Плана развоја је Канцеларија за локални економски развој општине Опово.

У складу са Законом о планском систему, општина има обавезу израде следећих извештаја:

- Извештај о спровођењу средњорочног плана који је истовремено и извештај о спровођењу Плана развоја. Овај извештај се израђује на годишњем нивоу и то најкасније до 15. марта текуће године за претходну фискалну годину и обавезно се објављује на званичном сајту општине Опово.
- Извештај о постигнутим учинцима Плана развоја који се израђује на трогодишњем нивоу и представља реални приказ учинака плана који су постигнути током спровођења предвиђених мера у трогодишњем периоду који је протекао а усваја га Скупштина општине, најкасније у року од шест месеци од истека тог рока.

Канцеларија за ЛЕР води процес израде горе наведених извештаја. Међутим, због редовног праћења напретка у спровођењу и могућности интервенције у случају потребе за корективним мерама, неопходно је увести интерне извештаје који се подносе сваких шест месеци и који служе као основа за припрему Извештаја о спровођењу средњорочног плана. Обавезу подношења интерних шестомесечних извештаја имају сви носиоци мера и активности, као што су организационе јединице у оквиру општинске управе Опово, локална јавна предузећа, установе и организације чији је оснивач општина Опово.

10. САДРЖАЈ

Уводна	реч	председника	Општине
.....3			
1. УВОД.....			4
2. МЕТОДОЛОГИЈА			7
2.1.Припрема и организација процеса			8
2.2.Преглед	и	анализа	постојећег стања
.....10			
2.3.Дефинисање			визије
.....10			
2.4.Институционални оквир			11
2.5.Усвајање Плана развоја			12
3. ПРОЦЕС	ИЗРАДЕ	ПЛАНА	РАЗВОЈА
.....12			
4. ЦИЉЕВИ	ОДРЖИВОГ		РАЗВОЈА
.....15			
5. НАЧЕЛА ПЛАНА РАЗВОЈА			16
6. АНАЛИЗА			ПОСТОЈЕЋЕГ
СТАЊА.....			19
6.1.Усклађеност са релевантним стратешким оквиром вишег реда			19
6.2.Осврт	на	макро-економске	показатеље
.....25			
6.3.Профил општине Опово.....			26
6.4.Сеизмика.....			28
6.5.Педологија			29
6.6.Клима.....			29
6.7.Каналска мрежа.....			31
6.7.1. Подземне воде			31
6.7.2. Минералне сировине			32
6.8.Демографски приказ општине Опово			32
6.8.1. Мрежа насеља општине Опово			35
6.8.2. Образовање			35
6.9.Привредна делатност			43
6.9.1. Пољопривреда	и	рурални	развој
.....43			
6.9.2. Стање земљишта у општини Опово.....			46
6.9.3. Наводњавање и одводњавање			48
6.9.4. Атарски путеви			48

6.9.5. Индустрија	48
6.9.6. Трговина, угоститељство, занатство	49
6.9.7. Туризам.....	49
6.9.7.1. Екотуризам.....	51
6.9.7.2. Етно туризам.....	52
6.9.7.3. Ловни туризам.....	52
6.10. ЛП“Младост”, Опово.....	54
6.11. Центар за социјални рад „Опово“ Опово.....	56
6.12. Дом здравља Опово.....	60
7. УПРАВЉАЊЕ	ОТПАДОМ
.....	66
7.1. Организација управљања отпадом у општини Опово	68
7.2. Очекиване количине отпада у општини Опово	69
7.3. Заштита биодиверзитета и природних добара.....	71
7.3.1. Подручја предвиђена за заштиту	71
8. РАЗВОЈ.....	73
8.1. Развој сеоске средине	73
8.2. Развој пољопривреде	74
8.3. Развој	76
8.4. Диверзификација у сеоским срединама уз одрживо коришћење природних ресурса	77
8.5. Општи swot преглед.....	79
8.6. Стратешка	84
9. У	СУСПРЕТ
.....	85
9.1. Приоритетни циљеви развоја	86
9.2. Финансирање и подстицајна политика	87
9.3. Анализа ставова и мишљења грађана	87
9.4. Веза приоритетних циљева са принципима одрживости	99
9.5. Мере за спровођење приоритетних циљева	102
9.6. Институционални оквир за спровођење Плана развоја општине Опово	118
10. САДРЖАЈ.....	120
10.1. Попис: Табела, слика и графикана	122

ТАБЕЛЕ :

1. Упоредни приказ докумената који чине плански систем јединица локалне самоуправе	6
2. Преглед прописа о планском систему	7
3. Стратешки и специфични циљеви ревизије стратегије одрживог развоја општине Опово	21
4. Општи, специфични и програмски циљеви	22
5. Очекивани максимални интензитет земљотреса	29
6. Климатски показатељи.....	30
7. Број становника у општини Опово	33
8. Тенденције у промени броја становника	33
9. Број становника по полу и старосним гупама	34
10. Структура становништва према националној припадности	34

11. Структура становништва старог 15 и више година према стручној спреми	40
12. Структура становништва према копјутерској писмености	41
13. Структура запослених лица од 15-29 година према стручној спреми	42
14. Структура незапослених лица према полу и старости	43
15. Пољопривредне површине по класама земљишта	44
16. Порекло и локалитети интензивног генерисања отпада	66
17. Процењена количина комуналног отпада у општини Опово	69

СЛИКЕ :

1. Приказ обавезних елемената Плана развоја општине Опово	5
2. Приказ процеса израде Плана развоја општине Опово	8
3. Фазе израде Плана развоја јединице локалне самоуправе	12
4. Структура процеса локалног планирања	18
5. Положај општине Опово	27
6. Контакт лесне терасе и алувијане равни	28
7. Устава на Тамишу код Опова	31
8. Панорама Опова	35
9. Педолошки приказ региона	46
10. Рибњак Баранда	49
11. Језеро и Спортски центар Опово.....	51
12. Плантаже тополе/алувијана раван Тамиша	53
13. Обогаћење ловишта	54
14. Дом здравља Опово.....	61
15. Уређење депоније Опово.....	71
16. Језеро Сакуле	72

ГРАФИКОНИ :

1. Структура испитаника по старости	88
2. Структура испитаника по насењеним местима	88
3. Структура испитаника по полу.....	89
4. Структура испитаника по радном статусу.....	89
5. Однос анкетираних по стручној спреми	90
6. Приоритети анкетираних у области здравства и социјалне заштите	91
7. Приоритети анкетираних у области образовања	92

8. Приоритети анкетираних у области културе	93
9. Приоритети анкетираних у области спорта	93
10. Приоритети анкетираних у области приватног сектора	94
11. Приоритети анкетираних у области пољопривреде	94
12. Приоритети анкетираних у области туризма	95
13. Приоритети анкетираних у области водоснабдевања и третмана отпадних вода	96
14. Приоритети анкетираних у области управљања комуналним отпадом	97
15. Приоритети анкетираних у области унапређења и очувања зивотне средине	97
16. Приоритети анкетираних у области енергетске ефикасности	98